

Monthly Oil & Gas Markets Analysis

پایش تحلیلی تحولات بازارهای نفت و گاز

شماره ۱۷۳ - دی ماه ۱۴۰۳

پژوهشکده اقتصاد انرژی

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی

IIES

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، روبروی پارک ملت، خیابان سلطانی (سایه)، پلاک ۶۵
تلفن: ۶۰-۲۲۰۲۹۳۵۱
فکس: ۲۲۰۵۴۸۵۳
مندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۷۵۷
www.iies.org

فصلنامه علمی-پژوهشی پژوهش‌های علمی-پژوهشی

اعضای هیات تحریریه: دکتر محمد صادق جوکار، دکتر غلامعلی رحیمی، دکتر بهروز نعمتی، دکتر مصطفی سالاری، دکتر تورج دهقانی، مهدی یوسفی، مهرزاد زمانی، دکتر ندا علم الهدی، دکتر داریوش وافی نجار، دکترحسین یادگاری، دکتر شباهگ مهاجرانی، دکتر ملیکا آشوری، مهدیه ابوالحسنی چیمه، کیمیا سادات ناصر آبادی مطلق

مدیر مسئول: دکتر غلامعلی رحیمی

سر دبیر: مهدی یوسفی

ناظر علمی: دکتر مهران امیر معینی

مدیر داخلی: سمیرا مرادی

طراحی و صفحه آرایی: نازنین شاهین

مجمع تشخیص مصلحت نظام

شورای عالی انرژی

شورای عالی مهندسی

شورای عالی برنامه‌ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

شورای عالی امنیت ملی

بیشتر می‌اندیشیم
تا بهتر تصمیم بگیرید

فهرست

گزارش‌های تحلیلی

بخش دوم

منابع واردات نفت خام چین در سال ۲۰۲۴ و تحلیل افزایش ذخایر نفت

حسین یادگاری

بررسی سیاست گازی ترکیه در امنیت انرژی اروپا: خط لوله یا LNG

مهرزاد زمانی

پتانسیل آذربایجان برای جایگزینی بخشی از صادرات گاز روسیه با آذربایجان

مهديه ابوالحسنى چيمه

بررسی وقوع طوفان‌های فصلی در خلیج مکزیک و تاثیر آن بر تولید این منطقه

شاهنگ مهاجرانی

پایش اندیشکده‌های جهانی حوزه انرژی

کیمیا سادات ناصرآبادی مطلق
شاهنگ مهاجرانی

تحولات بازارهای نفت و گاز

بخش اول

تحولات قیمت نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴

مهدي يوسفی

پیش بینی کوتاه مدت قیمت نفت خام

مهرزاد زمانی

تحولات اقتصاد جهانی ماه دسامبر ۲۰۲۴

ندا علم الهدی

بررسی وضعیت تولید جهانی نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴

مهدي يوسفی

تقاضا و ذخیره‌سازی‌های نفت

حسین یادگاری

پیش بینی ماهیانه عرضه و تقاضای نفت

داریوش وافى نجار

بازار جهانی فرآورده‌های نفتی و عملیات پالایشی

ملیكا آشوری

بررسی تحولات تجارت نفت خام و فرآورده

کیمیا سادات ناصرآبادی مطلق

بررسی و تحلیل ماهانه بازار جهانی گاز طبیعی

غلامعلی رحیمی
مهديه ابوالحسنى چيمه
حميدرضا مصطفایی

بررسی تحولات تجارت گاز

کیمیا سادات ناصرآبادی مطلق

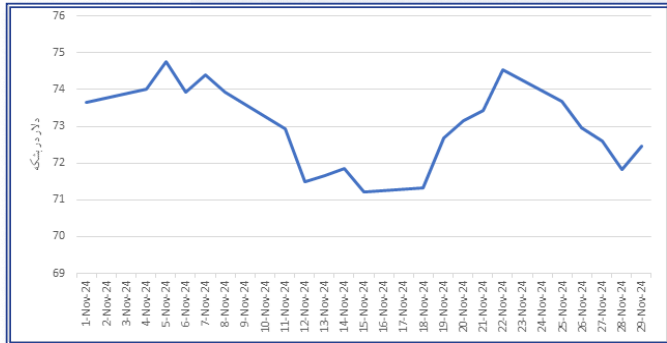
تحولات بازار های نفت و گاز

بخش
اول

تحولات قیمت نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴

مهدی یوسفی

نمودار ۲: روند روزانه قیمت سبک اوپک در ماه نوامبر ۲۰۲۴

۲. عوامل تاثیرگذار بر قیمت نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴

مهمترین عوامل تاثیرگذار بر نوسانات قیمت نفت به تفکیک عوامل تضعیف کننده و تقویت کننده در ذیل ذکر شده است:

عوامل تقویت کننده:

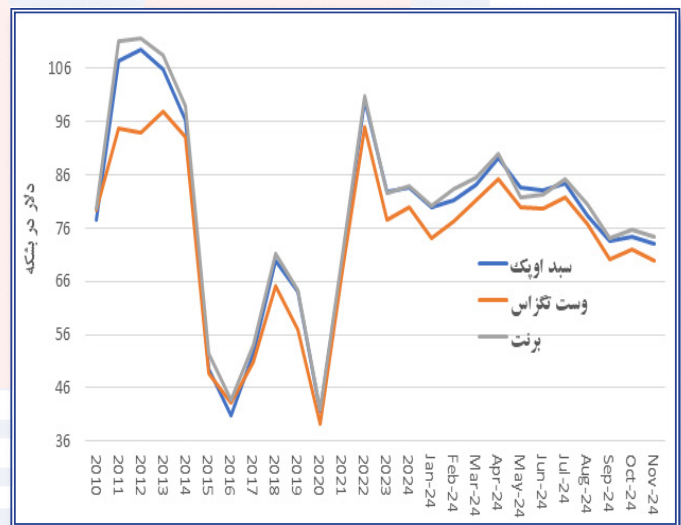
۱. ادامه بحرانهای خاورمیانه؛
۲. تصمیم اوپک پلاس مبنی بر تعویق یک ماهه افزایش تولید اوپک پلاس که قرار بود از اول ماه دسامبر ۲۰۲۴ اجرایی شود؛
۳. تشدید بحران روسیه و اوکراین؛ بعد از اجازه دولت آمریکا برای استفاده اوکراین از سلاحهای غربی برای حمله به خاک روسیه و اعلام دکترین جدید روسیه در بکارگیری سلاحهای هسته ای و همینطور حملات شدید روسیه به تاسیسات برق اوکراین و انجام حملات شدید روسیه به کمک نیروهای کره شمالی برای باز پس گیری منطقه کورسک که در تصرف نیروهای اوکراینی میباشد. همچنین نگرانی نسبت به مورد هدف قرارگرفتن تاسیسات نفتی روسیه به خصوص پایانه های نفتی این کشور افزایش یافته است؛

۱. روند قیمت نفت خام های شاخص

۱-۱. قیمت ماهانه نفت خام های شاخص

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ قیمت نفت خام های شاخص نسبت به متوسط ماه اکتبر ۲۰۲۴ کاهش یافت. قیمت سبک اوپک با ۱/۴۷ دلار در بشکه کاهش نسبت به ماه اکتبر ۲۰۲۴ به ۷۲/۹۸ دلار، قیمت نفت برنت با ۱/۲۸ دلار در بشکه کاهش به ۷۴/۳۵ دلار و متوسط قیمت نفت خام وست تگزاس با ۲/۰۴ دلار در بشکه کاهش نسبت به متوسط ماه قبل به ۶۹/۹۵ دلار در بشکه رسید.

نمودار ۱: روند قیمت نفت برنت، سبک اوپک و وست تگزاس

۱-۲. قیمت روزانه نفت خام های شاخص

روند روزانه قیمت نفت خام های شاخص در ماه نوامبر ۲۰۲۴ نوسان داشت. قیمت ها تا ۱۸ نوامبر روند نزولی داشت اما بعد از آن تا ۲۲ نوامبر صعودی شد و سپس شاهد افت قیمت ها بودیم. قیمت سبک اوپک بین ۷۴/۷۶ دلار و ۷۱/۲۲ دلار در بشکه نوسان بود و از ۷۳/۶۴ دلار در بشکه در اول نوامبر به ۷۲/۴۵ دلار در بشکه در ۲۹ نوامبر رسید.

در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر تعداد دکلهای حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۲ دکل کاهش نسبت به هفته قبل به ۴۷۷ رسید؛

۱۰. فدرال رزرو آمریکا نرخ بهره این کشور را با ۰/۲۵ درصد کاهش در سطح ۴/۷۵ درصد اعلام کرد؛

۱۱. اعلام بسته حمایتی دولت چین و کاهش فشار به دولت های محلی برای باز پرداخت بدهی خود؛

۱۲. حمله پهبادی اوکراین به یک پالایشگاه در شهر ساراتف روسیه با ظرفیت ۱۱۵ هزار بشکه در روز؛

۱۳. در ماه اکتبر ۲۰۲۴ شاخص PMI بخش صنعت منطقه یورو به ۴۶ واحد رسید که ۱ واحد نسبت به ماه قبل افزایش داشت و شاخص PMI بخش صنعت آلمان به ۴۳ واحد رسید که ۲/۴ واحد نسبت به ماه قبل افزایش داشت؛

۱۴. در ماه سپتامبر رشد دستورهای خرید کارخانه‌ای در آمریکا از ۰/۸- به ۰/۵- درصد رسید؛

۱۵. در ماه اکتبر ۲۰۲۴ شاخص PMI بخش خدمات چین به ۵۲ واحد رسید که ۱/۷ واحد نسبت به ماه قبل افزایش داشت؛

۱۶. در ماه اکتبر ۲۰۲۴ شاخص PMI بخش خدمات منطقه یورو به ۵۱/۶ واحد رسید که ۰/۲ واحد نسبت به ماه قبل افزایش داشت و شاخص PMI بخش خدمات آلمان به ۵۱/۶ واحد رسید که ۱ واحد نسبت به ماه قبل افزایش نشان می داد؛

۱۷. در ماه اکتبر موازنه تجاری چین به ۹۵ میلیارد دلار رسید که ۱۴ میلیارد نسبت به ماه ماقبل آن افزایش داشت و رشد صادرات این کشور نیز به ۱۲/۷ درصد رسید در حالیکه در ماه سپتامبر ۲/۴ درصد بود؛

۱۸. بانک انگلیس نرخ بهره این کشور را با ۰/۲۵ درصد کاهش در سطح ۴/۷۵ درصد اعلام کرد؛

۱۹. در هفت روز منتهی به ۵ نوامبر ۲۰۲۴ خالص وضعیت خرید بورسبازان به ۱۹۶ هزار قرارداد رسید که ۴۵ قرارداد نسبت به هفته قبل افزایش داشت؛ در هفت روز منتهی به ۱۹ نوامبر ۲۰۲۴ نیز خالص وضعیت خرید بورسبازان با ۷ هزار قرارداد افزایش

۴. وقوع طوفان رافائل در خلیج مکزیک که منجر به توقف حدود ۳۹۰ هزار بشکه در روز از تولید این منطقه شد؛

۵. پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و احتمال تشدید تحریم‌های ایران، روسیه و ونزوئلا؛

۶. در هفته منتهی به ۱ نوامبر ذخیره سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۱/۳۹۲ میلیون بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۸۷/۲۲۳ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۸ نوامبر نیز سطح ذخیره سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۰/۵۶۷ میلیون بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۸۷/۷۹۰ میلیون بشکه رسید؛ همچنین در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر ذخیره سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۱/۴ میلیون بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۸۹/۱۹۰ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر نیز ذخیره سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا به میزان ۱/۱۷۲ میلیون بشکه افزایش یافت و در مقایسه با هفته قبل به ۳۹۰/۳۶۲ میلیون بشکه رسید؛

۷. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۱/۹ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۴۲۸/۴ میلیون بشکه رسیده است؛

۸. در هفته منتهی به ۱ نوامبر تولید نفت خام آمریکا بدون تغییر نسبت به هفته قبل در سطح ۱۳/۵ میلیون بشکه در روز بود؛ در هفته منتهی به ۸ نوامبر تولید نفت خام آمریکا با ۱۰۰ هزار بشکه در روز کاهش نسبت به هفته قبل در سطح ۱۳/۴ میلیون بشکه در روز قرار گرفت؛ تولید نفت خام آمریکا در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر با ۲۰۰ هزار بشکه در روز کاهش نسبت به هفته قبل در سطح ۱۳/۲ میلیون بشکه در روز بود؛

۹. در هفته منتهی به ۸ نوامبر تعداد دکلهای حفاری فعال در بخش نفت آمریکا بدون تغییر نسبت به هفته قبل در سطح ۴۷۹ بود؛ در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر تعداد دکلهای حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با یک دکل کاهش نسبت به هفته قبل به ۴۷۸ رسید؛

۳۰. توقف ۳۰ درصد از تولید حوزه نفتی تنگیز در قزاقستان با ظرفیت تولید ۶۹۰ هزار بشکه در روز برای انجام عملیات تعمیر و نگهداری؛
قطع برق؛

۳۱. در ماه اکتبر نرخ تورم منطقه یورو بدون تغییر نسبت به ماه قبل در سطح ۲ درصد بود؛

۳۲. در ماه اکتبر رشد شاخص قیمت تولیدکننده در آلمان به ۱/۱- درصد رسید که ۳/۰ درصد نسبت به ماه قبل بهبود داشت؛

۳۳. در ماه اکتبر فروش خانه های موجود در آمریکا به ۳/۹۶ میلیون واحد رسید که ۱۰۳ هزار واحد بیشتر از ماه قبل بود؛

۳۴. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت آلمان به ۴۳/۲ رسید که ۲/۰ واحد بالاتر از ماه قبل بود؛

۳۵. انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر ذخیره سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۵/۹۳۵ میلیون بشکه کاهش یافته است؛

۳۶. در ماه نوامبر شاخص اطمینان مصرفکننده در آمریکا به ۱۱۱/۷ رسید که ۱/۲ واحد نسبت به ماه قبل افزایش داشت؛

۳۷. انتشار صورت جلسه فدرال رزرو نشان داد که مقامات فدرال رزرو اطمینان دارند که تورم در حال کاهش است و بازار کار قوی است و امکان کاهش بیشتر نرخ بهره هر چند با سرعت تدریجی فراهم است؛

۳۸. بانک مرکزی نیوزلند نرخ بهره این کشور را با ۵/۰ درصد کاهش در سطح ۴/۲۵ درصد اعلام کرد؛

۳۹. در ماه اکتبر رشد سفارشهای خرید کالاهای بادوام در آمریکا ۲/۰ درصد بود این در حالیست که رشد آن در ماه گذشته ۳/۰- درصد بود؛

۴۰. تضعیف ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر ۱۰۶/۶۸ بود که در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر به ۱۰۶/۳۶ رسید؛

۴۱. در ماه اکتبر رشد تولیدات صنعتی ژاپن به ۳ درصد رسید که ۱/۴ درصد بالاتر از ماه گذشته بود.

به ۱۹۳ هزار قرارداد رسید؛ در هفت روز منتهی به ۱۹ نوامبر ۲۰۲۴ خالص وضعیت خرید بورسبازان به ۱۹۳ هزار قرارداد رسید که نسبت به هفته گذشته ۷ هزار قرارداد افزایش یافت؛

۲۰. افزایش پایبندی اوپک پلاس به توافق تولید در ماه اکتبر ۲۰۲۴؛

۲۱. انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۸ نوامبر ذخیره سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۷۷۷/۰ میلیون بشکه کاهش یافته است؛

۲۲. در هفته منتهی به ۸ نوامبر ذخیره سازیهای بنزین آمریکا ۴/۴ میلیون بشکه کاهش یافت و به ۲۰۶/۹ میلیون بشکه رسید؛

۲۳. در هفته منتهی به ۸ نوامبر ذخیره سازیهای میان تقطیرهای آمریکا ۱/۴ میلیون بشکه کاهش یافت و به ۱۱۴/۴ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر ذخیره سازیهای میان تقطیرهای آمریکا ۱/۰ میلیون بشکه کاهش یافت و به ۱۱۴/۳ میلیون بشکه رسید؛

۲۴. در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر درخواستها برای استفاده از مزایای بیکاری در آمریکا به ۲۱۳ هزار درخواست رسید که ۲ هزار درخواست کمتر از هفته قبل بود؛

۲۵. در ماه اکتبر نرخ بیکاری در چین به ۵ درصد رسید که ۱/۰ درصد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۲۶. در ماه اکتبر نرخ رشد تولیدات صنعتی در ژاپن به ۱/۶ درصد رسید که ۲/۰ درصد بیشتر از ماه گذشته بود؛

۲۷. در سه ماهه سوم ۲۰۲۴ رشد تولید ناخالص داخلی بریتانیا به ۱ درصد رسید که نسبت به کواتر قبلی ۳/۰ درصد افزایش داشت؛

۲۸. در ماه اکتبر نرخ رشد خرده فروشی در آمریکا به ۲/۸ درصد رسید که ۸/۰ درصد بیشتر از ماه گذشته بود؛

۲۹. توقف تولید حوزه نفتی یوهان اسوردروپ در دریای شمال با ظرفیت تولید ۷۵۵ هزار بشکه در روز به دلیل

عوامل تضعیف کننده:

ذخیره سازیهای بنزین آمریکا ۲ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۲۰۸/۹ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر ذخیره سازیهای بنزین آمریکا ۳/۳ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۲۱۲/۲ میلیون بشکه رسید؛

۸. در هفته منتهی به ۱ نوامبر ذخیره سازیهای میان تقطیرهای آمریکا ۲/۹ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۱۱۵/۸ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر ذخیره سازیهای میان تقطیرها در آمریکا ۰/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۱۱۴/۷ میلیون بشکه رسید؛

۹. عربستان سعودی قیمت رسمی فروش نفت خود را به بازار آسیا برای تحویل در ماه دسامبر کاهش داد؛

۱۰. در ماه اکتبر ۲۰۲۴ شاخص PMI بخش خدمات آمریکا به ۵۵ واحد رسید که ۰/۲ واحد کمتر از ماه گذشته بود؛

۱۱. در ماه سپتامبر موازنه تجاری آمریکا به ۸۴- میلیارد دلار رسید در حالیکه در ماه قبل ۷۴- میلیارد دلار بود؛

۱۲. در ماه اکتبر رشد واردات چین به ۲/۳- درصد رسید در حالیکه در ماه قبل ۰/۳ درصد بود؛

۱۳. در ماه سپتامبر رشد تولیدات صنعتی در آلمان به ۲/۵- درصد رسید در حالیکه در ماه گذشته ۲/۶ درصد بود؛

۱۴. در ماه سپتامبر موازنه تجاری آلمان با ۴ میلیارد یورو کاهش به ۱۷ میلیارد یورو رسید.

۱۵. فاتح بیرویل رئیس آژانس بین المللی انرژی اعلام کرد که تقاضای جهانی نفت روند نزولی دارد؛

۱۶. تجدید نظر نزولی سازمان اوپک در پیش بینی خود از تقاضای جهانی برای سالهای ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵؛

۱۷. در ماه اکتبر نفت ورودی به پالایشگاههای چین برای هفتمین ماه متوالی روند نزولی داشت؛

۱۸. در ماه اکتبر نرخ رشد سالانه شاخص قیمت مصرف کننده در چین به ۰/۳ درصد که ۰/۱ درصد کمتر از ماه گذشته بود؛

۱۹. در ماه اکتبر نرخ رشد سالانه شاخص قیمت تولید کننده در چین به ۲/۹- درصد که ۰/۱ درصد کمتر از ماه

۱. ادامه نگرانی نسبت به وضعیت تقاضای جهانی و مازاد عرضه در بازار در ماههای آتی؛

۲. تلاشهای دولت آمریکا برای کاهش تنش در منطقه خاورمیانه؛

۳. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱ نوامبر ۲۰۲۴ ذخیره سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۲/۲ میلیون بشکه افزایش یافته و سطح آن به ۴۲۷/۷ میلیون بشکه رسیده است؛ این اداره اعلام کرد که در هفته منتهی به ۸ نوامبر ۲۰۲۴ ذخیره سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۲ میلیون بشکه افزایش یافته و سطح آن به ۴۲۹/۷ میلیون بشکه رسیده است؛ همچنین بر اساس گزارش این اداره در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر ۲۰۲۴ ذخیره سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۰/۶ میلیون بشکه افزایش یافته و سطح آن به ۴۳۰/۳ میلیون بشکه رسیده است؛

۴. واردات نفت خام چین در ماه اکتبر به مقدار ۹ درصد کاهش یافت؛

۵. تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱ نوامبر ۱۰۴/۰۳ بود که در هفته منتهی به ۸ نوامبر به ۱۰۴/۱۹ رسید؛ شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۸ نوامبر ۱۰۴/۲۷ بود که در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر به ۱۰۶/۱۵ رسید؛ شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر ۱۰۶/۲۰ بود که در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر به ۱۰۶/۶۸ رسید؛

۶. انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱ نوامبر ذخیره سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۳/۱۳۲ میلیون بشکه افزایش یافته است؛ انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر ذخیره سازیهای نفت خام آمریکا میزان ۴/۷۵۳ میلیون بشکه افزایش یافته است؛

۷. در هفته منتهی به ۱ نوامبر ذخیره سازیهای بنزین آمریکا ۰/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۲۱۱/۳ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر

۳۲. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت هند به ۵۷/۳ رسید که ۰/۲ واحد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛
۳۳. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت منطقه یورو به ۴۵/۲ رسید که ۰/۸ واحد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۳۴. در ماه نوامبر PMI بخش خدمات آلمان به ۴۹/۴ رسید که ۲/۲ واحد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۳۵. در ماه نوامبر PMI بخش خدمات منطقه یورو به ۴۹/۲ رسید که ۲/۴ واحد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۳۶. در هفته منتهی به ۱۵ نوامبر تعداد دکلهای حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با یک دکل افزایش نسبت به هفته قبل به ۴۷۹ رسید.

۳۷. توافق آتش بس بین حزب الله و اسرائیل و کاهش نگرانی نسبت به اختلال در عرضه نفت منطقه خاورمیانه؛

۳۸. تاخیر در جلسه اوپک پلاس که قرار بود در ۱ دسامبر تشکیل شود. وزیران نفت اوپک پلاس قرار بود در ۱ دسامبر ۲۰۲۴ به صورت ویدئو کنفرانس جلسه داشته باشند و اگر چه در ابتدا پیش‌بینی می‌شد که در این جلسه اوپک پلاس افزایش تولید خود را که قرار بود از پایان ماه ژانویه ۲۰۲۵ اجرایی شود را به تعویق اندازد اما دبیرخانه اوپک اعلام کرد که تاریخ این جلسه از ۱ به ۵ دسامبر منتقل شده و اینگونه تحلیل شد که احتمالاً بین تولید کنندگان اوپک پلاس در زمینه تمدید افزایش تولید اختلاف وجود دارد؛

۳۹. ترامپ اعلام کرد که به منظور انجام اقدامات برای مهاجرت غیر قانونی و قاچاق داروهای غیر مجاز در ابتدای ورود به کاخ سفید بر واردات کالا از کشورهای کانادا و مکزیک تعرفه ۲۵ درصدی و بر واردات کالا از چین تعرفه ۱۰ درصدی اعمال خواهد کرد؛

۴۰. نظر سنجی رویتر از ۴۱ اقتصاددان و تحلیل گر بازار در ماه نوامبر نشان داد که آنها انتظار دارند قیمت نفت در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد و متوسط قیمت نفت برنت در سال ۲۰۲۵ حدود ۷۴/۵۳ دلار در بشکه باشد

گذشته بود؛

۲۰. در ماه اکتبر وام های جدید اعطاء شده در چین به ۵۰۰ میلیارد یوان رسید در حالیکه در ماه قبل ۱۵۹۰ میلیارد یوان بود؛

۲۱. در ماه اکتبر نرخ رشد سالانه شاخص قیمت مصرف کننده در آلمان به ۲ درصد که ۰/۴ درصد بیشتر از ماه گذشته بود؛

۲۲. در ماه اکتبر نرخ رشد سالانه شاخص قیمت مصرف کننده در هند به ۶/۲۱ درصد که ۰/۷۲ درصد بیشتر از ماه گذشته بود؛

۲۳. در ماه اکتبر نرخ رشد سالانه شاخص قیمت مصرف کننده در آمریکا به ۲/۶ درصد که ۰/۲ درصد بیشتر از ماه گذشته بود؛

۲۴. در ماه سپتامبر رشد تولیدات صنعتی در منطقه یورو به ۲/۸- درصد رسید در حالیکه در ماه گذشته ۰/۱- درصد بود؛

۲۵. در ماه اکتبر رشد سالانه قیمت خانه در چین به ۵/۹- درصد رسید که نسبت به ماه قبل ۰/۱ درصد کاهش داشت؛

۲۶. در ماه اکتبر رشد سالانه تولیدات صنعتی در چین به ۵/۳ درصد رسید که ۰/۱ درصد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۲۷. در سه ماهه سوم ۲۰۲۴ رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن به ۰/۹ درصد رسید که نسبت به کواتر قبلی ۱/۴ درصد کاهش داشت؛

۲۸. بانک مرکزی چین نرخ بهره این کشور را بدون تغییر نسبت به قبل در سطح ۳/۱ درصد اعلام کرد؛

۲۹. در فصل سوم ۲۰۲۴ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی آلمان به ۰/۳- درصد رسید در حالیکه رشد آن در فصل دوم ۰/۲- درصد بود؛

۳۰. در ماه اکتبر موازنه تجاری ژاپن به ۴۶۱- میلیارد یون رسید که نسبت به ماه گذشته ۱۶۷ میلیارد یون نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

۳۱. در ماه اکتبر نرخ تورم بریتانیا به ۲/۳ درصد رسید که ۰/۶ درصد نسبت به ماه قبل افزایش داشت؛

۴۷. در ماه اکتبر شاخص هزینه های مصارف شخصی در آمریکا به ۲/۳ درصد رسید که ۰/۲ درصد بیشتر از ماه قبل بود؛
۴۸. در ماه نوامبر نرخ تورم آلمان با ۰/۲ درصد افزایش به ۲/۲ درصد رسید.

۳. جمع بندی

به طور کلی قیمت نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴ نسبت به ماه اکتبر ۲۰۲۴ کاهش یافت و دلیل اصلی آن از یک طرف کاهش ریسکهای ژئوپلیتیک در بازار در پی پذیرش آتش بس توسط اسرائیل و حزب الله لبنان و از طرف نگرانی نسبت به وضعیت رشد تقاضا در سال ۲۰۲۵ و پیش بینی مازاد عرضه در سال ۲۰۲۵ بود.

که ۲/۰۸ دلار کمتر از برآورد ماه قبل است؛
۴۱. در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر تولید نفت خام آمریکا با ۳۰۰ هزار بشکه در روز افزایش نسبت به هفته قبل در سطح ۱۳/۵ میلیون بشکه در روز بود؛

۴۲. در هفته منتهی به ۲۲ نوامبر واردات نفت خام آمریکا با ۱/۶۰۱ میلیون بشکه در روز کاهش به ۶/۰۸۳ میلیون بشکه در روز رسید؛

۴۳. در ماه نوامبر نرخ تورم در منطقه یورو با ۰/۳ درصد افزایش به ۲/۳ درصد رسید؛

۴۴. در فصل سوم ۲۰۲۴ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی آمریکا به ۲/۸ درصد رسید در حالیکه رشد آن در فصل دوم ۳ درصد بود؛

۴۵. در ماه اکتبر مجوزهای ساختمانی در آمریکا به ۱/۴۱۹ میلیون واحد رسید که نسبت به ماه گذشته ۶ هزار کاهش داشت؛

۴۶. در ماه اکتبر فروش خانه های نوساز در آمریکا به ۶۱۰ هزار واحد رسید که ۱۲۸ هزار واحد نسبت به ماه قبل کاهش داشت؛

پیش بینی کوتاه مدت قیمت نفت خام

مهرزاد زمانی

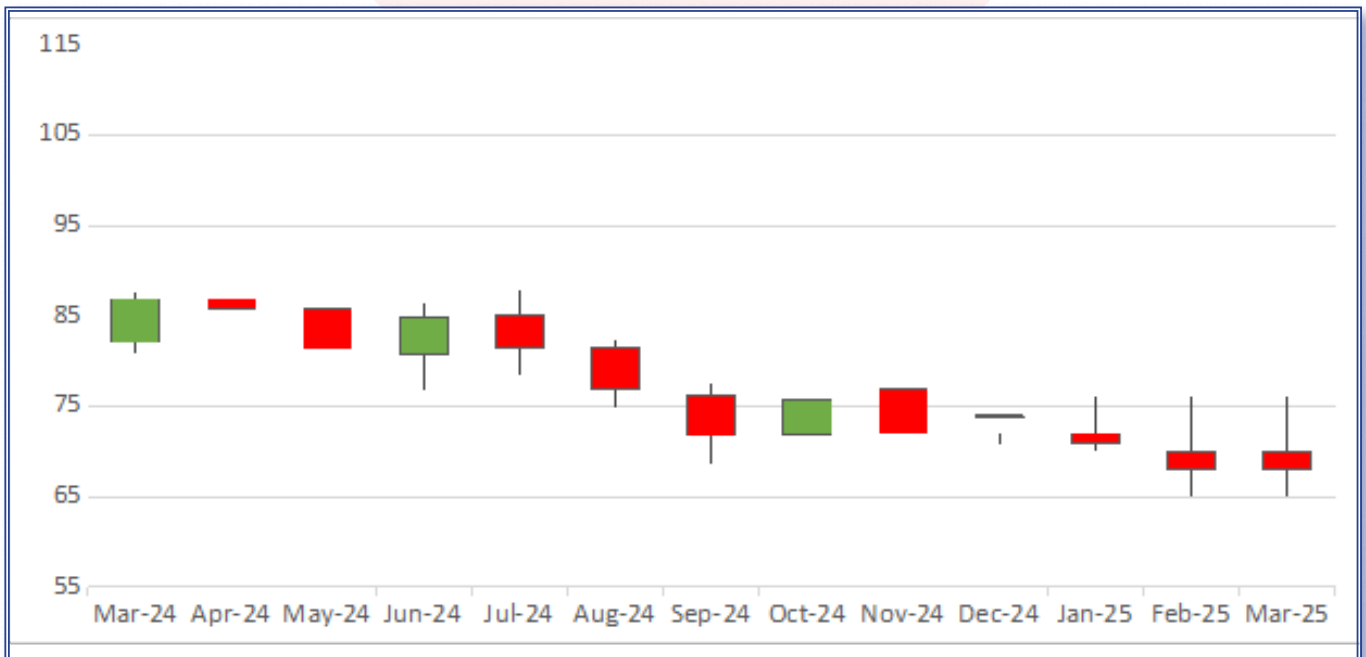
« پیش بینی قیمت

در ماه های آینده و با در نظر گرفتن عوامل تشریح شده روند قیمت نفت متأثر از تصمیمات دولت ترامپ و تصمیم اوپک پلاس برای افزایش تولید و وضعیت اقتصاد چین خواهد بود و انتظار می رود فشار کاهشی بر قیمت نفت وجود داشته باشد. فشار کاهشی می تواند قیمت نفت برنت را تا ۶۵ دلار در بشکه کاهش دهد و در مسیر افزایشی سطح ۷۶ دلار در بشکه مانع افزایش بیشتر قیمت نفت است.

« بررسی روند قیمت در ماه گذشته

در ماه دسامبر اثر عوامل ژئوپلیتیکی بر بازار نفت روبه کاهش گذاشت و در نتیجه روند قیمت های نفت کاهشی شد به طوریکه قیمت نفت برنت به سطح ۷۰ دلار در بشکه نزدیک شد سطحی که در چند ماه گذشته به عنوان حمایت محکمی عمل کرده است. تصمیم اوپک پلاس برای به تعویق انداختن افزایش تولید موجب شد که سطح حمایتی ۷۰ دلار برای برنت به خوبی عمل کند. بزرگترین فشار کاهشی همچنان از سمت اقتصاد چین بر قیمت نفت وارد می شود و تلاش چین برای تحریک اقتصاد و تقاضای داخلی همچنان کافی نیست و بازنگری ها از اقتصاد کاهشی هستند. بازار منتظر شروع دولت ترامپ و مشاهده تغییر رویه سیاستی به خصوص در مواجهه با چین است که می تواند بر کلیه بازارها و نفت اثر گذار باشد.

نمودار ۱: روند گذشته و پیش بینی ماهانه قیمت نفت خام برنت

تحولات اقتصاد جهانی ماه دسامبر ۲۰۲۴

نکات کلیدی

سال ۲۰۲۴ به ۳.۲ درصد برسد و این نرخ رشد در سال ۲۰۲۵ نیز حفظ شود؛ در نتیجه، همچنان پایین‌ترین نرخ تورم جهانی از سطوح پیش از همه‌گیری خواهد ماند. تورم جهانی در سال ۲۰۲۵ به ۳.۸ درصد کاهش خواهد یافت که به‌طور قابل‌توجهی کمتر از نرخ ۶.۵ درصد در سال ۲۰۲۴ است.

پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در اقتصادهای پیشرفته همچنان ثابت اما ناامیدکننده باشد و در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ در سطح ۱.۷ درصد باقی بماند که به دلیل تداوم نرخ‌های بهره بالا و اعتماد ضعیف مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارهاست. با این حال، سرعت رشد در میان اقتصادهای مختلف متفاوت است.

نمودار ۱: نرخ رشد GDP (%) و پیش‌بینی آن

Source : Global Economic Outlook: Q4 2024, Euro Monitor International, Nov 2024

روند کاهش تورم جهانی ممکن است در سال ۲۰۲۵ به نقطه عطفی برسد، زیرا انتظار می‌رود تورم در بازارهای کلیدی به هدف ۲ درصد بازگردد. تورم در بخش خدمات همچنان در برخی بازارها بالا است، اما انتظار می‌رود رشد کندتر دستمزدها به کاهش فشارهای قیمتی کمک کند. در همین حال، قیمت انرژی و کالاها به دلیل بهبود ضعیف تقاضا و عرضه کافی، به کاهش تورم کمک خواهند کرد. همراه با

اقتصاد جهانی در یک نگاه

پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول (IMF) حاکی از آن است که اقتصاد جهانی در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ با نرخ رشد ۳.۲ درصد به روند ثابت خود ادامه خواهد داد که همان نرخ رشد سال ۲۰۲۳ است. تولید ناخالص داخلی (GDP) اسمی جهان در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۱۰ تریلیون دلار برآورد شده است. با تولید ناخالص داخلی نزدیک به ۲۹ تریلیون دلار ایالات متحده همچنان بزرگ‌ترین اقتصاد جهان باقی می‌ماند، و پس از آن چین با حدود ۱۸.۵ تریلیون دلار قرار دارد. آلمان از ژاپن با تولید ناخالص داخلی ۴/۵۱ تریلیون دلار پیشی گرفته و به سومین اقتصاد بزرگ جهان تبدیل شده است. هند با تولید ناخالص داخلی ۳/۹۳ تریلیون دلار و بریتانیا با ۳/۴۹ تریلیون دلار در جایگاه‌های بعدی قرار دارند. با وجود این رشد پایدار، صندوق بین‌المللی پول نسبت به چالش‌های احتمالی هشدار می‌دهد، از جمله کاهش روند نزولی تورم، افزایش بدهی عمومی که تا پایان سال ۲۰۲۴ به ۱۰۰ تریلیون دلار خواهد رسید و سیاست‌های حمایتی فزاینده‌ای که می‌تواند تجارت جهانی را تحت تأثیر قرار دهد.

براساس برآورد موسسات دیگر، در سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۴، اقتصاد جهانی به رشد پایدار خود ادامه می‌دهد؛ زیرا تورم کاهش یافته، مصرف خصوصی تثبیت شده و سیاست‌های پولی در بازارهای کلیدی شروع اثرگذاری کرده‌اند. با این حال، چشم‌انداز رشد کوتاه‌مدت و میان‌مدت با افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیکی و افزایش عدم قطعیت سیاست‌گذاری با چالش مواجه است.

بر اساس پیش‌بینی پایه مؤسسه یورومانی‌تور اینترنشنال برای سه‌ماهه چهارم سال ۲۰۲۴، انتظار می‌رود رشد تولید ناخالص داخلی واقعی جهانی در

کاهش نرخ‌های بهره، تثبیت قیمت‌ها باید اندکی آسودگی مالی برای کسب‌وکارها و مصرف‌کنندگان در سال ۲۰۲۵ فراهم کند. در پیش‌بینی‌های یورو مانیتور سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۴، انتظار می‌رود تورم قیمت مصرف‌کننده جهانی از ۶.۵ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۳.۸ درصد در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد. اگر تورم فوق‌العاده آرژانتین حذف شود، تورم جهانی در سال ۲۰۲۴ به ۴.۸ درصد و در سال ۲۰۲۵ به ۳.۳ درصد خواهد رسید.

۲.۱. بررسی اقتصادهای توسعه‌یافته

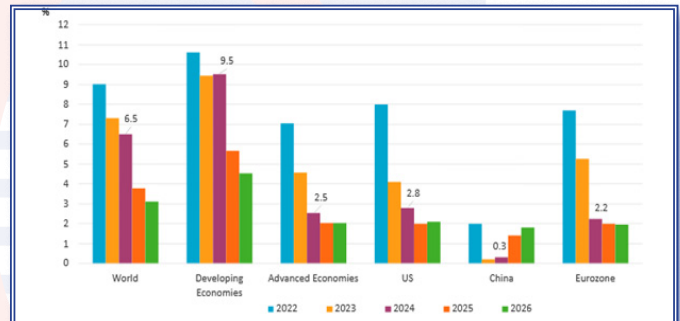
۱.۲.۱. آمریکا

در حالی که اقتصاد ایالات متحده در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ با سرعت کمتری رشد کرد، همچنان در وضعیت خوبی قرار دارد که ناشی از انعطاف‌پذیری مداوم در هزینه‌های مصرف‌کنندگان بود. اکنون پیش‌بینی می‌شود تولید ناخالص داخلی واقعی ایالات متحده در سال ۲۰۲۴ به میزان ۲.۶ درصد رشد کند که بالاتر از برآوردهای قبلی است. با این حال، انتظار می‌رود که روند رشد در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد که عمدتاً به دلیل اثرات دیر هنگام نرخ‌های بهره بالا و احتمال تضعیف بازارکار و هزینه‌های مصرف‌کنندگان است. با پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری، چشم‌انداز اقتصادی ایالات متحده ممکن است در کوتاه‌مدت تا حدی تغییر کند و با هر دو ریسک صعودی (مانند کاهش مالیات) و ریسک نزولی (مانند تعرفه‌ها و محدودیت‌های عرضه نیروی کار به دلیل کنترل‌های سخت‌تر مهاجرتی) مواجه شود.^۱

داده‌های اخیر نشان می‌دهند که رشد تولید ناخالص داخلی ایالات متحده در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۴ ۳/۱ درصد به صورت سالانه بوده است. این رشد عمدتاً به افزایش مصرف مصرف‌کنندگان، صادرات، سرمایه‌گذاری‌های تجاری و هزینه‌های دولت فدرال مرتبط است. در عین حال، واردات نیز افزایش یافته است که این امر بر محاسبه GDP تأثیر منفی داشته است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند که رشد اقتصادی در آینده کاهش خواهد یافت. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) پیش‌بینی می‌کند که رشد

کاهش نرخ‌های بهره، تثبیت قیمت‌ها باید اندکی آسودگی مالی برای کسب‌وکارها و مصرف‌کنندگان در سال ۲۰۲۵ فراهم کند. در پیش‌بینی‌های یورو مانیتور سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۴، انتظار می‌رود تورم قیمت مصرف‌کننده جهانی از ۶.۵ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۳.۸ درصد در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد. اگر تورم فوق‌العاده آرژانتین حذف شود، تورم جهانی در سال ۲۰۲۴ به ۴.۸ درصد و در سال ۲۰۲۵ به ۳.۳ درصد خواهد رسید.

نمودار ۲: قیمت پایه تورم مصرف‌کننده جهانی ۲۰۲۲-۲۰۲۶

Source: Global Economic Outlook: Q4 2024, Euro Monitor International, Nov 2024

اگرچه اقتصاد جهانی در حال حاضر در وضعیت بهتری قرار دارد، اما به دلیل شرایط سخت مالی مداوم و کندی اقتصاد چین، همچنان عملکرد ضعیفی دارد. در همین حال، افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی، سیاست‌های حمایت‌گرایانه تجاری و شوک‌های اقلیمی نشان‌دهنده خطرات صعودی بزرگ برای تورم جهانی و خطرات نزولی برای چشم‌انداز پایه جهانی است. عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ افزایش یافته است، در حالی که تشدید بیشتر می‌تواند منجر به اختلالات مجدد در زنجیره تامین جهانی شود که منجر به افزایش قیمت کالاها و افزایش تورم و در نتیجه کاهش رشد می‌شود. در حالی که سیاست ترامپ در دومین دوره ریاست‌جمهوری آمریکا در ماه‌های آینده آشکار می‌شود، اثرات آن احتمالاً افزایش خطر تشدید تجزیه جهانی، با تشدید سیاست‌های حمایت‌گرایانه، تأثیر بر تجارت جهانی و

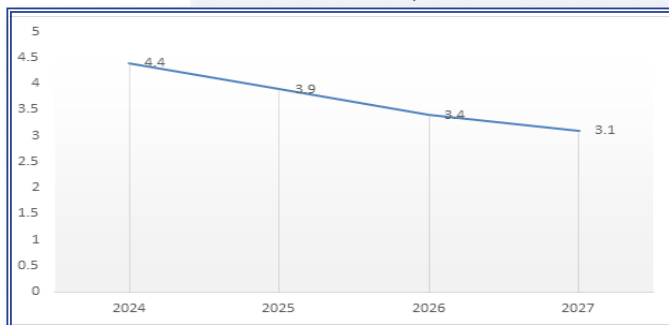
1. Global Economic Outlook: Q20244, Euro Monitor International, Nov 2024

در همین حال، پیش‌بینی‌های بانک مرکزی ایالات متحده (فدرال رزرو) نشان می‌دهد که رشد واقعی GDP در سال ۲۰۲۴ به میزان ۲٫۵ درصد خواهد بود و این نرخ به تدریج به ۲٫۱ درصد در سال ۲۰۲۵ و ۲٫۰

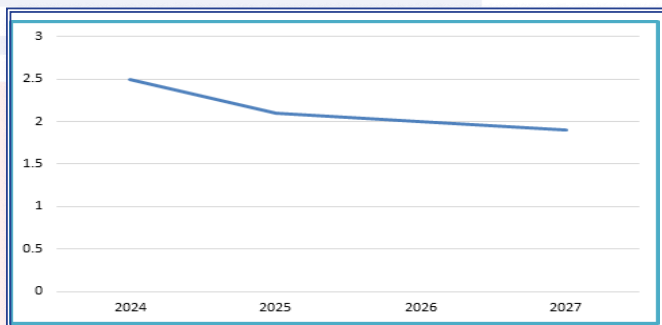
تولید ناخالص داخلی آمریکا از ۲٫۶ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۱٫۶ درصد در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد که این روند به دلایلی همچون کاهش تدریجی سیاست‌های پولی نسبت داده می‌شود.

نمودار ۴: پیش‌بینی نرخ بهره فدرال

Source :FOMC Projections materials, accessible version, Federal Reserve, Dec 2024

نمودار ۳: رشد تولید ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا

Source :FOMC Projections materials, accessible version, Federal Reserve, Dec 2024

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی کشور ایالات متحده آمریکا نشان داده شده است

جدول ۱: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی آمریکا

تراز تجاری (میلیارد دلار آمریکا)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره صندوق فدرال (مؤثر) (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	آمریکا
-۶۶٫۹	۳٫۷	۵٫۵	۳٫۱	۵۲٫۹	۵۰٫۳	ژانویه ۲۰۲۴
-۶۹	۳٫۹	۵٫۵	۳٫۲	۵۱٫۳	۵۱٫۵	فوریه ۲۰۲۴
-۶۸٫۵	۳٫۸	۵٫۵	۳٫۵	۵۱٫۷	۵۲٫۵	مارس ۲۰۲۴
-۷۴٫۴	۳٫۹	۵٫۵	۳٫۴	۵۰٫۹	۴۹٫۹	آوریل ۲۰۲۴
-۷۵	۴	۵٫۵	۳٫۳	۵۴٫۸	۵۰٫۹	می ۲۰۲۴
-۷۳٫۱	۴٫۱	۵٫۵	۳	۵۵٫۱	۵۱٫۷	ژوئن ۲۰۲۴
-۷۸٫۷	۴٫۳	۵٫۵	۲٫۹	۵۶	۴۹٫۵	جولای ۲۰۲۴
-۷۰٫۴	۴٫۲	۵٫۵	۲٫۵	۵۵٫۲	۴۸	آگوست ۲۰۲۴
-۸۴٫۳	۴٫۱	۴٫۷۵-۵	۲٫۴	۵۵٫۴	۴۷	سپتامبر ۲۰۲۴
-۷۳٫۸	۴٫۱	۴٫۷۶	۲٫۶	۵۵٫۳	۴۷٫۸	اکتبر ۲۰۲۴
-	۴٫۲	۴٫۳۶	۲٫۷	۵۷	۴۸٫۸	نوامبر ۲۰۲۴
-		۴٫۳۳		۵۸٫۵	۴۸٫۳	دسامبر ۲۰۲۴

Source: 1- PMI, Trading Economics, Investing

4- Balance of Trade, Trading Economics, Investing

2- United States Inflation Rate, Trading Economics.

5- Trade Balance, ceicdata & Trading Economics.

3- fred.stlouisfed.org/release/tables

در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۴، تولید ناخالص داخلی منطقه یورو نسبت به سه‌ماهه قبل ۰٫۴ درصد افزایش یافت که مشابه رشد سه‌ماهه دوم است. بانک مرکزی اروپا پیش‌بینی خود از رشد تولید ناخالص داخلی ۲۰۲۵ را به ۰٫۷ درصد کاهش داده است که نسبت به پیش‌بینی ۰٫۸ درصد در سپتامبر کمتر است. این کاهش منعکس کننده‌کنندگی در روند بهبود اقتصادی است. پیش‌بینی می‌شود که رشد اقتصادی به ۱٫۱ درصد در ۲۰۲۶ و ۱٫۴ درصد در ۲۰۲۷ برسد.

پیش‌بینی Vanguard برای پایان سال ۲۰۲۵، رشد اقتصادی ۰٫۵ درصد برای منطقه یورو است. این پیش‌بینی با در نظر گرفتن چالش‌هایی مانند مشکلات بخش تولید و سیاست‌های مالی و پولی محدود ارائه شده است. Fitch Ratings پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی منطقه یورو در ۲۰۲۴ را به ۱٫۲ درصد کاهش داده است که ۰٫۳ درصد کمتر از برآوردهای قبلی

درصد در سال ۲۰۲۶ کاهش خواهد یافت. این پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند که در حالی که اقتصاد ایالات متحده در سال ۲۰۲۴ رشد قابل توجهی را تجربه کرده است، اما انتظار می‌رود که در سال‌های آینده این رشد به طور ملایم کاهش یابد.^۱

۲.۲.۱. منطقه یورو

منطقه یورو همچنان به تدریج از رکود سال ۲۰۲۳ خود (که اقتصاد آن به شدت تحت تأثیر قیمت‌های بالای انرژی و تورم قرار گرفت) در حال بهبود است و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۵ با کاهش نرخ‌های بهره و خروج اقتصاد از رکود، رشد سریع‌تری را تجربه کند. با این حال، این بهبود همچنان کند پیش می‌رود که دلیل اصلی آن رکود اقتصادی در آلمان، بزرگ‌ترین اقتصاد این منطقه، است. پیش‌بینی می‌شود آلمان در سال ۲۰۲۴ رشدی را تجربه نکند؛ زیرا سرمایه‌گذاری کاهش یافته و صادرات همچنان ضعیف باقی مانده

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو نشان داده شده است.

جدول ۲: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی منطقه یورو

منطقه یورو	PMI (manufacturing)	PMI (service)	تورم (%)	نرخ بهره (%)	نرخ بیکاری (%)	تراز تجاری (میلیون یورو)
ژانویه ۲۰۲۴	۴۶٫۶	۴۸٫۴	۲٫۸	۴٫۵	۶٫۵	۱۱۸۰۰
فوریه ۲۰۲۴	۴۶٫۱	۵۰	۲٫۶	۴٫۵	۶٫۵	۲۲۶۰۰
مارس ۲۰۲۴	۴۵٫۷	۵۱٫۱	۲٫۴	۴٫۵	۶٫۵	۲۲۸۰۰
آوریل ۲۰۲۴	۴۵٫۶	۵۲٫۹	۲٫۴	۴٫۵	۶٫۴	۱۳۹۰۰
می ۲۰۲۴	۴۷٫۴	۵۳٫۳	۲٫۶	۴٫۵	۶٫۴	۱۴۰۰۰
ژوئن ۲۰۲۴	۴۵٫۶	۵۲٫۶	۲٫۵	۴٫۵	۶٫۵	۲۲۳۰۰
جولای ۲۰۲۴	۴۵٫۶	۵۱٫۹	۲٫۶	۴٫۲۵	۶٫۴	۱۹۷۰۰
اگوست ۲۰۲۴	۴۵٫۶	۵۳٫۳	۲٫۲	۴٫۲۵	۶٫۴	۲۳۷۰
سپتامبر ۲۰۲۴	۴۴٫۸	۵۰٫۵	۱٫۷	۳٫۶۵	۶٫۳	۱۱۶۰۰
اکتبر ۲۰۲۴	۴۵٫۹	۵۱٫۲	۲	۳٫۴	۶٫۳	۶۱۸۱۰
نوامبر ۲۰۲۴	۴۵٫۳	۴۹٫۲	۲٫۲	۳٫۴	-	-
دسامبر ۲۰۲۴	۴۵٫۲	۵۱٫۴	-	۳٫۱۵	-	-

1. FOMC Projections materials, accessible version, Federal Reserve, Dec 2024

۳.۲.۱. ژاپن

دولت ژاپن پیش‌بینی رشد اقتصادی خود برای سال مالی ۲۰۲۴ را به ۰٫۴ درصد کاهش داده است که نسبت به پیش‌بینی قبلی ۰٫۷ درصد کمتر است. این اصلاحات به دلیل رشد کمتر از انتظار در نیمه اول سال مالی بوده است.^۱ انتظار می‌رود اقتصاد این کشور در سال مالی ۲۰۲۵ که از آوریل آینده آغاز می‌شود، ۱٫۲ درصد رشد کند که نسبت به پیش‌بینی نوامبر سال ۲۰۲۴ بدون تغییر است.

صندوق بین‌المللی پول نیز پیش‌بینی خود از رشد GDP ژاپن را برای سال ۲۰۲۴ به ۰٫۳ درصد کاهش داده است که در مقایسه با پیش‌بینی قبلی ۱٫۷ درصد کمتر است. این اصلاحات به مشکلات زنجیره تأمین در صنعت خودرو و کاهش درآمد از گردشگری نسبت داده شده است. با این حال، صندوق پیش‌بینی می‌کند که در سال ۲۰۲۵ رشد به ۱٫۱ درصد برسد که این رشد از افزایش دستمزدهای واقعی و مصرف بیشتر پشتیبانی می‌کند.^۲

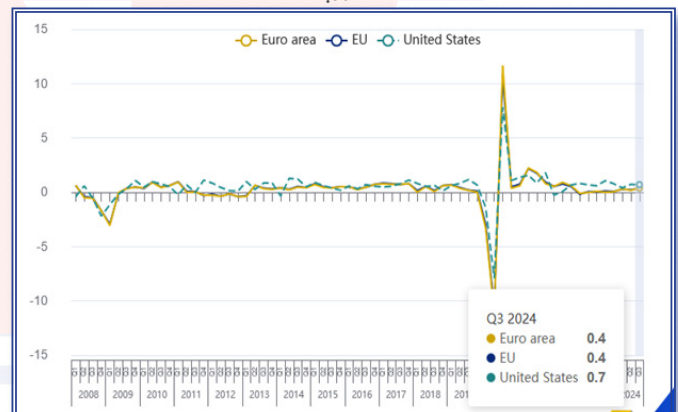
دولت ژاپن قصد دارد بودجه‌ای رکوردی به میزان ۱۱۵٫۵ تریلیون ین (تقریباً ۷۳۵ میلیارد دلار) برای سال مالی ۲۰۲۵ برنامه‌ریزی کند. این بودجه به دلیل هزینه‌های بالای امنیت اجتماعی و خدمات بدهی افزایش یافته است. برای بهبود وضعیت مالی دولت، صدور اوراق قرضه جدید به ۲۸٫۶ تریلیون ین کاهش خواهد یافت که نسبت به پیش‌بینی قبلی ۳۵٫۴ تریلیون ین کمتر است. این کاهش اولین بار در ۱۷ سال اخیر است که صدور اوراق قرضه کمتر از ۳۰ تریلیون ین خواهد بود.^۳

در نوامبر ۲۰۲۴، دولت ژاپن بودجه تکمیلی به ارزش ۱۳٫۹ تریلیون ین (تقریباً ۹۲ میلیارد دلار) برای کاهش تأثیر افزایش هزینه‌های زندگی بر خانوارها تصویب کرد. این بسته مالی برای حمایت از خانواده‌های کم‌درآمد و تمدید یارانه‌های سوختی است که از زمان پاندمی COVID-۱۹ معرفی شده‌اند. این اقدام به

است. تورم در منطقه یورو به طور مداوم کاهش یافته و از ۱۰٫۶ درصد در اکتبر ۲۰۲۲ به ۲٫۳ درصد در نوامبر ۲۰۲۴ کاهش یافته است. بانک مرکزی اروپا پیش‌بینی می‌کند که تورم در سال‌های آینده به هدف ۲ درصد خود برسد.

همانطور که بیان شد، پیش‌بینی می‌شود آلمان، بزرگ‌ترین اقتصاد منطقه یورو، در ۲۰۲۴ با کمی انقباض مواجه شود و رشد تولید ناخالص داخلی آن ۰٫۱ درصد کاهش یابد. این کاهش به عواملی مانند کاهش کربن، دیجیتالی‌سازی، تغییرات جمعیتی و رقابت فزاینده با چین مربوط می‌شود. به طور کلی، اگرچه منطقه یورو رشد اقتصادی اندکی را تجربه می‌کند، اما با چالش‌هایی از جمله تفاوت‌های منطقه‌ای، ضعف در بخش تولید و نیاز به اصلاحات ساختاری برای حفظ رشد بلندمدت مواجه است.

نمودار ۵: نرخ رشد GDP منطقه یورو، ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا

Source : GDP up by 0.4% and employment up by 0.2% in the euro area, EuroStatt, 6 Dec 2024

1. Japan Govt Expects 1.2 Pct Economic Growth for FY 2025, Nippon Dec 2024

2. IMF cuts Japan's growth forecast, projects rebound in 2025, Reuters, Oct 2024

3. Japan's budget to hit record, but with reduced new bond issuance, draft shows, Reuters. 25 Dec 2024

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی ژاپن نشان داده شده است.

جدول ۳: مقادیر ماهانه شاخصهای اقتصادی ژاپن

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	ژاپن
-۳۰۰۰	۲,۴	۰,۰۰۴	۲,۲	۵۲,۷	۴۸	ژانویه ۲۰۲۴
-۳۸۴۰	۲,۶	۰,۰۰۴	۲,۸	۵۲,۵	۴۷,۲	فوریه ۲۰۲۴
-۴۶۹۷	۲,۶	۰,۰۰۴	۲,۷	۵۴,۹	۴۸,۲	مارس ۲۰۲۴
-۳۹۲۷	۲,۶	۰,۰۲۴	۲,۵	۵۴,۶	۴۹,۹	آوریل ۲۰۲۴
-۴۱۳۳	۲,۶	۰,۰۲۶	۲,۸	۵۳,۶	۵۰,۵	می ۲۰۲۴
-۵۱۷۴	۲,۶	۰,۰۲۶	۲,۸	۴۹,۸	۵۰,۱	ژوئن ۲۰۲۴
-۴۷۹۴	۲,۷	۰,۰۲۶	۲,۸	۵۳,۹	۴۹,۲	جولای ۲۰۲۴
-۴۰۷۳	۲,۵	۰,۰۲۹	۳	۵۴	۴۹,۵	اگوست ۲۰۲۴
-۱۹۰۲	۲,۴	۰,۱۱۲	۲,۵	۵۳,۹	۴۹,۶	سپتامبر ۲۰۲۴
-۲۹۸۳	۲,۵	۰,۱۲	۲,۳	۴۹,۳	۴۹	اکتبر ۲۰۲۴
-۷۴۴	۲,۵	۰,۱۲	۲,۹	۵۰,۲	۴۹	نوامبر ۲۰۲۴
-	-	۰,۱۲	-	۵۱,۴	۴۹,۵	دسامبر ۲۰۲۴

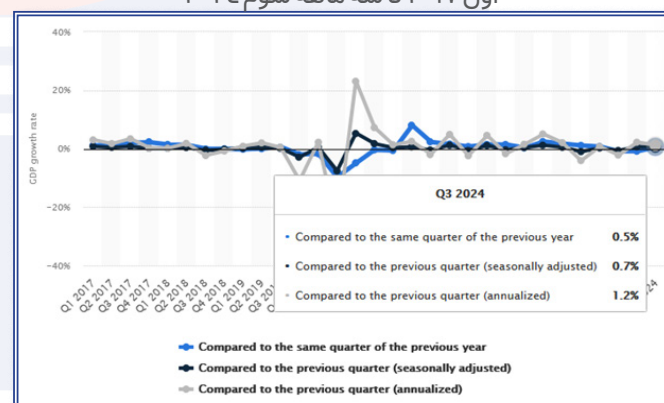
است و مسئولیت تحریک اقتصاد بیشتر بر عهده دولت قرار گرفته است. خاتمه سیاست نرخ بهره منفی بانک مرکزی و پیش‌بینی افزایش بهره ۱۰ ساله اوراق قرضه دولتی به ۲ درصد از جمله عواملی است که بر بودجه تأثیر می‌گذارد.^۲

بدهی‌های گسترده ژاپن که دو برابر اندازه اقتصاد آن است، اضافه می‌کند.^۱ بانک مرکزی ژاپن (BOJ) برنامه تحریک اقتصادی خود را پس از یک دهه خاتمه داده نمودار ۱: رشد تولید ناخالص داخلی واقعی (GDP) در ژاپن از سه ماهه اول ۲۰۱۷ تا سه ماهه سوم ۲۰۲۴

۳.۱. بررسی اقتصاد سه کشور چین، روسیه و هند به عنوان کشورهای نوظهور

۱.۳.۱. چین

در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۴، تولید ناخالص داخلی چین حدود ۴.۸ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته است. ارزش افزوده صنایع بزرگ چین ۵.۴ درصد و بخش خدمات ۶.۱ درصد رشد داشته‌اند.

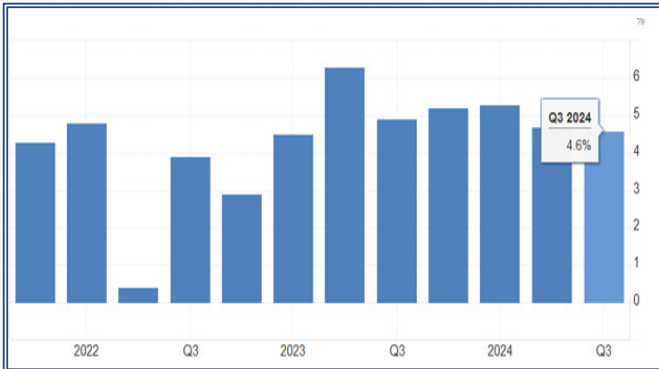
Source : Statista

1. Japan finalises 92\$ bln extra budget for fresh spending package, Reuters, 29 Nov 2024

2. Japan's budget to hit record, but with reduced new bond issuance, draft shows, Reuters, 25 Dec 2024

نمودار ۷: نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی سالیانه (GDP) در چین

Source : Trading Economics

است. همچنین، بانک جهانی پیشنهاد کرده است که اصلاحات ساختاری عمیق‌تری برای حل مشکلات و تقویت اعتماد به اقتصاد چین انجام شود.

به‌طور کلی، پیش‌بینی می‌شود که رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۲۴ به ۴.۹ درصد برسد، اما با توجه به چالش‌های موجود، این روند ممکن است در آینده

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی چین نشان داده شده است.

جدول ۴: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی چین

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	چین
۸۵,۴۶	۵,۲	۳,۵	۰,۸-	۵۲,۹	۴۹,۲	ژانویه ۲۰۲۴
۱۲۵,۱۶	۵,۳	۳,۵	۰,۷	۵۲,۷	۴۹,۱	فوریه ۲۰۲۴
۵۸,۵۵	۵,۲	۳,۵	۰,۱	۵۲,۵	۵۰,۸	مارس ۲۰۲۴
۷۲,۳۵	۵	۳,۵	۰,۳	۵۲,۷	۵۰,۴	آوریل ۲۰۲۴
۸۲,۶۲	۵	۳,۵	۰,۳	۵۲,۵	۴۹,۵	می ۲۰۲۴
۹۹,۰۵	۵	۳,۵	۰,۲	۵۴	۴۹,۵	ژوئن ۲۰۲۴
۸۴,۶۵	۵,۲	۳,۵	۰,۵	۵۱,۲	۴۹,۴	جولای ۲۰۲۴
۹۱,۰۲	۵,۳	۳,۵	۰,۶	۵۲,۱	۴۹,۱	اگوست ۲۰۲۴
۸۱,۷۱	۵,۱	۳,۵	۰,۴	۵۰,۳	۴۹,۸	سپتامبر ۲۰۲۴
۹۵,۲۷	۵	۳,۵	۰,۳	-	-	اکتبر ۲۰۲۴
۹۷,۴۴	۵	۳,۵	۰,۲	۵۲	۵۰,۱	نوامبر ۲۰۲۴
-	-	۳,۵	-	۵۱,۵	۵۰,۳	دسامبر ۲۰۲۴

1. China's Economy in November 2024: Mixed Signals amid Persistent Challenges

نمودار ۸: نرخ رشد تولید ناخالص داخلی هند

تحت تأثیر قرار گیرد^۱

Source : India's Economic Growth Continues to Dampen, Statista, 3 December 2024

نسبت داده شده است. با این وجود، کسری تجارت کالاهای هند به ۷۵/۳ میلیارد دلار افزایش یافته است که نسبت به ۶۴/۵ میلیارد دلار سال گذشته بیشتر است. کسری تجاری ماهانه در نوامبر به رکورد ۳۷/۸۴ میلیارد دلار رسید که به دلیل افزایش واردات طلا و

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی هند نشان داده شده است.

جدول ۵: مقادیر ماهانه شاخصهای اقتصادی هند

هند	PMI (manufacturing)	PMI (service)	تورم (%)	نرخ بهره (%)	نرخ بیکاری (%)	تراز تجاری (میلیون دلار)
ژانویه ۲۰۲۴	۵۴٫۹	۵۹	۵٫۱	۶٫۵	۷٫۴	-۱۶۰۲۲
فوریه ۲۰۲۴	۵۶٫۵	۶۲	۵٫۰۹	۶٫۵	۸٫۱	-۱۸۷۰۷
مارس ۲۰۲۴	۵۹٫۲	۶۰٫۳	۴٫۸۵	۶٫۵	۷٫۴	-۱۵۵۵۷
آوریل ۲۰۲۴	۵۹٫۱	۶۱٫۷	۴٫۸۳	۶٫۵	۸٫۱	-۱۸۹۶۱
می ۲۰۲۴	۵۸٫۴	۶۱٫۴	۴٫۷۵	۶٫۵	۷	-۲۲۳۲۳
ژوئن ۲۰۲۴	۵۸٫۵	۶۰٫۴	۵٫۰۸	۶٫۵	۹٫۲	-۲۰۹۷۲
جولای ۲۰۲۴	۵۸٫۵	۶۱٫۱	۳٫۶	۶٫۵	۷٫۹	-۲۳۵۰۰
اگوست ۲۰۲۴	۵۷٫۹	۶۰٫۴	۳٫۶۵	۶٫۵	۸٫۵	-۲۹۷۰۰
سپتامبر ۲۰۲۴	۵۶٫۷	۵۸٫۹	۵٫۴۹	۶٫۵	۷٫۸	-۲۰۸۰۰
اکتبر ۲۰۲۴	۵۷٫۴	۵۷٫۹	۶٫۲۱	۶٫۵	۱۰٫۱	-۲۷۱۰۰
نوامبر ۲۰۲۴	۵۷٫۳	۵۹٫۲	۵٫۴۸	۶٫۵	۸	-۳۷۸۴۰
دسامبر ۲۰۲۴	۵۷٫۴	۶۰٫۸	-	۶٫۵	-	-

1. World Bank raises China's GDP forecast for 2025, 2024, Reuters 26 Dec 2024

2. India's growth trajectory poised to pick up in Oct-March, cenbank bulletin says, Reuters, 24 December 2024

کسری تجاری فزاینده و عدم قطعیت‌های جهانی وجود دارد. چشم‌انداز برای سال‌های آینده همچنان با احتیاط مثبت باقی مانده است و پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های مالی آینده همچنان رشد ادامه یابد.

۳.۳.۱. روسیه

پیش‌بینی می‌شود که اقتصاد روسیه حدود ۳.۶ درصد رشد تولید ناخالص داخلی (GDP) داشته باشد. این رشد عمدتاً ناشی از افزایش هزینه‌های دولتی، به‌ویژه در بخش دفاع، و افزایش درآمدهای نفت و گاز است.^۳ با این حال، اقتصاد با چالش‌هایی از جمله افزایش تورم و تأثیر تحریم‌های بین‌المللی مواجه است. پیش‌بینی می‌شود که تورم تا پایان سال ۲۰۲۴ به ۷.۹ درصد برسد که بیشتر از پیش‌بینی قبلی ۵.۱ درصد

کاهش تقاضای جهانی برای صادرات بود.^۱ با نگاهی به آینده، پیش‌بینی می‌شود که اقتصاد هند در سال مالی ۲۰۲۵-۲۶ رشد حدود ۶/۵ درصد را تجربه کند، که تحت تأثیر عدم قطعیت‌های جهانی خواهد بود. گزارش وزارت دارایی در نوامبر نشان می‌دهد که با وجود رشد کندتر از انتظار در بخش‌های تولید و مصرف برای دوره جولای تا سپتامبر، پیش‌بینی‌ها برای سه‌ماهه اکتبر تا دسامبر خوش‌بینانه است، زیرا تقاضای روستایی و شهری در حال افزایش است. این پیش‌بینی‌ها، اگرچه کمتر از پیش‌بینی قبلی ۶/۵ درصد تا ۷ درصد است، اما نشان‌دهنده تاب‌آوری اقتصاد هند در شرایط چالش‌برانگیز جهانی است.^۲ در مجموع، در حالی که اقتصاد هند با روند رشد معتدل و تقاضای داخلی مثبت مواجه است، چالش‌هایی مانند

در جدول زیر مهمترین شاخص‌های اقتصادی روسیه نشان داده شده است.

جدول ۶: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی روسیه

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	روسیه
۷۲۳۰۰	۲٫۹	۱۶	۷٫۴	-	-	ژانویه ۲۰۲۴
۸۹۰۰	۲٫۸	۱۶	۷٫۷	۵۵٫۸	۵۲٫۴	فوریه ۲۰۲۴
۱۸۸۰۰	۲٫۷	۱۶	۷٫۷	۵۱٫۱	۵۴٫۷	مارس ۲۰۲۴
۱۲۱۰۰	۲٫۶	۱۶	۷٫۸	۵۱٫۴	۵۵٫۷	آوریل ۲۰۲۴
۱۲۱۰۰	۲٫۶	۱۶	۸٫۳	۵۰٫۵	۵۴٫۳	می ۲۰۲۴
۱۱۶۰۰	۲٫۴	۱۶	۸٫۶	۴۹٫۸	۵۴٫۴	ژوئن ۲۰۲۴
۱۰۱۰۰	۲٫۴	۱۸	۹٫۱	۴۷٫۶	۵۴٫۹	جولای ۲۰۲۴
۹۶۶۰	۲٫۴	۱۶٫۷۶	۹٫۱	۵۱٫۱	۵۳٫۶	آگوست ۲۰۲۴
۱۲۶۰۰	۲٫۴	۱۷٫۵۹	۸٫۶	۵۲٫۳	۵۲٫۱	سپتامبر ۲۰۲۴
۹۲۰۰	۲٫۳	۱۸٫۹۶	۸٫۵	۵۰٫۵	۴۹٫۵	اکتبر ۲۰۲۴
-	-	-	۸٫۹	۵۱٫۶	۵۰٫۶	نوامبر ۲۰۲۴
-	-	-	-	۵۱٫۲	۵۰٫۸	دسامبر ۲۰۲۴

1. India's current account gap narrows to %1.2 of GDP in July-Sept, central bank says, Reuters, 27 December 2024

2. Indian economy to grow at around %6.5 in FY25, government says, Reuters, 27 December 2024

3. IMF, Dec 2024

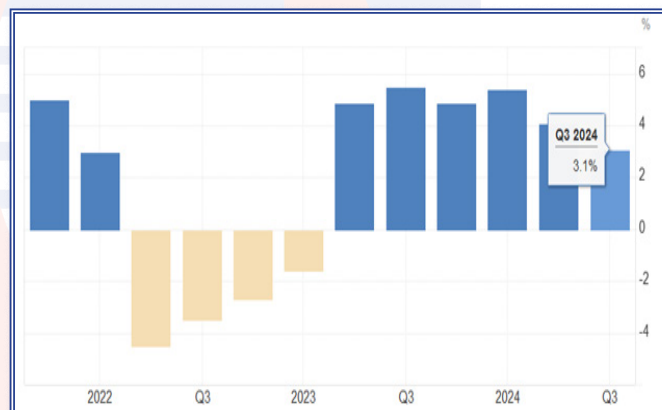
۲۰۲۴ کاهش یابد و از ۲٫۸ درصد در ۲۰۲۴ به ۲٫۱ درصد تا سال ۲۰۲۶ برسد، که تحت تأثیر کاهش هزینه‌های مصرف‌کنندگان قرار دارد. رشد اقتصادی چین از ۴٫۹ درصد در ۲۰۲۴ به ۴٫۴ درصد تا ۲۰۲۶ کاهش خواهد یافت، که این روند نیز به دلیل نرخ‌های بالای پس‌انداز مصرف‌کنندگان است. رشد منطقه یورو از ۰٫۸ درصد در ۲۰۲۴ به ۱٫۵ درصد در ۲۰۲۶ پیش‌بینی می‌شود، که تحت تأثیر سرمایه‌گذاری‌ها و بازارهای کار متراکم قرار دارد.

بازگشت سیاست‌های حمایت‌گرایانه، تهدیدی بزرگ برای تجارت جهانی و ثبات اقتصادی است. نگرانی‌های مربوط به جنگ‌های تجاری و سیاست‌های حمایت‌گرایانه می‌تواند زنجیره‌های تأمین را مختل کرده و رشد اقتصادی را منفی کند. تنش‌های ژئوپولیتیکی، از جمله درگیری‌ها در اوکراین و خاورمیانه، همچنان چالش‌هایی برای اقتصاد جهانی به شمار می‌آیند. تلاش‌های بانک‌های مرکزی برای مبارزه با تورم از طریق نرخ‌های بالای بهره باعث کاهش فعالیت‌های اقتصادی شده است. این نرخ‌های بالا و کاهش حمایت‌های مالی، رشد اقتصادی را تحت فشار قرار داده است.

در مجموع، چشم‌انداز اقتصادی جهانی در سال ۲۰۲۵ محتاطانه مثبت باقی می‌ماند. پیش‌بینی می‌شود که رشد جهانی در سال ۲۰۲۵ کمی افزایش یابد و به ۳٫۲ درصد برسد.

است.^۱ علاوه بر این، ارزش روبل روسیه کاهش یافته است و پیش‌بینی می‌شود که تا اوایل ۲۰۲۵ به حدود ۱۰۰ روبل برای هر دلار آمریکا برسد.^۲ در پاسخ به این فشارهای اقتصادی، بانک مرکزی روسیه در اکتبر ۲۰۲۴ نرخ بهره اصلی خود را به ۲۱ درصد افزایش داده است که بالاترین نرخ از زمان نخستین دوره ریاست‌جمهوری ولادیمیر پوتین است. با وجود این چالش‌ها، اقتصاد روسیه از خود تاب‌آوری نشان داده و پیش‌بینی می‌شود که رشد GDP در سال ۲۰۲۴ به ۳٫۶ درصد برسد که ناشی از افزایش هزینه‌های دولتی و درآمدهای نفت و گاز است

نمودار ۹: نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سالیانه روسیه

Source : Trading Economics

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی:

پیش‌بینی‌هایی از رشد و شاخص‌های اقتصادی بیانگر آنست که اقتصاد جهانی در حال تجربه دوره‌ای از خوش‌بینی محتاطانه است که هم از نظر پایداری و هم از نظر چالش‌ها متغیر هستند. پیش‌بینی رشد جهانی در سال ۲۰۲۴ حدود ۳٫۱ درصد است که در سال ۲۰۲۵ به ۳٫۲ درصد افزایش می‌یابد. این چشم‌انداز تحت تأثیر نرخ‌های بالای بانک‌های مرکزی برای مقابله با تورم و کاهش حمایت‌های مالی در کنار سطوح بالای بدهی‌ها قرار دارد. پیش‌بینی می‌شود که تورم جهانی تا ۵٫۸ درصد در ۲۰۲۴ و ۴٫۴ درصد در ۲۰۲۵ کاهش یابد. پیش‌بینی می‌شود که رشد اقتصادی آمریکا در

1. Macroeconomic survey of the Bank of Russia, Bank of Russia, Dec 2024

2. Russian rouble seen around 100 per US dollar in early 2025 - Reuters poll, 27 Dec 2024

منابع و مأخذ:

- 11- World Bank raises China's GDP forecast for 2024, 2025, Reuters 26 Dec 2024
- 12- Japan Govt Expects 1.2 Pct Economic Growth for FY 2025, Nippon Dec 2024
- 13- IMF cuts Japan's growth forecast, projects rebound in 2025, Reuters, Oct 2024
- 14- Japan's budget to hit record, but with reduced new bond issuance, draft shows, Reuters, 25 Dec 2024
- 15- Japan finalises \$92 bln extra budget for fresh spending package, Reuters, 29 Nov 2024
- 16- Japan's budget to hit record, but with reduced new bond issuance, draft shows, Reuters, 25 Dec 2024
- 17- GDP up by 0.4% and employment up by 0.2% in the euro area, EuroStatt, 6 Dec 2024
- 18- Our investment and economic outlook, September 2024, Vanguard, 20 SEP 2024
- 19- FOMC Projections materials, accessible version, Federal Reserve, Dec 2024
- 20- Global Economic Outlook: Q4 2024, Euro Monitor International, Nov 2024

- 1- CEIC Data
- 2- Trading Economics
- 3- World Economic Outlook Update, IMF
- 4- Russian rouble seen around 100 per US dollar in early 2025 - Reuters poll, 27 Dec 2024
- 5- Macroeconomic survey of the Bank of Russia, Bank of Russia, Dec 2024
- 6- India's Economic Growth Continues to Dampen, Statista, 3 December 2024
- 7- India's growth trajectory poised to pick up in Oct-March, cenbank bulletin says, Reuters, 24 December 2024
- 8- India's current account gap narrows to 1.2% of GDP in July-Sept, central bank says, Reuters, 27 December 2024
- 9- Indian economy to grow at around 6.5% in FY25, government says, Reuters, 27 December 2024
- 10- China's Economy in November 2024: Mixed Signals amid Persistent Challenges

بررسی وضعیت تولید جهانی نفت (ماه نوامبر ۲۰۲۴)

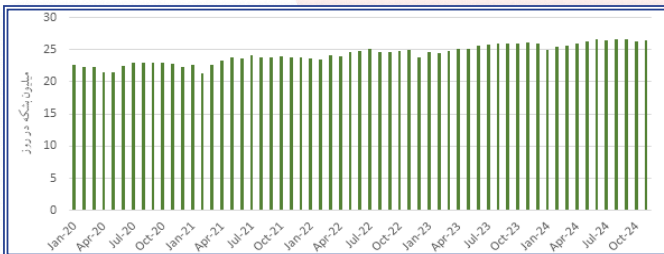
مهمنی یوسفی

مقدار ۷۶/۳۸ میلیون بشکه در روز بوده است که ۱۹۰ هزار بشکه در روز کمتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

۱-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی به ۲۶/۴۴ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۲۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید جهانی میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی به مقدار ۲۶/۱۳ میلیون بشکه در روز بوده است که ۶۹۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

نمودار ۳: روند ماهانه تولید جهانی میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی

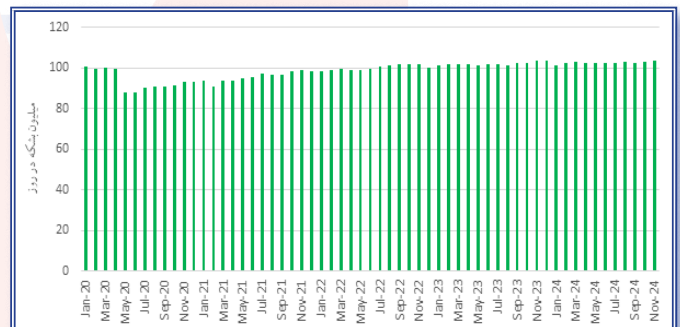
۲. روند تولید سوخت های مایع غیر اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید غیر اوپک پلاس به ۵۴/۷۰ میلیون بشکه در روز رسید که ۰/۵۲۰ میلیون بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط کل تولید غیر اوپک پلاس به مقدار ۵۳/۴۱ میلیون بشکه در روز بوده است که ۱/۳۳ میلیون بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

۱. روند تولید جهانی

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی سوختهای مایع شامل نفت خام، میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی به ۱۰۳/۵۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۷۵۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط کل تولید جهانی سوخت های مایع ۱۰۲/۵۲ میلیون بشکه در روز بوده است که ۵۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

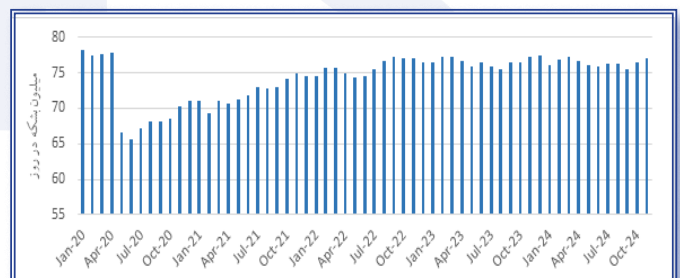
نمودار ۱: روند ماهانه کل تولید جهانی سوختهای مایع

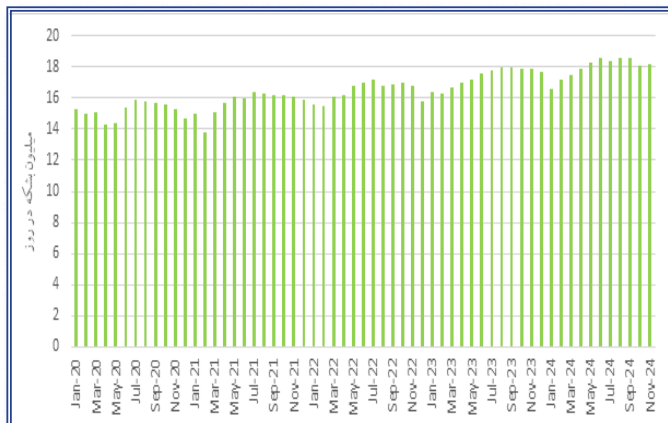
۱-۱. تولید نفت خام جهانی

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی نفت خام به ۷۷/۰۸ میلیون بشکه در روز رسید که ۶۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید جهانی نفت خام به

نمودار ۲: روند ماهانه تولید جهانی نفت خام

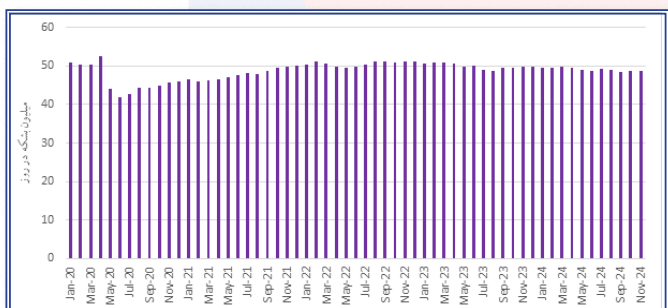
نمودار ۶: روند تولید میعانات و مایعات گازی و سوخت‌های زیستی غیر اوپک پلاس

۳. روند تولید سوخت‌های مایع اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید اوپک پلاس به ۴۸/۸۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۰/۲۳۰ میلیون بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید اوپک پلاس ۴۹/۱۱ میلیون بشکه در روز بود که ۰/۸۴۰ میلیون بشکه در روز کمتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد

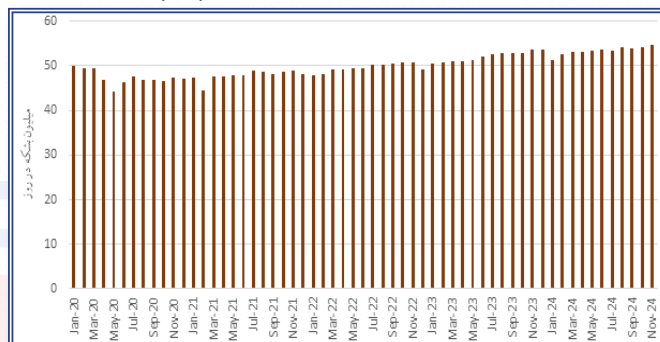
نمودار ۷: روند ماهانه کل تولید اوپک پلاس

۳-۱. تولید نفت خام اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید نفت خام اوپک پلاس به ۴۰/۵۳ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۵۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید نفت خام اوپک پلاس به مقدار ۴۰/۹۴ میلیون بشکه در روز بوده است که ۹۱۰ هزار بشکه در روز کمتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد

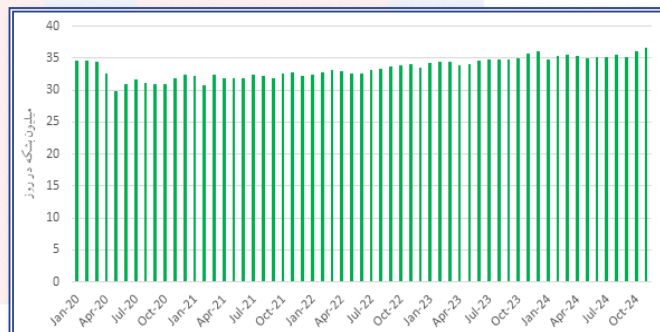
نمودار ۴: روند ماهانه کل تولید غیر اوپک پلاس

۲-۱. تولید نفت خام غیر اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید نفت خام غیر اوپک پلاس به ۳۶/۵۵ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۷۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید نفت خام غیر اوپک پلاس ۳۵/۴۴ میلیون بشکه در روز بود که ۷۲۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد

نمودار ۵: روند تولید نفت خام غیر اوپک پلاس

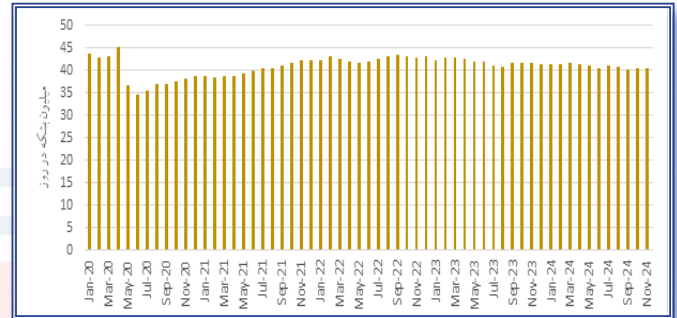
۲-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوخت‌های زیستی غیر اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید میعانات و مایعات گازی و سوخت‌های زیستی غیر اوپک پلاس به ۱۸/۱۵ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید میعانات و مایعات گازی و سوخت‌های زیستی غیر اوپک پلاس به مقدار ۱۷/۹۷ میلیون بشکه در روز بوده است که ۶۲۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد.

تولید اوپک پلاس داشتند و تولید آنها به ترتیب ۱۷۰، ۱۳۰ و ۱۱۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت. در بین تولیدکنندگان غیر اوپک پلاس سه کشور کانادا، آمریکا و نروژ به ترتیب با ۲۰۰، ۱۹۰ و ۶۰ هزار بشکه در روز افزایش تولید، بیشترین سهم را در افزایش تولید غیر اوپک پلاس داشتند.

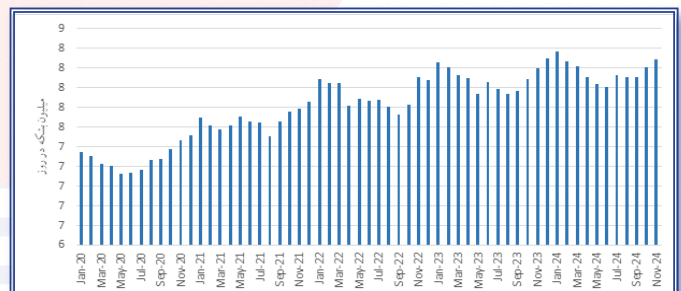
نمودار ۸: روند تولید نفت خام اوپک پلاس

۳-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس به ۸/۲۹ میلیون بشکه در روز رسید که ۸۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه اکتبر ۲۰۲۴ بود. در یازده ماه نخست سال ۲۰۲۴ متوسط تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس به مقدار ۸/۱۷ میلیون بشکه در روز بوده است که ۷۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

نمودار ۹: روند تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس

۴. جمع بندی

در ماه نوامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی سوختهای مایع شامل نفت خام، میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی ۷۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت. از این مقدار ۵۲۰ هزار بشکه در روز تولید غیر اوپک پلاس و ۲۳۰ هزار بشکه در روز تولید اوپک پلاس افزایش یافت. در بین تولیدکنندگان اوپک پلاس سه کشور قزاقستان، عراق و لیبی بیشترین سهم را در افزایش

تقاضا و ذخیره سازی های نفت

حسین پاککاری

خواهد یافت. تقاضای ژاپن در این سال در مقایسه با سال ۲۰۲۳ در حدود ۱۰ هزار بشکه در روز کاهش خواهد یافت. براساس برآورد گزارش ماه دسامبر دبیرخانه اوپک، تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۴ با افزایش حدود ۱/۶۱ میلیون بشکه در روز به ۱۰۳/۸۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. این رقم در حدود ۸۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا می باشد. بخش عمده افزایش تقاضا نیز متعلق به کشورهای غیر OECD خواهد بود. داده های اولیه ماه اکتبر ۲۰۲۴ نشان می دهد که کل ذخیره سازی های تجاری نفت OECD در حدود ۲۲ میلیون بشکه نسبت به ماه سپتامبر ۲۰۲۴ کاهش یافت و به سطح ۲۷۷۷ میلیون بشکه رسید. این ذخیره در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ در حدود ۱۵/۵ میلیون

۱. وضعیت تقاضا

بر اساس گزارش ماه دسامبر ۲۰۲۴ اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تقاضای جهانی نفت در این سال با افزایش ۸۹۰ هزار بشکه در روز در مقایسه با سال ۲۰۲۳ به حدود ۱۰۳ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. براساس این گزارش، در سال ۲۰۲۴ مصرف نفت کشورهای غیر OECD در حدود ۹۱۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. مصرف چین در سال ۲۰۲۴ در حدود ۹۰ هزار بشکه در روز و مصرف هند در حدود ۲۲۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد داشت. بیشترین رشد تقاضا در هند در بخش حمل و نقل و افزایش تقاضای ال پی جی حمایت شده است. همچنین تقاضای خاورمیانه در سال ۲۰۲۴ در حدود ۱۱۰ هزار بشکه در روز افزایش

جدول ۱: مقایسه آخرین پیش بینی (در ماه دسامبر) مراجع دوگانه از تقاضای جهانی نفت در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵

رشد نسبت به ۲۰۲۴	۲۰۲۵	رشد نسبت به ۲۰۲۳	۲۰۲۴	
۱/۲۹	۱۰۴/۳۲	۰/۸۹	۱۰۳/۰۳	اداره اطلاعات انرژی آمریکا
۱/۴۵	۱۰۵/۲۷	۱/۶۱	۱۰۳/۸۲	دبیرخانه اوپک

جدول ۲: تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۴ و پیش بینی سال ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)

سال ۲۰۲۵	چهارم سه ماهه ۲۰۲۵	سه ماهه سوم ۲۰۲۵	سه ماهه دوم ۲۰۲۵	سه ماهه اول ۲۰۲۵	سال ۲۰۲۴	چهارم سه ماهه ۲۰۲۴	سه ماهه سوم ۲۰۲۴	سه ماهه دوم ۲۰۲۴	سه ماهه اول ۲۰۲۴	
۲۵,۱	۲۵,۵	۲۵,۵	۲۵,۰	۲۴,۵	۲۵,۰	۲۵,۴	۲۵,۳	۲۵,۰	۲۴,۴	آمریکا
۲۰,۵	۲۰,۹	۲۰,۷	۲۰,۵	۲۰,۰	۲۰,۵	۲۰,۸	۲۰,۷	۲۰,۵	۱۹,۹	ایالات متحده امریکا
۱۳,۵	۱۳,۴	۱۴,۲	۱۳,۶	۱۲,۹	۱۳,۵	۱۳,۴	۱۴,۲	۱۳,۶	۱۲,۹	اروپا
۷,۲	۷,۴	۶,۹	۷,۰	۷,۵	۷,۲	۷,۴	۶,۹	۷,۰	۷,۵	آسیا پاسیفیک
۴۵,۹	۴۶,۴	۴۶,۶	۴۵,۶	۴۴,۹	۴۵,۸	۴۶,۳	۴۶,۴	۴۵,۶	۴۴,۸	OECD کل
۱۷,۱	۱۷,۴	۱۷,۱	۱۶,۹	۱۷,۰	۱۶,۸	۱۷,۱	۱۶,۸	۱۶,۶	۱۶,۷	چین
۵,۸	۵,۹	۵,۵	۵,۹	۵,۹	۵,۶	۵,۷	۵,۳	۵,۶	۵,۷	هند
۹,۹	۹,۸	۹,۷	۱۰,۱	۱۰,۰	۹,۶	۹,۵	۹,۴	۹,۸	۹,۷	سایر آسیا
۶,۹	۷,۰	۷,۰	۶,۹	۶,۸	۶,۸	۶,۹	۶,۸	۶,۸	۶,۷	آمریکای لاتین
۸,۹	۹,۲	۹,۲	۸,۶	۸,۸	۸,۸	۹,۰	۹,۰	۸,۵	۸,۷	خاورمیانه
۴,۶	۵,۰	۴,۵	۴,۴	۴,۶	۴,۵	۴,۹	۴,۴	۴,۳	۴,۶	افریقا
۴,۰	۴,۲	۴,۰	۳,۹	۴,۰	۴,۰	۴,۱	۴,۰	۳,۸	۴,۰	روسیه
۱,۳	۱,۳	۱,۱	۱,۳	۱,۴	۱,۲	۱,۳	۱,۱	۱,۳	۱,۳	سایر اوراسیا
۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	سایر اروپا
۵۹,۴	۶۰,۶	۵۹,۰	۵۸,۷	۵۹,۳	۵۸,۱	۵۹,۳	۵۷,۶	۵۷,۴	۵۸,۰	کل غیر OECD
۱۰۵,۳	۱۰۶,۹	۱۰۵,۶	۱۰۴,۴	۱۰۴,۲	۱۰۳,۸	۱۰۵,۵	۱۰۴,۰	۱۰۳,۰	۱۰۲,۸	جهان
۱,۴	۱,۴	۱,۶	۱,۴	۱,۴	۱,۶	۲,۰	۱,۶	۱,۲	۱,۶	تغییرات تقاضا

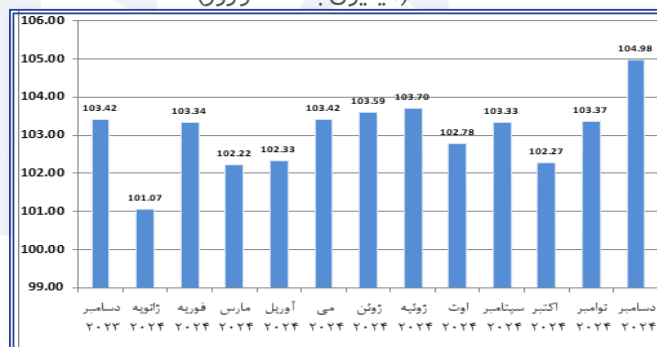
منبع: نشریه اوپک دسامبر ۲۰۲۴

نمودار ۲: تقاضای نفت کشورهای OECD دسامبر ۲۰۲۳ تا دسامبر ۲۰۲۴ (میلیون بشکه در روز)

منبع: EIA

نمودار ۱: روند ماهیانه تقاضای جهانی نفت دسامبر ۲۰۲۳ تا دسامبر ۲۰۲۴ (میلیون بشکه در روز)

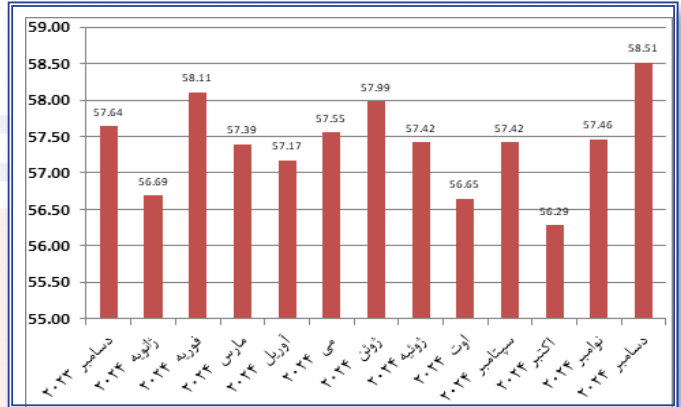

منبع: EIA

بشکه کاهش و در مقایسه با میانگین پنج ساله در حدود ۹۳/۲ میلیون بشکه کاهش یافته است. در ماه اکتبر ۲۰۲۴، ذخایر نفت خام OECD ۷/۹ میلیون بشکه افزایش و ذخایر فرآورده در حدود ۳۰ میلیون بشکه کاهش یافت. از نظر تعداد روزهای پوشش مصرف، ذخایر تجاری OECD در ماه اکتبر ۲۰۲۴ در مقایسه با ماه سپتامبر با ۰/۳ روز افزایش به ۶۰/۸ روز رسید.

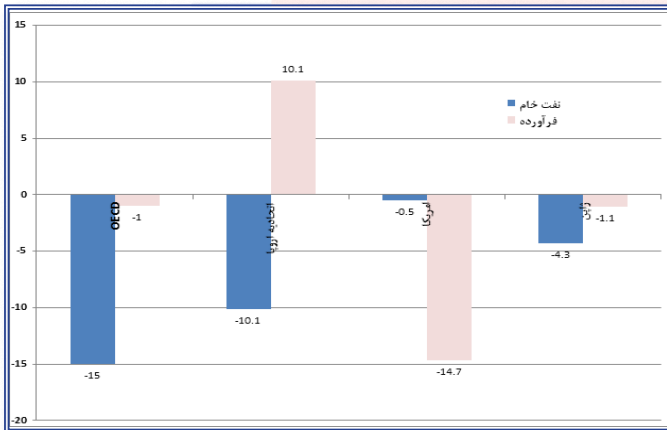
نمودار ۳: تقاضای نفت کشورهای غیر OECD، دسامبر ۲۰۲۳ تا دسامبر ۲۰۲۴ (میلیون بشکه در روز)

منبع: EIA

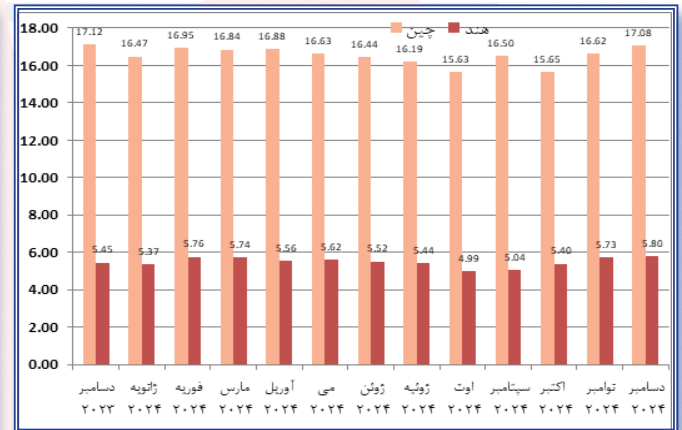
۲-۴. ذخیره سازی های نفتی

نمودار ۵: تغییرات حجم ذخیره سازی نفت در جهان، اکتبر ۲۰۲۴ نسبت به اکتبر ۲۰۲۳ (میلیون بشکه)

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۴

نمودار ۴: تقاضای نفت چین و هند، دسامبر ۲۰۲۳ تا دسامبر ۲۰۲۴ (میلیون بشکه در روز)

منبع: EIA

جدول ۳: ذخیره سازی تجاری کشورهای عضو OECD، (میلیون بشکه)

تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۳	اکتبر ۲۰۲۳	تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به سپتامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	اوت ۲۰۲۴	
-۱۵	۱,۳۳۹	۷,۹	۱,۳۲۴	۱,۳۱۶	۱,۳۲۸	نفت خام
-۱	۱,۴۵۴	-۳۰,۲	۱,۴۵۳	۱,۴۸۳	۱,۵۰۷	فرآورده های نفتی
-۱۵	۲,۷۹۲	-۲۲,۳	۲,۷۷۷	۲,۷۹۹	۲,۸۳۵	مجموع ذخایر تجاری
-۰,۷	۶۱,۵	۰,۳	۶۰,۸	۶۰,۵	۶۱,۴	تعداد روزهای پوشش مصرف

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۴

جدول ۴: ذخایر تجاری و استراتژیک نفت آمریکا (میلیون بشکه)

تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۳	اکتبر ۲۰۲۳	تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به سپتامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	اوت ۲۰۲۴	
-۰,۵	۴۲۶,۰	۸,۶	۴۲۵,۵	۴۱۶,۹	۴۱۷,۴	نفت خام
-۷,۸	۲۱۸,۷	-۱۰,۳	۲۱۰,۹	۲۲۱,۲	۲۲۰,۴	بنزین
۳,۳	۱۰۹,۶	-۸,۸	۱۱۲,۹	۱۲۱,۶	۱۲۵,۴	فرآورده میان تقطیر
-۳,۴	۲۷,۶	-۰,۳	۲۴,۲	۲۴,۵	۲۵,۲	نفت کوره
۳,۸	۳۹,۴	-۲,۵	۴۳,۲	۴۵,۶	۴۶,۰	سوخت جت
-۱۴,۷	۸۳۷,۶	-۲۷,۳	۸۲۲,۹	۸۵۰,۱	۸۵۸,۴	مجموع ذخیره سازی فرآورده
-۱۵,۲	۱,۲۶۳,۶	-۱۸,۷	۱,۲۴۸,۴	۱,۲۶۷,۱	۱,۲۷۵,۸	مجموع فرآورده و نفت خام
۳۴,۵	۳۵۱,۳	۳,۳	۳۸۵,۸	۳۸۲,۶	۳۷۹,۷	ذخایر استراتژیک نفت خام

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۴

جدول ۵: ذخیره سازی نفت خام و فرآورده در ژاپن (میلیون بشکه)

تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۳	اکتبر ۲۰۲۳	تغییر اکتبر ۲۰۲۴ به سپتامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	اوت ۲۰۲۴	
-۴,۳	۶۸,۴	-۵,۷	۶۴,۱	۶۹,۹	۶۸,۱	نفت خام
۰,۳	۱۰,۴	۰,۶	۱۰,۷	۱۰,۰	۹,۵	بنزین
-۱,۴	۱۰,۱	-۰,۸	۸,۷	۹,۵	۸,۵	نفتا
۰,۰	۳۱,۸	۱,۴	۳۱,۸	۳۰,۴	۲۸,۱	فرآورده میان تقطیر
۰,۲	۱۳,۰	۱,۰	۱۳,۲	۱۲,۲	۱۲,۳	نفت کوره
-۱,۱	۶۵,۴	۲,۲	۶۴,۳	۶۲,۱	۵۸,۴	مجموع ذخایر فرآورده
-۵,۴	۱۳۳,۸	-۳,۶	۱۲۸,۴	۱۳۲,۰	۱۲۶,۵	مجموع ذخایر فرآورده و نفت خام

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۴

جمع بندی

است که تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۴ با تقاضای قوی سوخت حمل و نقل در برخی از کشورهای غیر OECD تقویت شود. پیش بینی برای سال ۲۰۲۵ نشان می دهد که تقاضای جهانی نفت با رشدی حدود ۱/۴۵ میلیون بشکه در روز نسبت به سال ۲۰۲۴ به ۱۰۵/۳ میلیون بشکه در روز برسد که نسبت به ارزیابی ماه نوامبر ۲۰۲۴ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. پیش بینی رشد جهانی در معرض عدم قطعیت ها از جمله تحولات اقتصاد جهانی است.

پیش بینی رشد تقاضای جهانی نفت برای سال ۲۰۲۴ در حدود ۲۱۰ هزار بشکه در روز نسبت به ارزیابی ماه گذشته کاهش یافته است. این تجدید نظر نزولی بدلیل کاهش انتظارات برای رشد تقاضای نفت چین در سال ۲۰۲۴ است. رشد تقاضا عمدتاً در کشورهای غیر OECD اتفاق خواهد افتاد. پیش بینی می شود کل تقاضای جهانی نفت در سه ماهه چهارم به ۱۰۵/۵ میلیون بشکه در روز برسد. پیش بینی ها حاکی از آن

|| منابع و مأخذ:

- 1- OPEC Monthly Oil Market Report, December 2024.
- 2- OPEC Monthly Oil Market Report, November 2024.
- 3- EIA, Short-Term Energy Outlook, December 2024.

پیش بینی ماهیانه عرضه و تقاضای نفت

کلید واژه‌های کلیدی

این روند تا حد زیادی در ارتباط با میزان برداشت‌ها از ذخایر به دلیل عوامل پیش‌بینی نشده برای جبران کسری عرضه نفت (در ماه دسامبر)، حفظ حاشیه امنیت عرضه (در شرایط جبران ذخایر از دست رفته)، اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به ماه‌های هر فصل که مرتبط با سوابق تاریخی زمان افزایش یا کاهش موجودی ذخایر تجاری آن بوده است.

همچنین در ماه‌های آتی تغییر در عوامل بنیادین بازار (بویژه تغییر در سطح ذخیره سازی‌ها و پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی و بازارکار و سرمایه و شاخص‌های نظیر PMI^۲ کشورهای OECD) و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر تأثیر ناشی از روی کارآمدن ترامپ و اثرات ناشی از شدت یا کاهش یافتن تنش‌ها در خاورمیانه و اوکراین و همچنین میزان و شدت برودت هوا و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.

۱- بررسی وضعیت تاریخی عرضه و تقاضای جهانی نفت (منتهی به ماه نوامبر)

بررسی تحولات عرضه و تقاضای نفت و پیش‌بینی روند آن در آینده مستلزم آگاهی از عوامل اثرگذار بر بازار است. در این پیش‌بینی برای متغیر عرضه نفت از داده‌های تولید ماهیانه EIA و برای تقاضای نفت از داده‌های ماهیانه مصرف (شامل میزان فرآورده عرضه شده به بازار) استفاده شده است همچنین از اختلاف مصرف با تولید نفت بعنوان کسری/مازاد تقاضا استفاده شده

چکیده

پیش‌بینی ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت برای سه ماهه منتهی به فوریه ۲۰۲۵ ارائه می‌شود. در گزارش ماه قبل همچنانکه پیش‌بینی شده بود در ماه نوامبر با مازاد عرضه مواجه بودیم و بر اساس آمارهای منتشر شده، تقاضا ۱۰۳/۳۷ و در مقابل عرضه ۱۰۳/۵۲ میلیون بشکه در روز بود.

با مشخص شدن داده‌های عرضه و تقاضای نفت در ماه نوامبر و اضافه کردن آن به داده‌های مدل برای پیش‌بینی سه ماهه دسامبر ۲۰۲۴ تا فوریه ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که بر خلاف نوامبر در دسامبر تقاضا از عرضه پیشی خواهد گرفت و شاهد مازاد تقاضا در ماه دسامبر خواهیم بود. در ماه ژانویه به دلیل تعطیلات سال نو میلادی و فروکش کردن نسبی تقاضا مجدداً با کاهش تقاضا و فزونی اندک عرضه مواجه و ماه فوریه مجدد شاهد بازگشت تقاضای بازار و فزونی آن نسبت به عرضه خواهد بود. بر اساس نتایج مدل برای سه ماهه فوق بازار جهانی نفت به ترتیب با ۱۴۰۰ هزار بشکه در روز اضافه تقاضا در ماه دسامبر، ۲۰۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه در ماه ژانویه و ۷۰۰ هزار بشکه در روز مازاد تقاضای نفت در ماه فوریه ۲۰۲۵ مواجه خواهد بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پایانی سال به ترتیب به ۲۷۶۸/۲، ۲۷۸۱/۵ و ۲۷۶۵/۳ برسد. دلیل

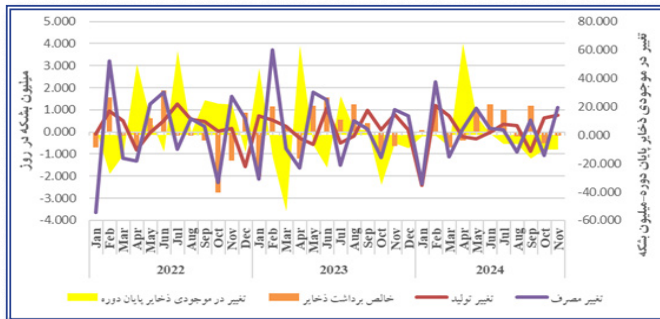
۱. نتایج مبتنی بر خروجی مدل کوتاهمدت انرژی جهانی (IWEM(IIES World Energy Model) ارائه گردیده است

2. Purchasing Managers Index

۳. در اینجا منظور از عرضه، تولید (production) در گزارش EIA است که شامل: نفت خام، میعانات، مایعات واحدهای گاز طبیعی، سایر مایعات، اختلاف حجم حاصل از فرآوری پالایشگاه و سایر مایعات حساب نشده است و منظور از تقاضای نفت هم مصرف نفت است با دو مفهوم: ۱- برای کشورهای OECD همان فرآورده‌های نفتی عرضه شده و برای سایر کشورها مصرف داخلی و ظاهری نفت آنهاست (عیناً تعریف ارائه شده از (DOE/EIA-۰۱۰۹). در این مقاله اختلاف میان این دو (که اولی پتانسیل عرضه فرآورده به بازار و دومی آن میزان فرآورده‌ای که به بازار عرضه شده است) بعنوان پتانسیل تقاضا/تولید نفت (مازاد/کسری) در نظر گرفته شده است. بنابراین وقتی بعنوان مثال گفته می‌شود مازاد تقاضا منظور اضافه تقاضای حاصل از این اختلاف است.

نمودار ۲: وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخایر تجاری نفت خام در ماه‌های مختلف از ژانویه ۲۰۲۳ تا نوامبر ۲۰۲۴

مأخذ: IWEQ (منبع اولیه آمار EIA)

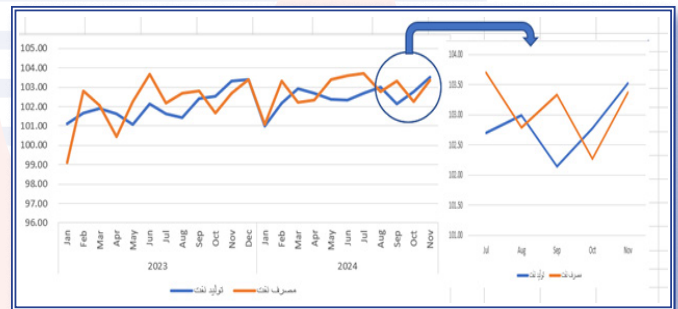
بشکه کاهش در موجودی ذخایر تجاری نسبت به ماه قبل مواجهه بوده است.

۲- پیش‌بینی کوتاه‌مدت عرضه و تقاضای نفت (مبتنی بر مدل IWEM)

هدف این گزارش ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت است. در این گزارش علاوه بر بهره‌گیری از نتایج مدل‌های Var^۲، واریانس شرطی (آرچ، گارچ و تارچ^۳) و همچنین مدل‌های هموار سازی نمایی^۴ از تکنیک‌های ترکیبی با لحاظ تأثیرات ناپرامتریک اثر متوسط ماه‌های مشابه سالهای قبل نیز استفاده شده است و تلاش شده است تا حد امکان پیش‌بینی‌ها از دقت لازم برخوردار باشند اما در هر حال با توجه به طیف وسیع عوامل اثر گذار بر بازار بویژه عوامل ناشناخته و غیر قابل پیش‌بینی بویژه در حوزه ژئوپلیتیک و علی‌الخصوص در منطقه خاورمیانه، اختلاف در پیش‌بینی امری طبیعی است. در گزارش پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در ماه

است^۱. نمودار ۱ ذیل وضعیت عرضه و تقاضای جهانی نفت را طی دوره ابتدای ماه ژانویه ۲۰۲۳ تا انتهای ماه نوامبر ۲۰۲۴ نشان می‌دهد. در ماه نوامبر عرضه و تقاضا در یک حرکت همسو با یکدیگر افزایش یافته‌اند در صورتیکه در دو ماهه قبل از آن این واکنش‌ها مخالف هم بود و دلیل آن هم معمولاً در ناهمگونی انتظارات و تفاوت در سرعت تعدیل و واکنش عرضه و تقاضا نسبت به عوامل بازار است. در ماه سپتامبر مازاد تقاضا افزایش و به حدود ۱,۹۳ میلیون بشکه در روز رسید در ماه اکتبر با -مازاد عرضه به میزان ۳۸۰ هزار بشکه در روز مواجه بودیم که در ماه نوامبر مازاد عرضه به میزان ۱۵۰ هزار بشکه در روز رسید.

نمودار ۱: روند ماهیانه عرضه-تقاضای جهانی نفت-میلیون بشکه در روز

Source: IWEQ (EIA از اولیه های داده)

نمودار ۲ وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخیره سازی های تجاری نفت خام طی سال‌های ۲۰۲۳ منتهی به اکتبر ۲۰۲۴ را نشان می‌دهد. همچنانکه ملاحظه می‌گردد، بازار نفت در ماه نوامبر ۲۰۲۴ با ۷۴۸ هزار بشکه در روز افزایش در عرضه نفت، ۱,۰۹ میلیون بشکه افزایش در تقاضا، ۳۴۶ هزار بشکه خالص برداشت از ذخایر و ۱۰ میلیون

۱. در تعریف ما عرضه فقط شامل تولید آنهاست با تعریفی که در پاورقی ۴ ص ۱ ذکر شده است میشود. تولید در بعد ماهیانه هرچه باشد به بازار عرضه شده است، یا برای تقاضای نهایی و پالایشگاهی و یا برای تقاضای ذخیره سازی و بهر حال اثر خود را در بازار داشته است (کاهش یا افزایش قیمت). تغییر در ذخیره در آمارهای EIA در تقاضا/مصرف آمده است که نتیجه آن اختلاف حاصل میان این دو بوده است اگر در عرضه هم اضافه شود در واقع بازار در تراز خواهد بود. در حوزه تحلیل بازار نفت کاهش ذخیره زمانی اتفاق می‌افتد که بازار با «کمبود عرضه» مواجه باشد. در تئوری بازار نفت تخلیه ذخیره بازار نفت می‌تواند واکنش‌های معکوس با عرضه را در بازار به دنبال داشته باشد (بعنوان مثال افزایش قیمت نفت).

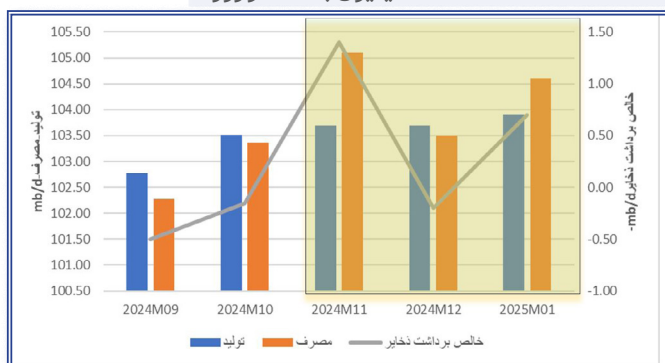
2. Vector Autoregressive

3. Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (ARCH), Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (GARCH), Threshold Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (TARCH)

4. Exponential Smoothing Models

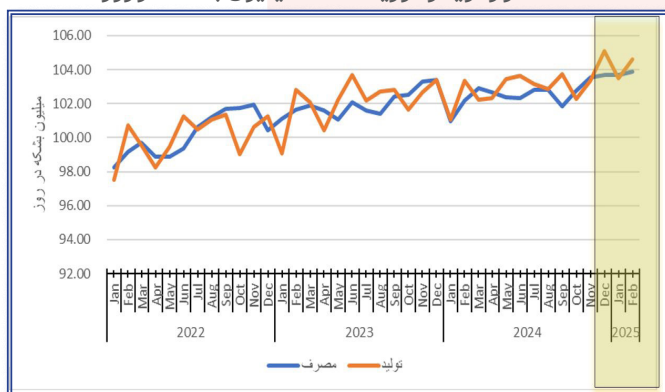

تجاری آن بوده است. همچنین در ماه‌های آتی تغییر در عوامل بنیادین بازار (بویژه تغییر در سطح ذخیره سازی‌ها و پیش‌بینی‌های نمودار ۳: پیش‌بینی بازار نفت و خالص برداشت ذخایر نوسانات بازار نفت-میلیون بشکه در روز

مأخذ: IWEQ

نمودار ۴: پیش‌بینی عرضه و تقاضای بازار نفت طی ماه‌های دسامبر ۲۰۲۴ و ژانویه و فوریه ۲۰۲۵-میلیون بشکه در روز

مأخذ: IWEQ

جدول ۱: مقادیر پیش‌بینی عرضه، تقاضا، خالص برداشت ذخایر و موجودی ذخایر تجاری آخر دوره مبتنی بر مدل IWEQ-میلیون بشکه در روز

ماه	عرضه	تقاضا	مازاد تقاضا برداشت از ذخایر	موجودی ذخایر تجاری در پایان دوره-میلیون بشکه
۲۰۲۴م۰۱۰	۱۰۲,۷۷	۱۰۲,۲۷	۰,۵۰-	۲۷۹۷,۱۴
۲۰۲۴م۱۱	۱۰۳,۵۲	۱۰۳,۳۷	۰,۱۵-	۲۷۸۷,۱۱
۲۰۲۴م۱۲	۱۰۳,۷۰	۱۰۵,۱۰	۱,۴۰	۲۷۶۸,۲
۲۰۲۵م۰۱	۱۰۳,۷	۱۰۳,۵۰	۰,۲۰-	۲۷۸۱,۵
۲۰۲۵م۰۲	۱۰۳,۹	۱۰۴,۶۰	۰,۷۰	۲۷۶۵,۳

مأخذ: IWEQ

۱. ماهنامه تحولات نفت و گاز شماره ۱۷۲

به عرضه در این ماه‌ها است. پیش‌بینی‌ها حاکی از مزاد تقاضا نسبت به عرضه نفت در ماه دسامبر به میزان ۱۴۰۰ هزار بشکه در روز و بازگشت مجدد اضافه تقاضا در ماه دسامبر است. در ماه ژانویه نیز به دلیل تعطیلات کریسمس شاهد کاهش تقاضا و کسری آن نسبت به عرضه به میزان ۲۰۰ هزار بشکه در روز و در ماه فوریه نیز مجدد با اضافه تقاضای بازار نفت به میزان ۷۰۰ هزار بشکه در روز مواجه خواهیم بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پایانی سال به ترتیب به ۲۷۶۸٫۲، ۲۷۸۱٫۵ و ۲۷۶۵٫۳ برسد. دلیل نوسان موجودی ذخایر همچنانکه ذکر شد بیشتر مربوط به میزان برداشت‌ها از ذخایر، حفظ حاشیه امنیت عرضه و اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به هر ماه بوده است.

رشد اقتصادی و بازارکار و سرمایه و شاخص‌های نظیر PMI^۱ کشورهای OECD) و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر تأثیر ناشی از روی کارآمدن ترامپ و اثرات ناشی از شدت یا کاهش یافتن تنش‌ها در خاورمیانه و اوکراین و همچنین میزان و شدت برودت هوا و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.

جمع بندی و نتیجه‌گیری

بررسی تحولات عرضه و تقاضای نفت و پیش‌بینی روند آن در آینده مستلزم آگاهی از عوامل اثرگذار بر بازار است. هدف این گزارش ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت است. در این گزارش با بهره‌گیری از مدل‌های مختلف (مبتنی بر مدل کوتاه‌مدت IWEM) و تکنیک‌های ترکیبی با لحاظ تأثیرات ناپرامتریک اثر متوسط ماه‌های مشابه سال‌های قبل پیش‌بینی عرضه و تقاضای جهانی نفت برای دسامبر ۲۰۲۴ و دو ماهه ژانویه و فوریه ۲۰۲۵ انجام شد که حاکی از افت و خیزهای میزان تقاضای نفت نسبت

1. Purchasing Managers Index

بازار جهانی فرآورده‌های نفتی و عملیات پالایشی (نوامبر ۲۰۲۴)

مطابق آشنوری

چکیده

«رشد تغییرات قیمت فرآورده‌ها»

۱- بازار امریکا

کرک اسپرد بنزین در بازار امریکا به دلیل فشار تقاضای فصل زمستان، تضعیف شده است. افزایش فعالیت حمل و نقل در طی تعطیلات روز شکرگزاری ایالات متحده، حمایت کوتاه مدت ایجاد کرد و منجر به بهبود قابل توجه نسبت به سطح ثبت شده در پایان ماه اکتبر شد. با این حال، کرک اسپرد نفت در ماه نوامبر همچنان به طور قابل توجهی کمتر از میانگین ماه قبل بود. علاوه بر این، کاهش ۳/۶۶ دلاری در قیمت‌های عمده فروشی بنزین به دلیل کاهش قیمت‌های نفت خام در نوامبر، و انتظار یک بازار نزولی برای بنزین در طول فصل زمستان باعث خواهد شد که بازارهای بنزین در آینده تحت فشار قرار گیرند. کرک اسپرد نفت در ماه نوامبر با کاهش ۱/۶۶ دلاری به طور میانگین به ۱۹/۱۸ دلار رسید و در مقایسه با سال گذشته در همین ماه نیز ۳/۷۸ دلار پایین تر بود.

در ماه نوامبر، حاشیه سود پالایشگاه‌ها برای دومین ماه متوالی افزایش یافت. بهبود تقاضای فرآورده و کاهش قیمت مواد اولیه، بازارهای فرآورده را در سراسر مناطق پشتیبانی کرد.

در خلیج مکزیک، خاموشی‌های برنامه ریزی نشده در واحدهای تبدیل ثانویه منجر به فشار افزایشی بر اسپردهای فرآورده در آمریکا گردید. در همان زمان بازارهای گازوئیل اروپا به علت آب و هوای سرد و افزایش نیازهای گرمایشی تقویت شد.

ورودی جهانی پالایشگاه‌ها در نوامبر با پایان فصل تعمیر و نگهداری پالایشگاه‌ها بهبود یافت و ۱/۳ میلیون بشکه در روز افزایش یافت. ورودی‌های جهانی در نوامبر به طور متوسط به ۸۰ میلیون بشکه در روز رسید، اما ۶۱ هزار بشکه در روز کمتر از سال قبل بود. نرخ‌های عملیاتی نیز با افزایش روبرو خواهند بود، اما تعادل جهانی طولانی تر فرآورده نسبت به سال قبل و حاشیه سودهای فصلی ضعیف ممکن است باعث شود پالایشگرها افزایش ورودی پالایشگاه در ماه آینده را محدود کنند.

جدول ۱: قیمت فرآورده بازار خلیج مکزیک اکتبر و نوامبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴/دلار بر هر بشکه

از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون	متوسط سالانه ۲۰۲۳	تغییرات اکتبر/ نوامبر	نوامبر ۲۴	اکتبر ۲۴	
۷۴,۷۲	۷۲,۵۱	-۴,۶۰	۶۷,۹۳	۷۲,۵۳	نفتا
۱۰۷,۸۱	۱۱۷,۲۳	-۳,۶۶	۸۸,۷۸	۹۲,۴۴	بنزین سوپر
۹۵,۵۴	۱۰۴,۵۹	-۲,۸۴	۸۲,۶۵	۸۵,۴۹	بنزین معمولی
۹۹,۷۰	۱۱۳,۵۱	۰,۴۱	۸۷,۶۴	۸۷,۲۳	سوخت جت
۸۳,۹۸	۷۸,۵۷	۱,۰۱	۸۵,۶۹	۸۴,۶۸	گازوئیل
۶۹,۳۱	۶۸,۱۴	-۳,۳۱	۶۵,۵۴	۶۸,۸۵	نفت کوره

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 12 December 2024

۲- بازار اروپا

بیشتر از ماه قبل اما ۱۶٫۹۲ دلار کمتر از سال گذشته در همین ماه بود.

در ماه نوامبر کرک اسپرد بنزین در روتردام در مقابل برنت کاهش یافت. بهبود مداوم در تولید پالایشگاه‌ها پس از تعمیرات و افزایش راندمان آن‌ها احتمالاً بازار رو به افت (نزولی) را تشدید کرده است. علاوه بر این، تلاش‌ها برای افزایش راندمان پالایشگاه جدید دانگوت در نیجریه و اولین صادرات نفت آن به بازار بین‌المللی احتمالاً بر بازار نفت اروپا نیز تأثیر گذاشته است. تولید مداوم نفت از نیجریه، (کشوری که در گذشته به شدت به واردات برای تامین نیازهای سوخت داخلی خود متکی بود)، احتمالاً به آزادسازی بیشتر حجم نفت در بازارهای بین‌المللی و تنظیم مقاصد جدید در آینده منجر خواهد شد. کرک اسپرد بنزین در مقابل برنت به طور میانگین ۱۲٫۸۲ دلار در هر بشکه بود که ۴٫۵۲ دلار کمتر از ماه قبل و ۲۳٫۴۵ دلار کمتر از سال گذشته در همین ماه بود.

۳- بازار آسیا

کرک اسپرد بنزین در جنوب شرقی آسیا در مقابل دبی به بالاترین سطح سه ماهه خود رسید و از تغییرات سیاستی در چین که منجر به افزایش صادرات پیش از اجرای کاهش معافیت مالیاتی صادرات شد، بهره مند شد. این در حالی بود که قیمت‌های عمده فروشی نفت در ماه نوامبر ۶۳ سنت کاهش یافت که ناشی از کاهش قیمت مواد اولیه بود..

کرک اسپرد نفتا در سنگاپور نیز دست آورده‌های ماه قبل خود را از دست داد و تنها عملکرد منفی در سبد فرآورده‌ها را به خود اختصاص داد. حاشیه سود ضعیف پتروشیمی و در نتیجه تقاضای محدود نفتا در طول ماه منجر به تضعیف عملکرد بازار فرآورده گردید. در ماه‌های آینده، انتظار می‌رود که حاشیه سود نفتا افزایش یابد زیرا تولیدکنندگان پتروشیمی نرخ تولید خود را افزایش می‌دهند تا تقاضای فصلی در اواخر سال و جشن‌های سال نوی چینی را برآورده کنند. کرک اسپرد نفتا در سنگاپور در مقابل دبی به طور میانگین ۲٫۷۴- دلار در هر بشکه بود که ۱٫۲۳ دلار کمتر از ماه قبل اما ۱۱٫۰۲ دلار بیشتر از سال گذشته در همین ماه بوده است.

در ماه نوامبر، کرک اسپرد سوخت جت در روتردام در مقابل برنت بهبود اندکی را نشان داد و به بالاترین سطح چهار ماهه خود رسید. صادرات قوی سوخت جت از اروپا به آسیا به تقویت اختلاف قیمت‌ها (اسپردها) کمک کرده است، اما این حمایت با محدودیت تقاضای داخلی و افزایش واردات به اروپا خنثی شده است. کرک اسپرد سوخت جت روتردام در مقابل برنت به طور میانگین ۱۶٫۷۴ دلار در هر بشکه بود که ۹۲ سنت

جدول ۲: قیمت فرآورده در بازار روتردام سپتامبر و اکتبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ دلار بر هر بشکه

تغییرات اکتبر / نوامبر	اکتبر ۲۴	نوامبر ۲۴	متوسط سالانه ۲۰۲۳	از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون
-۲٫۶۴	۷۱٫۴۵	۶۸٫۸۱	۷۱٫۰۶	۷۲٫۹۸
-۵٫۸۵	۹۲٫۹۲	۸۷٫۰۷	۱۲۵٫۹۶	۱۰۷٫۹۰
-۰٫۴۱	۹۱٫۴۰	۹۰٫۹۹	۱۱۱٫۷۴	۱۰۱٫۶۷
۰٫۵۷	۹۰٫۸۶	۹۱٫۴۳	۱۱۱٫۱۹	۱۰۱٫۵۵
۱٫۱۴	۷۱٫۱۱	۷۲٫۲۵	۷۴٫۲۹	۷۳٫۷۵
-۳٫۸۱	۷۵٫۴۹	۷۱٫۶۸	۷۲٫۷۹	۷۲٫۲۸

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 12 December 2024

جدول ۳: قیمت فرآورده بازار سنگگاپور سپتامبر و اکتبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴/دلار بر هر بشکه

از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون	متوسط سالانه ۲۰۲۳	تغییرات اکتبر/نوامبر	نوامبر ۲۴	اکتبر ۲۴	
۷۳,۰۲	۶۹,۵۳	-۳,۱۷	۶۹,۹۲	۷۳,۰۹	نفتا
۹۳,۷۲	۹۸,۶۲	-۱,۲۸	۸۴,۵۹	۸۵,۸۷	بنزین سوپر
۸۸,۹۷	۹۴	-۰,۶۳	۷۸,۹۶	۷۹,۵۹	بنزین معمولی
۹۵,۸۸	۱۰۴,۶۸	۱,۴۸	۸۹,۴۰	۸۷,۹۲	سوخت جت
۹۶,۶۴	۱۰۵,۹۹	۱,۴۲	۸۹,۱۲	۸۷,۷۰	گازوئیل
۹۵,۱۳	۱۰۲,۳۵	۱,۷۴	۸۸,۹۴	۸۷,۲۰	نفت کوره

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 12 December 2024

در روز است. که نشان‌دهنده افزایش ۲٫۱ درصدی یا ۲۴۰ هزار بشکه در روز، نسبت به ماه قبل است. در مقایسه با سال قبل، نرخ بهره‌برداری ۲٫۵ درصد افزایش یافت .

در آسیای منتخب - ژاپن، چین، هند، سنگاپور و کره جنوبی - نرخ بهره‌برداری پالایشگاهی به طور میانگین به ۸۹٫۳۰٪ در ماه نوامبر افزایش یافت، که معادل تولید ۲۵٫۹۳ میلیون بشکه در روز است. در مقایسه با ماه قبل، نرخ بهره‌برداری ۰٫۵ درصد افزایش یافت و در مقایسه با سال گذشته، ۴٫۶ درصد کاهش یافته است.

«نرخ بهره برداری پالایشگاه‌ها

در ماه نوامبر، نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌ها در ایالات متحده ۱٫۶ درصد افزایش داشت و به طور میانگین به ۸۹٫۸۷٪ رسید، که معادل تولید ۱۶٫۴۷ میلیون بشکه در روز است که نشان‌دهنده افزایش ۳۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به سطح ثبت شده در ماه گذشته است. در مقایسه با سال قبل، نرخ بهره‌برداری پالایشگاهی در نوامبر بدون تغییر بود.

نرخ بهره‌برداری پالایشگاهی در ۱۴ کشور اتحادیه اروپا به اضافه بریتانیا و نروژ در ماه نوامبر به طور میانگین ۸۳٫۳۸٪ بود، که معادل تولید ۹٫۸۰ میلیون بشکه

جدول ۴: نرخ بهره برداری و تولید فرآورده پالایشگاه‌ها در کشورهای منتخب عضو OECD

تولید (میلیون بشکه در روز)			تغییرات ماه نوامبر نسبت به ماه اکتبر	نرخ بهره برداری %			تغییرات ماه نوامبر نسبت به ماه اکتبر	منطقه/کشور
سپتامبر ۲۴	اکتبر ۲۴	نوامبر ۲۴		سپتامبر ۲۴	اکتبر ۲۴	نوامبر ۲۴		
۱۶,۰۳	۱۶,۱۷	۱۶,۴۷	۰,۳۰	۸۷,۴۶	۸۸,۲۳	۸۹,۸۷	۱,۶۶	امریکا
۹,۶۴	۹,۵۶	۹,۸۰	۰,۲۴	۸۱,۹۹	۸۱,۳۲	۸۳,۳۸	۲,۱	EU-۱۴+UK & Norway
۰,۹۷	۰,۹۳	۰,۹۷	۰,۰۳	۸۴,۱۹	۸۱,۱۹	۸۳,۹۸	۲,۸	فرانسه
۱,۷۴	۱,۶۵	۱,۷۰	۰,۰۵	۸۴,۹۶	۸۰,۵۰	۸۲,۷۲	۲,۲	آلمان
۱,۲۳	۱,۳۰	۱,۳۲۰	۰,۰۲	۶۴,۹۵	۶۸,۲۳	۶۹,۳۴	۱,۷۱,۱	ایتالیا
۰,۸۶	۰,۹۳	۰,۹۶	۰,۰۳	۷۳,۲۳	۷۹,۴۷۰	۸۱,۷۳	۲,۳	انگلیس
۲۶,۳۷	۲۵,۶۷	۲۵,۹۳	۰,۲۶	۹۱,۲۳	۸۸,۷۹	۸۹,۳۰	۰,۵	آسیای منتخب

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 12 December 2024

جدول ۵: خوراک نفت خام پالایشگاه‌ها/ میلیون بشکه در روز

۲۰۲۴ Q۴	۲۰۲۴ Q۳	۲۰۲۴ Q۲	۲۰۲۴ Q۱	۲۰۲۳ Q۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	خوراک نفت خام پالایشگاه‌ها
۱۹,۰۲	۱۹,۲۶	۱۹,۱۷	۱۸,۱۹	۱۸,۴۷	۱۸,۷۱	۱۸,۶۸	۱۷,۷۹	OECD قاره امریکا
۱۶,۴۴	۱۶,۷۵	۱۶,۹۶	۱۵,۷۸	۱۶,۴۷	۱۶,۵۰	۱۶,۴۸	۱۵,۶۶	US
۱۱,۳۵	۱۱,۴۰	۱۱,۰۵	۱۱,۴۴	۱۱,۴۰	۱۱,۳۸	۱۱,۴۴	۱۰,۹۳	OECD قاره اروپا
۰,۹۶	۰,۹۸	۰,۸۹	۰,۸۳	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۸۴	۰,۶۹	فرانسه
۱,۷۰	۱,۷۵	۱,۷۹	۱,۷۶	۱,۵۹	۱,۶۲	۱,۸۳	۱,۷۲	آلمان
۱,۲۸	۱,۲۲	۱,۱۶	۱,۳۰	۱,۳۲	۱,۳۰	۱,۳۲	۱,۲۳	ایتالیا
۰,۹۵	۰,۹۵	۰,۹۸	۰,۹۷	۰,۸۹	۰,۹۷	۱,۰۴	۰,۹۲	انگلیس
۵,۶۱	۵,۴۶	۵,۶۱	۵,۹۰	۵,۸۹	۵,۸۳	۶,۰۸	۵,۷۹	OECD آسیا پاسفیک
۲,۲۷	۲,۱۹	۲,۲۷	۲,۵۵	۲,۵۴	۲,۵۶	۲,۷۱	۲,۴۹	ژاپن
۳۵,۹۸	۳۶,۱۳	۳۵,۸۳	۳۵,۵۴	۳۵,۷۶	۳۵,۹۲	۳۶,۲۱	۳۴,۵۱	کل OECD
۳,۶۲	۳,۵۶	۳,۵۷	۳,۴۱	۳,۵۳	۳,۴۸	۳,۳۷	۳,۵۰	امریکای لاتین
۸,۰۵	۷,۹۹	۸,۰۲	۷,۸۰	۷,۴۳	۷,۶۱	۷,۲۸	۶,۸۰	خاورمیانه
۱,۹۰	۱,۹۳	۱,۷۰	۱,۷۱	۱,۷۱	۱,۷۱	۱,۷۳	۱,۷۷	افریقا
۵,۲۱	۵,۱۳	۵,۳۱	۵,۳۰	۵,۱۰	۵,۱۸	۵,۰۰	۴,۷۳	هند
۱۴,۱۵	۱۴,۰۴	۱۴,۲۵	۱۴,۶۴	۱۴,۵۷	۱۴,۷۸	۱۳,۴۹	۱۴,۰۷	چین
۴,۷۹	۴,۷۰	۴,۹۰	۴,۹۵	۵,۱۴	۵,۰۲	۴,۹۴	۴,۷۲	سایر آسیا
۵,۳۵	۵,۴۷	۵,۲۸	۵,۳۳	۵,۴۳	۵,۵۰	۵,۴۶	۵,۶۱	روسیه
۱,۱۹	۱,۱۷	۱,۱۰	۱,۱۹	۱,۱۹	۱,۱۴	۱,۱۵	۱,۲۳	سایر اوراسیا
۰,۵۵	۰,۵۳	۰,۴۸	۰,۴۳	۰,۴۷	۰,۴۷	۰,۵۰	۰,۴۴	سایر اروپا
۴۴,۸۴	۴۴,۵۱	۴۴,۶۲	۴۴,۷۲	۴۴,۵۶	۴۴,۸۸	۴۲,۹۱	۴۲,۸۸	کل Non-OECD
۸۰,۸۲	۸۰,۶۴	۸۰,۴۴	۸۰,۲۶	۸۰,۳۲	۸۰,۸۰	۷۹,۱۲	۷۷,۳۸	کل جهان

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 12 December 2024

سطوح مصرف پایین تر در ماه نوامبر، خنثی شد. حاشیه سود پالایشگاه‌ها در روتردام برای نفت برنت افزایش یافت و به بالاترین سطح در چهار ماه گذشته رسید، اگرچه کمترین افزایش ماهانه را نسبت به بازار سنگاپور و آمریکا داشته است. بر اساس اطلاعات اولیه، ورودی پالایشگاه در اروپا نسبت به ماه قبل ۱۵۰ هزار بشکه در روز بیشتر بود.

«حاشیه سود پالایشگاه‌ها

در ماه نوامبر، حاشیه سود پالایشگاه‌های آمریکا به بالاترین سطح خود در شش ماه گذشته رسید. در سطح هفتگی، قیمت بنزین افزایش یافت زیرا تقاضای داخلی آن به دلیل تعطیلات روز شکرگزاری افزایش یافت و از سوی دیگر شاهد کاهش واردات و موجودی انبار بودیم. با این حال، این افزایش هفتگی موقتی با

|| منابع و مأخذ:

1- OPEC Monthly Oil Market Report 12 December 2024

2- www.IEA.org

حاشیه سود پالایشگاه‌های اروپا برای نفت برنت در ماه نوامبر به طور میانگین ۷،۷۰ دلار در هر بشکه بود که ۲۷ سنت بیشتر از ماه قبل و ۶،۷۸ دلار کمتر از سال گذشته بود.

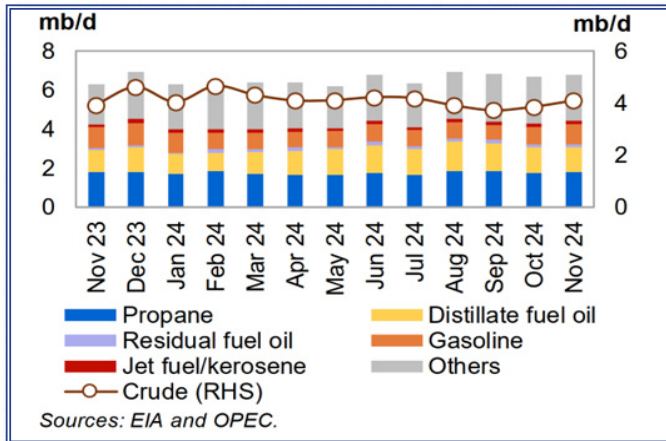
حاشیه سود پالایشگاه‌های سنگاپور برای نفت عمان در ماه نوامبر افزایش یافت و به بالاترین سطح از ماه فوریه ۲۰۲۴ رسید. تقاضای منطقه ای در میان بازار سوخت‌های گرمایشی قوی تر در سراسر مناطق، به بازارهای فرآورده در سنگاپور کمک کرد. بیشتر افزایش‌های ماهانه از میان تقطیرها ناشی گردید زیرا تقاضای گازوئیل بهبود یافت و واردات سوخت جت در ماه نوامبر با افزایش تقاضا، به ویژه از ژاپن و کره جنوبی، به بالاترین سطح چند ساله اخیر رسید. قدرت بازارهای سوخت جت موجب افزایش قابل توجه در عرضه آن از هند و خاورمیانه، همچنین افزایش سفرهای طولانی تر از خلیج فارس خاورمیانه و سواحل غربی هند گردیده است.

بررسی تحولات تجارت نفت خام و فرآورده

کیمیا سادات ناصر آبادی مطابق

مقدمه

نمودار ۲: صادرات نفت خام و فرآورده های نفتی ایالات متحده

خام ایالات متحده به ۴٫۱ میلیون بشکه در روز رسید، که نشان دهنده افزایش ۰٫۲ میلیون بشکه در روز یا ۶ درصد نسبت به ماه قبل است. طبق داده های ردیابی شده از نفتکش ها، این افزایش عمدتاً به دلیل افزایش صادرات به آسیا، به ویژه چین و هند، بوده است، در حالی که صادرات به اروپا در سطح بالایی ثابت باقی مانده است. نسبت به سال گذشته، صادرات نفت خام ۰٫۲ میلیون بشکه در روز یا حدود ۴ درصد افزایش یافت.

در ماه نوامبر، خالص واردات نفت خام ایالات متحده به طور متوسط ۲٫۶ میلیون بشکه در روز بود که از ۲٫۲ میلیون بشکه در روز در ماه اکتبر افزایش یافته است. در نوامبر سال گذشته، خالص واردات نفت خام ایالات متحده به طور متوسط کمی کمتر از ۳٫۰ میلیون بشکه در روز بود.

در ماه نوامبر در بخش فرآورده های نفتی، واردات تا حدودی از سطح پایین چند دهه ای خود بهبود یافت و به طور متوسط به ۱٫۶ میلیون بشکه در روز رسید. این رقم نشان دهنده افزایش ۰٫۲ میلیون بشکه در روز یا حدود ۱۳ درصد نسبت به ماه قبل است که این افزایش عمدتاً ناشی از بنزین بود. در مقایسه با نوامبر

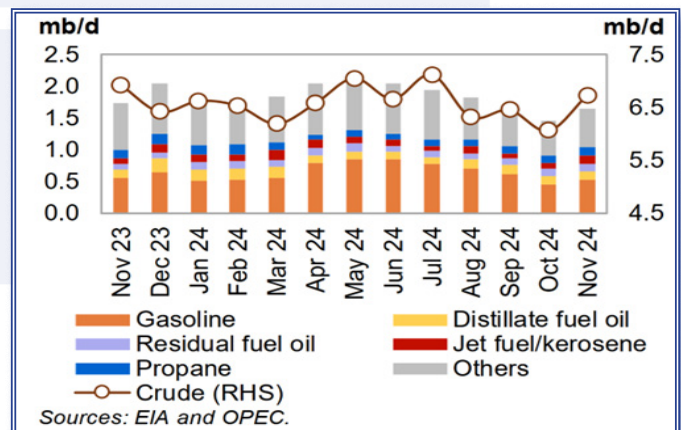
در این گزارش تجارت نفت خام و فرآورده های نفتی در ایالات متحده، OECD اروپا، ژاپن، چین، هند و اوراسیا با استفاده از ماهنامه بازار نفت سازمان اوپک (دسامبر ۲۰۲۴) بررسی شده است.

« ایالات متحده

بر اساس داده های اولیه برای ماه نوامبر، واردات نفت خام ایالات متحده به طور متوسط به سطح ۶٫۷ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است که نشان دهنده افزایش ماهانه ۰٫۷ میلیون بشکه در روز، معادل حدود ۱۱ درصد است. طبق داده های اولیه هفتگی EIA، این افزایش ناشی از رشد واردات از کانادا، عراق و برزیل بوده است. در مقایسه با ماه مشابه در سال گذشته، واردات نفت خام ۰٫۲ میلیون بشکه در روز، معادل حدود ۳ درصد کاهش یافته است.

بر اساس برآوردهای اولیه مبتنی بر داده های هفتگی، صادرات نفت خام ایالات متحده در ماه نوامبر، برای اولین بار در چهار ماه گذشته، به بالای ۴ میلیون بشکه در روز بازگشت. به طور متوسط صادرات نفت

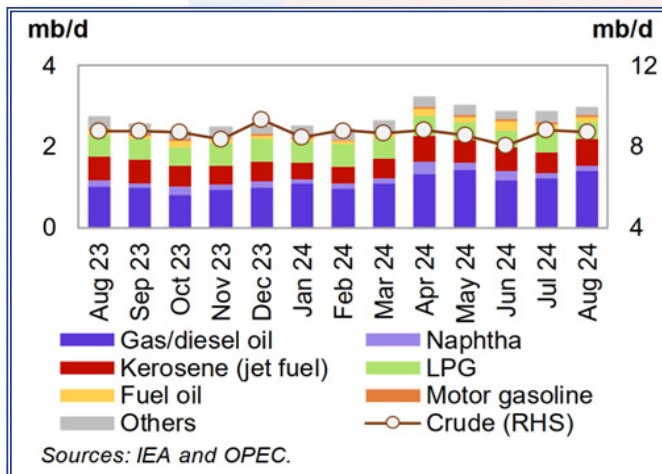
نمودار ۱: واردات نفت خام و فرآورده های نفتی ایالات متحده

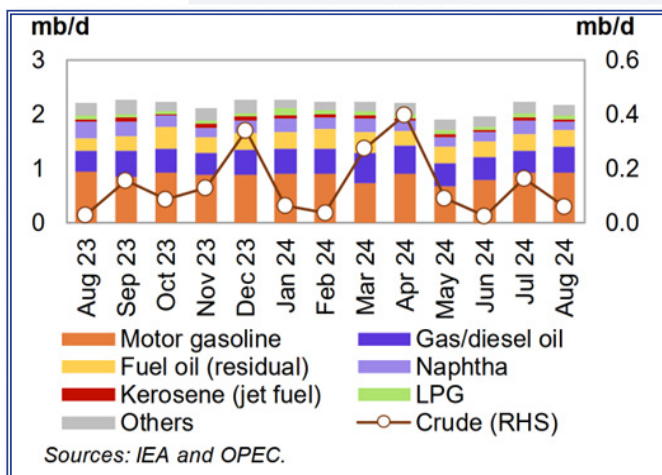
هزار بشکه در روز بوده که نسبت به ۱۶۳ هزار بشکه در روز ماه قبل کاهش یافته است. در ماه مشابه سال گذشته، جریان‌های صادراتی نفت خام اروپا تنها ۳۰ هزار بشکه در روز بود. ایالات متحده بزرگترین مقصد صادرات نفت خام اروپا بود و حدود ۱۶ هزار بشکه در روز از این منطقه وارد کرد، و بقیه صادرات به ترکیه ارسال شد.

خالص واردات نفت خام در ماه آگوست به طور میانگین ۸.۷ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به ماه قبل تقریباً تغییری نکرده است. این رقم در آگوست ۲۰۲۳ اندکی بالاتر و برابر با ۸.۸ میلیون بشکه در روز بود. واردات فرآورده‌های نفتی در ماه آگوست به طور

نمودار ۳: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی OECD اروپا

نمودار ۴: صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی OECD اروپا

۲۰۲۳، ورودی‌های فرآورده‌های نفتی ۸۳ هزار بشکه در روز یا حدود ۵ درصد کاهش داشته است.

در ماه نوامبر صادرات فرآورده‌های نفتی نیز افزایش یافت و به طور متوسط به ۶/۸ میلیون بشکه در روز رسید که معادل افزایش ۹۶ هزار بشکه در روز یا حدود ۲ درصد نسبت به ماه قبل است. بنزین عامل اصلی افزایش جریان‌های صادراتی بود. نسبت به ماه مشابه در سال گذشته، صادرات فرآورده‌های نفتی به شدت افزایش یافت و با ۴۶۳ هزار بشکه در روز یا بیش از ۷ درصد رشد کرده است.

در نتیجه در نوامبر خالص صادرات فرآورده‌های نفتی به طور متوسط ۵/۱ میلیون بشکه در روز بود در حالی که در ماه قبل ۵/۲ میلیون بشکه در روز و در نوامبر ۲۰۲۳، ۴/۶ میلیون بشکه در روز بود. خالص صادرات فرآورده‌های نفتی از آگوست ۲۰۲۴ بالای ۵/۱ میلیون بشکه در روز باقی مانده است.

مجموع خالص صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی در نوامبر به طور متوسط ۲/۵ میلیون بشکه در روز بود، در حالی که در ماه قبل ۳/۰ میلیون بشکه در روز و در نوامبر ۲۰۲۳، ۱/۶ میلیون بشکه در روز بود.

« OECD اروپا »

بر اساس آخرین داده‌های رسمی برای اروپا (OECD) واردات نفت خام در ماه آگوست اندکی کاهش یافته است و به ۸.۷ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل ۸۶ هزار بشکه در روز یا ۱ درصد کاهش داشته است. مقایسه با ماه مشابه در سال ۲۰۲۳ نشان می‌دهد که واردات نفت خام تقریباً ثابت بوده و کمتر از ۱ درصد کاهش داشته است.

از نظر منابع وارداتی منطقه، در ماه آگوست ایالات متحده بالاترین سهم را در میان منابع خارج از منطقه داشت و ۱/۶ میلیون بشکه در روز نفت خام به اروپا صادر کرد که کمتر از ۱.۸ میلیون بشکه در روز در ماه قبل بوده است. پس از آن، قزاقستان با ۱.۰ میلیون بشکه در روز و عراق با ۰.۹ میلیون بشکه در روز در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

در ماه آگوست صادرات نفت خام به طور میانگین ۵۹

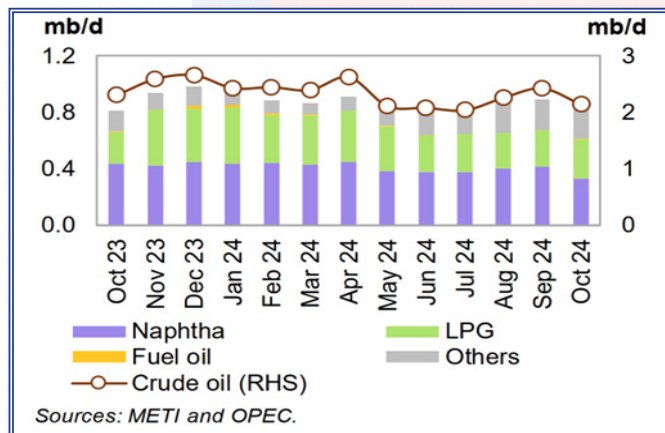

کاهش یافته است. این کاهش عمدتاً ناشی از افت واردات نفتا، بنزین و گازوئیل بود که افزایش واردات LPG و نفت سفید نتوانست آن را جبران کند. در مقایسه با اکتبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌ها ۱۸ هزار بشکه در روز (حدود ۲ درصد) افزایش داشت.

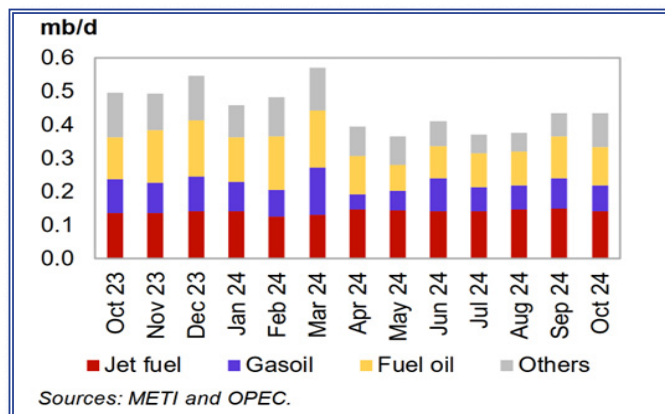
در ماه اکتبر صادرات فرآورده‌های نفتی ژاپن تقریباً بدون تغییر نسبت به ماه قبل و به طور میانگین ۴۳۴ هزار بشکه در روز باقی ماند. افزایش صادرات نفت کوره و سایر فرآورده‌های اصلی، به استثنای نفت سفید، به این سطح کمک کرد. کاهش صادرات گازوئیل و سوخت جت نتوانست افزایش صادرات نفت سفید و گازوئیل را جبران کند. در مقایسه با اکتبر سال گذشته، صادرات فرآورده‌ها ۶۰ هزار بشکه در روز (حدود ۱۲ درصد) کمتر بود.

به این ترتیب، میانگین خالص واردات فرآورده‌های

نمودار ۵: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی ژاپن

نمودار ۶: صادرات فرآورده‌های پالایش شده ژاپن

میانگین کمتر از ۳.۰ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به ماه قبل ۱۱۴ هزار بشکه در روز (۴ درصد) و نسبت به آگوست ۲۰۲۳ به میزان ۲۳۲ هزار بشکه در روز (بیش از ۸ درصد) افزایش داشته است.

صادرات فرآورده‌های نفتی در ماه آگوست به طور میانگین ۲.۲ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به ماه قبل ۵۲ هزار بشکه در روز (بیش از ۲ درصد) و نسبت به سال گذشته ۳۹ هزار بشکه در روز (تقریباً ۲ درصد) کاهش داشته است.

خالص واردات فرآورده‌های نفتی در ماه آگوست به طور میانگین ۸۱۴ هزار بشکه در روز بوده که نسبت به ۶۴۷ هزار بشکه در روز ماه قبل و ۵۴۳ هزار بشکه در روز آگوست ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

به‌طور کلی، خالص واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی به‌طور میانگین ۹.۵ میلیون بشکه در روز در آگوست بوده که نسبت به ۹.۳ میلیون بشکه در روز در ماه قبل و آگوست ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

« ژاپن

واردات نفت خام ژاپن در ماه اکتبر پس از دو ماه افزایش، با کاهش مواجه شد که علت آن افت فروش فرآورده‌های نفتی در بازار داخلی بود. در این ماه، واردات نفت خام به طور میانگین ۲.۱ میلیون بشکه در روز بوده است که نشان‌دهنده کاهشی به میزان ۲۸۲ هزار بشکه در روز یا تقریباً ۱۲ درصد نسبت به ماه قبل است. در مقایسه با همان ماه در سال گذشته، واردات نفت خام ژاپن ۱۶۵ هزار بشکه در روز (حدود ۷ درصد) کاهش داشته است.

از نظر منابع واردات نفت خام، امارات متحده عربی با سهم ۴۸ درصدی در اکتبر رتبه اول را حفظ کرد و همچنان بزرگ‌ترین تأمین‌کننده نفت خام ژاپن بود که از ۴۳ درصد ماه قبل بیشتر است. عربستان سعودی با حدود ۴۲ درصد در رتبه دوم قرار داشت و قطر با حدود ۴ درصد در رتبه سوم بود.

در ماه اکتبر واردات فرآورده‌های نفتی ژاپن به طور میانگین ۸۳۰ هزار بشکه در روز بوده است که نسبت به ماه قبل ۶۲ هزار بشکه در روز (حدود ۷ درصد)

۲۲ درصد رسید، در حالی که این رقم در ماه قبل ۱۹ درصد بود. با وجود کاهش کلی واردات، جریان نفت از روسیه تقریباً ۱۰ درصد نسبت به ماه قبل افزایش داشت. مالزی با سهمی نزدیک به ۱۷ درصد در جایگاه دوم قرار گرفت که نسبت به ماه قبل بیش از ۱۳ درصد افزایش داشت، و پس از آن عربستان سعودی با ۱۳ درصد سهم در رتبه سوم بود که نسبت به ۱۶ درصد در ماه سپتامبر کاهش یافت.

در ماه اکتبر واردات فرآورده‌های نفتی، از جمله LPG، نیز کاهش یافت و به‌طور متوسط به ۲/۱ میلیون بشکه در روز رسید که پایین‌ترین سطح از فوریه سال جاری است. این رقم نشان‌دهنده افت ۳۰۰ هزار بشکه در روز (بیش از ۱۲ درصد) نسبت به ماه قبل است. کاهش واردات عمدتاً به دلیل افت LPG که در ماه قبل عملکرد قوی‌تری داشت و ضعف شدید در سایر فرآورده‌ها بود. با این حال، در مقایسه با دوره مشابه در سال ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌ها همچنان ۶۵ هزار بشکه در روز (معادل ۳ درصد) بیشتر بود.

در ماه اکتبر صادرات فرآورده‌های نفتی، از جمله LPG، نیز با کاهش ۳۲۹ هزار بشکه در روز (حدود ۲۵ درصد) به‌طور متوسط به ۱/۰ میلیون بشکه در روز رسید که پایین‌ترین سطح از آوریل ۲۰۲۳ بود. نفت کوره بیشترین کاهش حجمی را در این ماه داشت. کاهش‌های بیشتری نیز در صادرات سوخت جت و بنزین مشاهده شد، در حالی که صادرات گازوئیل بهبود یافت. در مقایسه با اکتبر ۲۰۲۳، صادرات فرآورده‌ها ۲۵۲ هزار بشکه در روز (تقریباً ۲۰ درصد) کاهش داشت.

در ماه اکتبر خالص واردات فرآورده‌های نفتی به‌طور متوسط به ۱/۱ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل اندکی افزایش داشت، زیرا کاهش صادرات بیشتر از افت واردات فرآورده‌ها بود. در ماه مشابه سال گذشته، خالص واردات فرآورده‌ها به‌طور متوسط ۷۹۲ هزار بشکه در روز بود.

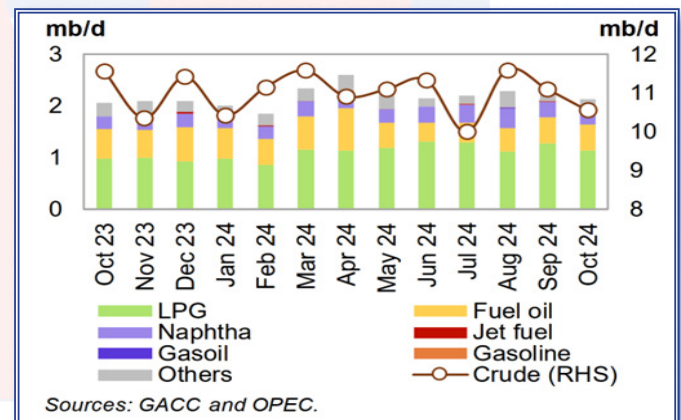
نفتی ژاپن، از جمله LPG، در ماه اکتبر ۳۹۶ هزار بشکه در روز بود که در مقایسه با ۴۵۷ هزار بشکه در روز در ماه قبل کاهش و ۳۱۸ هزار بشکه در روز در اکتبر ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

« چین »

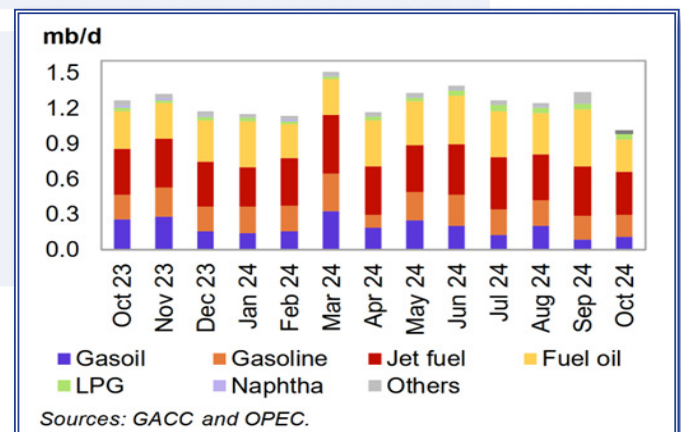
واردات نفت خام چین برای دومین ماه متوالی کاهش یافت و در ماه اکتبر به‌طور متوسط به ۱۰/۶ میلیون بشکه در روز رسید. این رقم نشان‌دهنده کاهش ۰/۵ میلیون بشکه در روز (معادل حدود ۵ درصد) نسبت به ماه قبل است. در مقایسه با اکتبر سال گذشته، واردات نفت خام چین ۱/۰ میلیون بشکه در روز (تقریباً ۹ درصد) کاهش یافت.

از نظر منابع واردات نفت خام، روسیه در ماه اکتبر همچنان در جایگاه نخست قرار داشت و سهم آن به

نمودار ۷: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی چین

نمودار ۸: صادرات فرآورده‌های نفتی چین

« هند »

در روز (حدود ۶ درصد) افزایش یافت و به ۱٫۳ میلیون بشکه در روز رسید. افزایش واردات عمدتاً به دلیل LPG بود که در مقایسه با سال گذشته نزدیک به ۱۸ درصد افزایش یافت و ۲۶ درصد بیشتر از همان ماه در سال گذشته بود. در مقایسه با اکتبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌ها ۳۴ هزار بشکه در روز (حدود ۳ درصد) کاهش داشت.

در اکتبر صادرات فرآورده‌های نفتی تمام افزایش‌های ماه قبل را از دست داد و ۳۹۲ هزار بشکه در روز (حدود ۲۴ درصد) کاهش یافت و به‌طور متوسط به نزدیک ۱٫۳ میلیون بشکه در روز رسید. بیشتر فرآورده‌های اصلی کاهش داشتند که بزرگترین کاهش حجمی مربوط به دسته "سایر فرآورده‌ها" بود که پس از آن کاهش در صادرات گازوئیل قرار داشت. در مقایسه با اکتبر ۲۰۲۳، صادرات فرآورده‌ها ۱۵۱ هزار بشکه در روز (حدود ۱۴ درصد) افزایش داشت.

کاهش شدید صادرات فرآورده‌ها همراه با افزایش واردات فرآورده‌ها باعث شد که هند در ماه اکتبر به واردکننده خالص فرآورده‌های نفتی تبدیل شود. خالص واردات فرآورده‌ها به‌طور متوسط ۳۵ هزار بشکه در روز در اکتبر ۲۰۲۴ بود، در حالی که در ماه قبل هند صادرکننده خالص به میزان ۴۲۸ هزار بشکه در روز بود و در اکتبر ۲۰۲۳ خالص واردات فرآورده‌ها ۲۲۰ هزار بشکه در روز بود.

« اوراسیا »

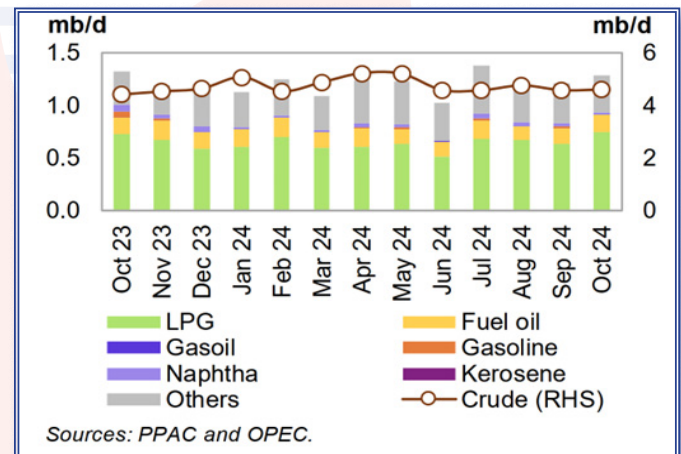
مجموع صادرات نفت خام از روسیه و آسیای مرکزی در ماه اکتبر به‌طور متوسط ۶٫۴ میلیون بشکه در روز بوده است. این میزان نشان‌دهنده افزایش ۱۷۳ هزار بشکه در روز، یا حدود ۳ درصد، نسبت به ماه قبل است. این افزایش در مسیرهای مختلف مشاهده شد، اما با کاهش قابل توجه در پایانه CPC در نووروسیپسک تا حدودی جبران شد. در مقایسه با همان ماه در سال ۲۰۲۳، صادرات ۲۵۵ هزار بشکه در روز، یا حدود ۴ درصد، کاهش داشته است.

صادرات نفت خام از طریق سیستم ترانس‌نفت در ماه اکتبر به‌طور متوسط ۴٫۱ میلیون بشکه در روز

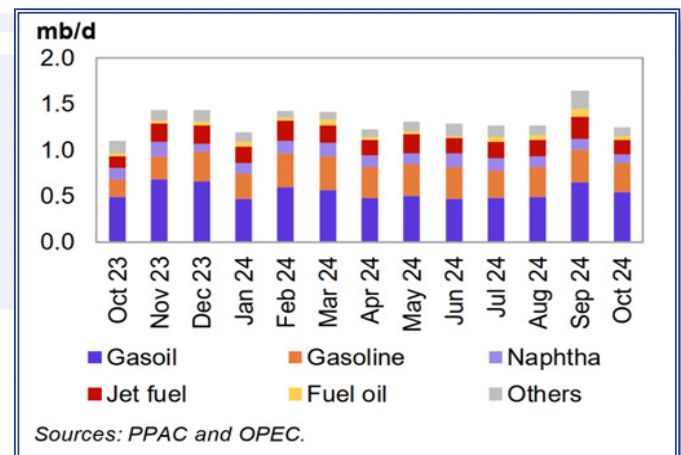
در ماه اکتبر واردات نفت خام هند به‌طور کلی با ماه قبل یکسان بود و به‌طور متوسط به ۴٫۵ میلیون بشکه در روز رسید، که نشان‌دهنده افزایش کمتر از ۲۴ هزار بشکه در روز، یا کمتر از ۱ درصد است. در مقایسه با همان ماه در سال گذشته، واردات نفت خام ۱۸۵ هزار بشکه در روز (حدود ۴ درصد) افزایش یافته است.

از نظر منابع واردات نفت خام، در ماه اکتبر روسیه با سهم ۳۸ درصدی از کل واردات نفت خام هند در جایگاه نخست قرار داشت که نسبت به ۴۰ درصد ماه قبل کاهش داشته است. عراق در جایگاه دوم با ۱۹ درصد قرار گرفت و عربستان سعودی با ۱۲ درصد در جایگاه سوم قرار داشت.

در ماه اکتبر واردات فرآورده‌های نفتی ۷۱ هزار بشکه نمودار ۹: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی هند

نمودار ۱۰: صادرات فرآورده‌های نفتی هند

Sources: PPAC and OPEC.

کاهش داشته است. در سایر مسیرها در ماه اکتبر، صادرات از بندر انیوا در شرق دور روسیه ۲۶ هزار بشکه در روز، یا حدود ۵۴ درصد، افزایش یافت، در حالی که صادرات از بندر د کاستری ۵ هزار بشکه در روز، یا تقریباً ۳ درصد، کاهش یافت. به طور کلی، این دو بندر در ماه اکتبر ۲۳۵ هزار بشکه در روز نفت صادر کرده‌اند.

صادرات نفت خام از آسیای مرکزی به طور متوسط ۲۲۸ هزار بشکه در روز بوده که ۸ هزار بشکه در روز، یا حدود ۴ درصد، نسبت به ماه قبل افزایش یافته و ۱۱ هزار بشکه در روز، یا ۵ درصد، نسبت به همان ماه در سال ۲۰۲۳ افزایش داشته است.

در منطقه دریای سیاه، در ماه اکتبر مجموع صادرات از پایانه CPC ۱۱۹ هزار بشکه در روز، یا حدود ۹ درصد، کاهش یافت و به طور متوسط به ۱٫۱ میلیون بشکه در روز رسید. این میزان در مقایسه با سال گذشته کاهش ۲۳۷ هزار بشکه در روز، یا حدود ۱۷ درصد، داشته است. صادرات از طریق خط لوله باکو-تغلیس-جیحان (BTC) در ماه اکتبر ۵۱ هزار بشکه در روز، یا حدود ۹ درصد، افزایش یافته و به طور متوسط به ۵۹۵ هزار بشکه در روز رسید. این میزان ۱۰ هزار بشکه در روز، یا حدود ۲ درصد، بیشتر از همان ماه در سال گذشته بود.

مجموع صادرات فرآورده‌های نفتی از روسیه و آسیای مرکزی در ماه اکتبر به طور متوسط ۲٫۱ میلیون بشکه در روز بوده که ۷۶ هزار بشکه در روز، یا حدود ۴ درصد، نسبت به ماه قبل کاهش داشته است. کاهش‌ها عمدتاً به دلیل افت صادرات گازوئیل، نفت کوره و بنزین بوده که بخشی از آن با افزایش صادرات نفتا جبران شده است. در مقایسه با همان ماه سال گذشته، صادرات فرآورده‌ها ۲۱۷ هزار بشکه در روز، یا ۹ درصد، کاهش داشته است که این کاهش ناشی از افت صادرات بنزین و گازوئیل بوده است.

بوده که افزایش ۲۳۸ هزار بشکه در روز، یا حدود ۶ درصد، نسبت به ماه قبل را نشان می‌دهد. در مقایسه با همان ماه در سال ۲۰۲۳، صادرات نفت خام ۹۰ هزار بشکه در روز، یا بیش از ۲ درصد، افزایش یافته است. صادرات از نووروسییسک به طور متوسط ۵۳۰ هزار بشکه در روز بوده که ۱۲ هزار بشکه در روز، یا ۲ درصد، نسبت به ماه قبل کاهش یافته است.

صادرات از بنادر دریای بالتیک به طور متوسط ۱٫۷ میلیون بشکه در روز بوده که ۹۲ هزار بشکه در روز، یا حدود ۶ درصد، نسبت به ماه قبل افزایش داشته است. در این منطقه، جریان نفت از بندر پرمورسک ۱۵۰ هزار بشکه در روز، یا ۱۸ درصد، افزایش یافت و به طور متوسط به ۹۸۳ هزار بشکه در روز رسید. در مقابل، صادرات از بندر اوست-لوگا ۵۸ هزار بشکه در روز، یا حدود ۸ درصد، کاهش یافت و به ۶۹۶ هزار بشکه در روز رسید.

در ماه اکتبر صادرات از طریق خط لوله دروژبا ۳۸ هزار بشکه در روز افزایش یافته و به طور متوسط به ۳۲۰ هزار بشکه در روز رسید. در مقایسه با همان ماه در سال ۲۰۲۳، صادرات از این خط لوله کاهش جزئی ۳ هزار بشکه در روز، یا کمتر از ۱ درصد، داشته است. در ماه اکتبر صادرات به چین از طریق خط لوله ESPO ۵۳ هزار بشکه در روز، یا حدود ۹ درصد، افزایش یافت و به طور متوسط به ۶۲۸ هزار بشکه در روز رسید. این میزان ۱۴ هزار بشکه در روز، یا حدود ۲ درصد، بیشتر از اکتبر ۲۰۲۳ بود. صادرات از بندر کازمینو در پاسیفیک ۶۷ هزار بشکه در روز، یا تقریباً ۸ درصد، افزایش یافت و به ۹۵۵ هزار بشکه در روز رسید. در مقایسه با همان ماه در سال گذشته، جریان صادرات از این بندر ۱۲۰ هزار بشکه در روز، یا بیش از ۱۴ درصد، افزایش یافته است.

در ماه اکتبر در سیستم لوک‌اوایل، صادرات از طریق سکوی فراساحلی واراندی در دریای بارنتس کاهش یافت. صادرات ماهانه ۲۸ هزار بشکه در روز، یا ۲۱ درصد، کاهش یافت و به طور متوسط به ۱۰۳ هزار بشکه در روز رسید. این میزان در مقایسه با همان ماه سال قبل ۲۶ هزار بشکه در روز، یا حدود ۲۰ درصد،

«جمع بندی»

واردات مواد اولیه پالایشگاهی و پتروشیمی از سطوح بالا کاهش یافت. صادرات فرآورده‌ها نیز ۲۴ درصد کاهش یافت و بیشترین کاهش در صادرات نفت کوره مشاهده شد.

واردات نفت خام هند در ماه اکتبر به‌طور متوسط ۴/۶ میلیون بشکه در روز بود که نشان‌دهنده افزایش اندک نسبت به ماه قبل است، زیرا تعمیرات مداوم پالایشگاه‌ها مانع از افزایش بیشتر شد. واردات فرآورده‌های نفتی هند ۶ درصد افزایش یافت که دلیل آن پایان فصل باران‌های موسمی و آغاز دوره تعطیلات بود. صادرات فرآورده‌های هند تقریباً ۲۴ درصد کاهش یافت، زیرا کاهش صادرات بیشتر فرآورده‌های اصلی، به‌ویژه گازوئیل، در انتظار افزایش فصلی تقاضای داخلی رخ داد.

داده‌های هفتگی اولیه موجود نشان می‌دهند که واردات نفت خام ایالات متحده پس از کاهش ماه قبل بهبود یافته و در ماه نوامبر به‌طور متوسط به ۶/۷ میلیون بشکه در روز رسیده است. این افزایش به دلیل بازگشت پالایشگاه‌ها از دوره تعمیرات فصلی بوده است. صادرات نفت خام آمریکا برای اولین بار در چهار ماه گذشته به بالای ۴ میلیون بشکه در روز رسید. این رشد ناشی از افزایش جریان صادرات به آسیا، به‌ویژه چین و کره جنوبی، و همچنین اروپا بوده است. واردات فرآورده‌های نفتی آمریکا نیز با افزایش جریان بنزین نسبت به ماه قبل به ۱/۶ میلیون بشکه در روز رسید. صادرات فرآورده‌ها نیز به دلیل افزایش صادرات بنزین به‌طور متوسط به ۶/۸ میلیون بشکه در روز افزایش یافت.

برآوردهای اولیه نشان می‌دهند که واردات نفت خام اروپا (OECD اروپا) در ماه نوامبر نسبت به ماه قبل افزایش یافته است که دلیل آن صادرات بیشتر نفت خام آمریکا به این منطقه بوده است. واردات فرآورده‌های نفتی در اروپا کاهش یافته، زیرا کاهش واردات گازوئیل اثر افزایش واردات نفت کوره را خنثی کرده است.

در ماه اکتبر، واردات نفت خام ژاپن تقریباً ۱۲ درصد کاهش یافت و به‌طور متوسط به ۲/۱ میلیون بشکه در روز رسید. این کاهش به دلیل افت فروش داخلی فرآورده‌های پالایشی بوده است. واردات فرآورده‌های نفتی ژاپن نیز ۷ درصد کاهش یافت، زیرا کاهش واردات نفتا، بنزین و گازوئیل بیش از افزایش واردات LPG بود. صادرات فرآورده‌ها تقریباً بدون تغییر باقی ماند، زیرا کاهش صادرات گازوئیل، نفت کوره و سوخت جت با افزایش صادرات بنزین و نفت سفید جبران شد.

واردات نفت خام چین در ماه اکتبر ۵ درصد دیگر کاهش یافت و به‌طور متوسط به ۱۰/۶ میلیون بشکه در روز رسید که ۹ درصد کمتر از مدت مشابه سال گذشته است. این کاهش به دلیل کاهش فعالیت پالایشگاه‌ها به‌واسطه حاشیه سود ضعیف فرآورده‌ها بوده است. واردات فرآورده‌های نفتی چین نیز ۱۲ درصد کاهش یافت و به‌طور متوسط به ۲/۱ میلیون بشکه در روز رسید، زیرا

بررسی و تحلیل ماهانه بازار جهانی گاز طبیعی (در دوره ۲۷ نوامبر تا ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴)

ژانمطی رحیمی
مدیر اجرایی
حیطه وظایف مصطفایی

۰٫۶ میلیارد فوت مکعب کاهش به طور متوسط ۲۵٫۴ میلیارد فوت مکعب در روز بود، در حالی که مصرف در بخش مسکونی و تجاری ۱۲٫۸ درصد (۵٫۸ میلیارد فوت مکعب در روز) کاهش یافت و به ۳۹٫۴ میلیارد فوت مکعب رسید.

میزان متوسط واردات گاز طبیعی آمریکا از طریق خط لوله از کانادا، طی دوره ۱۲ دسامبر تا ۱۸ دسامبر نسبت به دوره ۲۸ نوامبر تا ۴ دسامبر ۲۰۲۴، ۰٫۴ میلیارد فوت مکعب کاهش یافت و در سطح ۶٫۲ میلیارد فوت مکعب در روز قرار گرفت. واردات گاز طبیعی از کانادا در مقایسه با زمان مشابه سال قبل معادل ۱٫۱ میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یافت. تولید بازاری گاز طبیعی آمریکا طی دوره مذکور نسبت به هفته پایانی ماه نوامبر معادل ۰٫۸ میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یافت و در سطح ۱۰۴ میلیارد فوت مکعب در روز قرار گرفت که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۱٫۳ میلیارد فوت مکعب کم تر می باشد.

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ در حدود ۳۵۲۹ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته پایانی ماه نوامبر ۴۰۸ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته است. این ذخایر ۷۳ میلیارد فوت مکعب (۲ درصد) کمتر از دوره مشابه سال گذشته در تاریخ ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳ بود و به میزان ۱۶۶ میلیارد فوت مکعب (۴٫۹ درصد) بیشتر

طی دوره ۲۷ نوامبر تا ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴ قیمت های تک محموله گاز طبیعی در بازار آمریکا (هنری هاب) علی رغم کاهش سطح ذخیره سازی و عمدتاً به دلیل کاهش مصرف گاز طبیعی و افزایش تولید ناخالص گاز طبیعی از یک روند کاهشی برخوردار بود.

قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار هنری هاب از حدود ۳٫۳۵ دلار در هر میلیون بی تی یو در تاریخ ۲۷ نوامبر ۲۰۲۴، تا ۳٫۰۲ دلار در هر میلیون بی تی یو در تاریخ ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴ کاهش یافت. همچنین، در این دوره قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار نیویورک نیز روند نزولی همراه با نوسان را تجربه کرد و از حدود ۳٫۶۸ دلار در هر میلیون بی تی یو در ۲۷ نوامبر ۲۰۲۴ به ۳٫۱۰ دلار در هر میلیون بی تی یو در تاریخ ۱۸ دسامبر رسید. در این دوره قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار شیکاگو از یک روند نزولی همراه با نوسان برخوردار بود و از حدود ۲٫۹۲ دلار در هر میلیون بی تی یو، به ۲٫۸۵ دلار در هر میلیون بی تی یو رسید. بر اساس داده های S&P Global Commodity Insights، تقاضای کل گاز طبیعی آمریکا در هفته منتهی به ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴ نسبت به هفته پایانی ماه نوامبر به میزان ۶٫۶ درصد (۹٫۱ میلیارد فوت مکعب در روز) کاهش یافت و معادل ۱۲۷ میلیارد فوت مکعب بود.

در این میان مصرف گاز طبیعی برای تولید برق با ۶٫۳ درصد (۲٫۳ میلیارد فوت مکعب در روز) کاهش به ۳۴٫۱ میلیارد فوت مکعب رسید. مصرف در بخش صنعت با

جدول ۱: روند تغییرات قیمت های تک محموله گاز طبیعی بازار آمریکا طی دوره ۲۷ نوامبر الی ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴ - (دلار در هر میلیون بی تی یو)

۱۸ دسامبر	۱۱ دسامبر	۰۴ دسامبر	۲۷ نوامبر	
۳٫۰۲	۳٫۱۱	۲٫۸۳	۳٫۳۵	هنری هاب
۳٫۱۰	۴٫۰۹	۳٫۳۰	۳٫۶۸	نیویورک
۲٫۸۵	۲٫۹۹	۲٫۷۲	۲٫۹۲	شیکاگو

جدول ۲: وضعیت عرضه و تقاضای گاز طبیعی آمریکا طی دوره ۲۸ نوامبر الی ۱۸ دسامبر ۲۰۲۴

متوسط حجم روزانه (میلیارد فوت مکعب)				
سال گذشته	۱۲ دسامبر تا ۱۸ دسامبر	۵ دسامبر تا ۱۱ دسامبر	۲۸ نوامبر تا ۴ دسامبر	
۱۱۹,۷	۱۱۷,۸	۱۱۷,۶	۱۱۶,۸	تولید ناخالص
۱۰۵,۳	۱۰۴,۰	۱۰۳,۸	۱۰۳,۲	تولید بازاری
۵,۱	۶,۲	۶,۶	۶,۶	واردات از کانادا
۰,۱	۰,۰	۰,۰	۰,۰	واردات LNG
۱۱۰,۶	۱۱۰,۲	۱۱۰,۵	۱۰۹,۹	کل عرضه
۹۴,۴	۹۸,۹	۱۰۰,۴	۱۰۷,۵	مصرف آمریکا
۳۳,۷	۳۴,۱	۳۵,۵	۳۶,۴	بخش نیروگاهی
۲۵,۳	۲۵,۴	۲۵,۵	۲۶,۰	بخش صنعت
۳۵,۴	۳۹,۴	۳۹,۴	۴۵,۲	بخش خانگی و تجاری
۵,۷	۶,۰	۶,۳	۶,۱	صادرات به مکزیک
۷,۸	۷,۸	۷,۸	۸,۰	خود مصرفی/تلفات
۱۴,۹	۱۴,۳	۱۴,۲	۱۴,۵	صادرات LNG
۱۲۲,۸	۱۲۷,۰	۱۲۸,۷	۱۳۶,۱	کل تقاضا

از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۲۳-۲۰۱۹) است، میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی ۵ سال گذشته در حدود ۳۳۶۳ میلیارد فوت مکعب بود. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ نسبت به هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ۱۲۲ میلیارد فوت مکعب کاهش یافت و در سطح ۷۹۲ میلیارد فوت مکعب قرار گرفت و ۹ میلیارد فوت مکعب (۱,۱ درصد) کمتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه است.

ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) ۱۷۵ میلیارد فوت مکعب بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بوده و نسبت به هفته پایانی ماه نوامبر معادل ۱۳۲ میلیارد فوت مکعب کاهش یافت و در سطح ۱۷۷۷ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است.

سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ نسبت به هفته پایانی ماه نوامبر با ۱۵۵ میلیارد فوت مکعب کاهش در سطح ۹۶۰ میلیارد فوت مکعب قرار گرفت که معادل ۱ میلیارد فوت مکعب بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد.

قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول برای تحویل در ماه ژانویه ۲۰۲۴) طی دوره ۲ دسامبر الی ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴ از یک روند افزایشی همراه با نوسان برخوردار بود. بر این اساس قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس نایمکس از حدود ۳,۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲ دسامبر تا حدود ۳,۵ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴ افزایش یافت.

قیمت گاز طبیعی در بازار اروپا طی یک ماه گذشته از یک روند نزولی همراه با نوسان برخوردار بود و از حدود ۱۵,۴ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ

از حدود ۱۵,۴ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ

از حدود ۱۵,۴ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ

جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴

مقایسه روند تاریخی				میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب					منطقه
متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۱۹-۲۰۲۳)		۲۰ دسامبر ۲۰۲۳		میزان تغییر ذخایر ۲۰ دسامبر نسبت به ۲۹ نوامبر ۲۰۲۴	۲۰ دسامبر ۲۰۲۴	۱۳ دسامبر ۲۰۲۴	۶ دسامبر ۲۰۲۴	۲۹ نوامبر ۲۰۲۴	
تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)						
-۱٫۱	۸۰۱	-۵٫۸	۸۴۱	-۱۲۲	۷۹۲	۸۲۲	۸۵۶	۹۱۴	شرق
۰٫۱	۹۵۹	-۶٫۸	۱۰۳۱	-۱۵۵	۹۶۰	۱۰۰۷	۱۰۵۵	۱۱۱۵	غرب
۱۰٫۹	۱۶۰۲	۲٫۶	۱۷۳۱	-۱۳۲	۱۷۷۷	۱۷۹۲	۱۸۳۵	۱۹۰۹	تولید
۴٫۹	۳۳۶۳	-۲٫۰	۳۶۰۲	-۴۰۸	۳۵۲۹	۳۶۲۲	۳۷۴۷	۳۹۳۷	مجموع

۲ دسامبر ۲۰۲۴ تا حدود از ۱۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در تاریخ ۲۷ دسامبر کاهش یافت.

جدول ۴: آتی‌های ژاپن/کره (Platts) برای LNG - قیمت بسته شدن بازار

هفته دوم						هفته اول					
۱۳ دسامبر	۱۲ دسامبر	۱۱ دسامبر	۱۰ دسامبر	۹ دسامبر	ماه	۶ دسامبر	۵ دسامبر	۴ دسامبر	۳ دسامبر	۲ دسامبر	ماه
۱۴,۸۷۷	۱۴,۹۵۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۲۰	۱۵,۰۶۰	ژانویه ۲۵	۱۵,۰۷۵	۱۵,۰۶۵	۱۵,۰۷۵	۱۵,۱۲۵	۱۵,۱۱۵	ژانویه ۲۵
۱۳,۰۹۰	۱۳,۴۴۵	۱۴,۱۱۵	۱۴,۴۲۵	۱۴,۳۶۰	فوریه ۲۵	۱۴,۷۴۵	۱۴,۷۴۵	۱۴,۹۲۵	۱۵,۲۴۰	۱۵,۲۰۰	فوریه ۲۵
هفته چهارم						هفته سوم					
۲۷ دسامبر	۲۶ دسامبر	۲۵ دسامبر	۲۴ دسامبر	۲۳ دسامبر	ماه	۲۰ دسامبر	۱۸ دسامبر	۱۸ دسامبر	۱۷ دسامبر	۱۶ دسامبر	ماه
۱۴,۲۹۰	۱۳,۹۶۵	-	۱۳,۹۶۵	۱۳,۹۸۵	فوریه ۲۵	-	-	-	۱۴,۸۷۷	۱۴,۸۷۷	ژانویه ۲۵
۱۴,۵۷۰	۱۴,۰۱۵	-	۱۴,۰۱۵	۱۴,۰۰۵	مارس ۲۵	۱۳,۶۶۵	۱۳,۴۶۰	۱۳,۰۰۵	۱۳,۳۲۰	۱۲,۷۶۵	فوریه ۲۵
هفته پنجم						هفته پنجم					
									۳۱ دسامبر	۳۰ دسامبر	ماه
									۱۴,۲۴۰	۱۴,۱۵۵	فوریه ۲۵
									۱۴,۷۲۵	۱۴,۵۰۰	مارس ۲۵

همچنین عوامل ذیل موجب تقویت قیمت گاز شده و از کاهش بیشتر قیمت‌ها جلوگیری نمودند:

۱. هوای سردتر از حد نرمال در نیمکره شمالی و افزایش تقاضای گاز (انتظار می‌رود میانگین دما در نیمکره شمالی از جمله اروپا، چین و ژاپن در سال جاری کمتر از میانگین باشد و احتمالاً منجر به افزایش تقاضا برای گرمایش شود)؛

۲. انقضاء قرارداد ترانزیت گاز روسیه به اروپا از مسیر اوکراین در پایان سال ۲۰۲۴ و نگرانی‌ها از عدم تمدید آن (زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین هفته گذشته اعلام کرد که کشورش گاز روسیه را ترانزیت نمی‌کند مگر اینکه تضمین کند کرملین تا زمانی که جنگ ادامه دارد از نظر مالی سود نخواهد برد. توقف جریان‌ها به‌ویژه به کشورهایمانند اسلواکی آسیب می‌رساند، که در حال اصرار برای یک ترتیب جایگزین و هشدار در مورد آسیب‌های مالی احتمالی در صورت توقف عرضه است)؛

۳. قیمت گاز طبیعی اروپا روز جمعه پس از آن که ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه شانس تضمین توافق برای ادامه جریان گاز به اروپا از طریق اوکراین را کم اهمیت جلوه داد، افزایش یافت؛

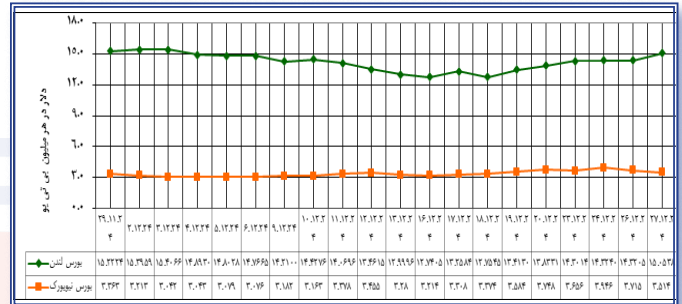
۴. تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی بین روسیه و غرب که ممکن است باعث تحریم‌های بیشتر بر عرضه گاز روسیه شود؛

۵. ۷۵ درصد از ذخیره سازی های گاز اروپا پر شده است یعنی کمی بالاتر از میانگین ۱۰ سال گذشته، قبل از اینکه دولت‌های اروپای غربی تلاش خود را برای کاهش وابستگی به واردات روسیه آغاز کنند. سطح ذخیره سازی ها تا اواسط دسامبر سال گذشته نزدیک به ۹۰ درصد بود؛

۶. کاهش تولید برق خورشیدی و بادی در اروپا و در نتیجه افزایش تقاضای برق گازی در این منطقه؛

۷. هشدار قطر نسبت به توقف صادرات LNG به اروپا در پی جاه طلبی های سبز اتحادیه اروپا و تهدید امنیت

نمودار ۱: روند تغییرات قیمت آتی های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا طی دوره ۲۹ نوامبر تا ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴

عوامل تضعیف کننده قیمت گاز طی ماه گذشته در بازار اروپا عبارتند از:

۱. تداوم عرضه قوی گاز از طریق خط لوله و LNG به بازار اروپا؛

۲. پیش بینی کمیسیون اروپا مبنی بر تاثیر اندک توقف ترانزیت گاز روسیه از مسیر اوکراین به بازار اروپا بر قیمت های گاز در این منطقه با توجه به سهم اندک آن (۱۴ میلیارد متر مکعب در سال) در تقاضای گازی اروپا و وجود جایگزین های قابل توجه نظیر ظرفیت تولید جهانی LNG (در حدود ۵۰۰ میلیارد متر مکعب در سال) و بهره برداری از برخی پروژه های جدید LNG در آمریکا جهت عرضه به بازار اروپا و نیز امکان تداوم عرضه گاز روسیه به بازارهایی نظیر اسلواکی و مجارستان از طریق تبادل گازی میان روسیه و آذربایجان پس از توقف ترانزیت از خاک اوکراین؛

۳. کاهش نسبی تنشها در منطقه خاورمیانه در پی آتش بس میان رژیم اشغالگر قدس و لبنان و کاهش نگرانی ها از اخلال در عرضه LNG در این منطقه؛

۴. پیش بینی آب و هوای گرمتر از حد نرمال در بازار اروپا؛

۵. پیش بینی کاهش قیمت‌های گاز در سال ۲۰۲۵ در پی مازاد عرضه LNG در بازار جهانی؛

«پیش بینی ماهانه قیمت گاز طبیعی در بازار ICE و Henry Hub»

مدل سری زمانی Prophet، در سال ۲۰۱۷ توسط تیم پژوهشی فیسبوک به رهبری Sean J. Taylor و Ben Letham معرفی شد تا ابزار ساده و مؤثری برای پیش‌بینی سری‌های زمانی پیچیده و دارای عدم قطعیت فراهم آورد. این مدل با ترکیب روش‌های آماری و برنامه‌ریزی خطی به شناسایی و تحلیل روندها، الگوهای فصلی، و تأثیرات واقعی مانند تعطیلات و رویدادهای مهم در داده‌های سری زمانی می‌پردازد. Prophet از سه مؤلفه اصلی تشکیل شده است: روند (g)، فصلیت (s)، و تعطیلات (h). این مؤلفه‌ها به همراه عوامل خارجی (x) و خطاها (e)، ساختار کلی مدل را به شکل زیر تعریف می‌کنند:

$$y(t)=g(t)+s(t)+h(t)+x(t)+e(t)$$

روند (g) تغییرات غیردوره‌ای را نشان می‌دهد و برای مدل‌سازی رشد در طول زمان به کار می‌رود. فصلیت (s) تغییرات دوره‌ای و فصلی مانند ماهانه، هفتگی و سالانه را به‌طور خودکار شناسایی می‌کند، و تعطیلات (h) به اثرات رویدادهای خاص مانند تعطیلات اشاره دارد. عوامل خارجی (x) شامل متغیرهای دیگری می‌شود که بر سری زمانی تأثیر دارند و خطا (e) تفاوت‌های غیرقابل پیش‌بینی را پوشش می‌دهد. مدل Prophet به دلیل سهولت استفاده، قابلیت تنظیم بالا، تفسیرپذیری مناسب و توانایی مقابله با داده‌های گم‌شده یا ناپیوسته، ابزاری بسیار مناسب برای تحلیل سری‌های زمانی به‌شمار می‌آید. این مدل با استفاده از پارامترهای بیزی و روش‌های بهینه‌سازی پیشرفته، پیش‌بینی‌هایی دقیق و سریع ارائه می‌دهد. ویژگی‌های منحصر به فرد Prophet، مانند مقاومت در برابر داده‌های ناقص، نقاط پرت و تغییرات ناگهانی در سری‌های زمانی، باعث می‌شود که این مدل حتی در شرایط دشوار نیز عملکرد مطلوبی داشته باشد و داده‌ها را به‌طور منطقی و قابل فهم تحلیل کند.

انرژی این منطقه؛

۸. نگرانی‌ها از افزایش تقاضای LNG آسیا در پی سرمای هوا و تشدید رقابت در بازار LNG؛

۹. اختلالات تولید ناشی از طوفان رافائل در خلیج مکزیک نیز به روند صعودی ماه نوامبر ۲۰۲۴ کمک کرده است؛

۱۰. چشم انداز افزایشی تقاضای گاز طبیعی در ۱۰ سال آینده در نتیجه افزایش تقاضای برق برای مراکز داده کاوی و هوش مصنوعی بر اساس پیش‌بینی S&P (تقاضای برق جهانی در ده سال آینده به میزان یک سوم افزایش خواهد یافت، تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند تا سال ۲۰۳۰ تقاضای برق ۲۰ درصد افزایش یابد که ناشی از نیاز انرژی زیرساخت‌های هوش مصنوعی است. از آنجایی که انرژی‌های تجدیدپذیر به تنهایی نمی‌تواند تقاضای فزاینده را برآورده کند، گاز طبیعی در حال تبدیل شدن به یک جزء حیاتی تامین انرژی است. گلدمن ساکس پیش‌بینی می‌کند که گاز طبیعی حدود ۶۰ درصد از انرژی مورد نیاز عملیات هوش مصنوعی را تشکیل می‌دهد و مابقی آن از منابع تجدیدپذیر تامین می‌شود)؛

منابع و مأخذ:

1- <https://www.eia.gov/naturalgas/weekly/#tabs-storage-3>

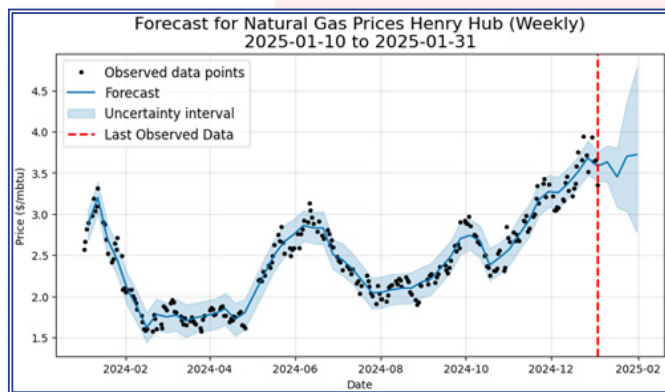
2- <https://www.cmegroup.com/markets/energy/natural-gas/lng-japan-korea-marker-platts-swap.settlements.html#tradeDate=08%2F30%2F2024>

3- <https://ir.eia.gov/ngs/ngs.html>

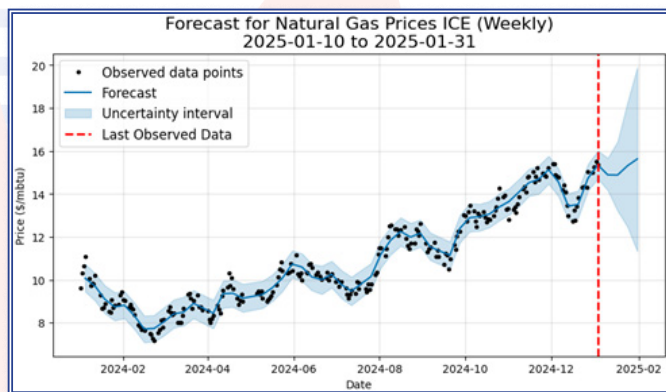
Prophet به‌ویژه در تحلیل داده‌هایی که الگوهای فصلی و دوره‌ای دارند، بسیار مؤثر است و با تخمین پارامترهای بیزی و مدل‌سازی غیرخطی، نتایج دقیقی تولید می‌کند.

در ادامه، پیش‌بینی قیمت گاز در دو بازار Henry Hub و ICE با استفاده از مدل Prophet ارائه خواهد شد.

نمودار ۴: پیش‌بینی قیمت گاز (Henry Hub) در ۴ هفته آینده (\$/mbtu)

نمودار ۳: پیش‌بینی قیمت گاز در بازار (ICE) در ۴ هفته آینده (\$/mbtu)

جدول ۶: پیش‌بینی قیمت گاز در بازار (ICE) در ۴ هفته آینده

(\$/mbtu)	Friday 10-January	Friday 17-January	Friday 24-January	Friday 31-January
پیش‌بینی	۱۴,۸۹	۱۴,۸۸	۱۵,۳۱	۱۵,۶۳
کران پائین	۱۴,۱۷	۱۳,۲۱	۱۲,۴۷	۱۱,۳۲
کران بالا	۱۵,۶۷	۱۶,۴۴	۱۸,۲۵	۱۹,۹

جدول ۷: پیش‌بینی قیمت گاز در بازار (Henry Hub) در ۴ هفته آینده

(\$/mbtu)	Friday 10-January	Friday 17-January	Friday 24-January	Friday 31-January
پیش‌بینی	۳,۶۳	۳,۴۵	۳,۷	۳,۷۲
کران پائین	۳,۳۹	۳,۰۸	۳,۰۳	۲,۷۸
کران بالا	۳,۸۳	۳,۸	۴,۳۷	۴,۷۸

۱۰

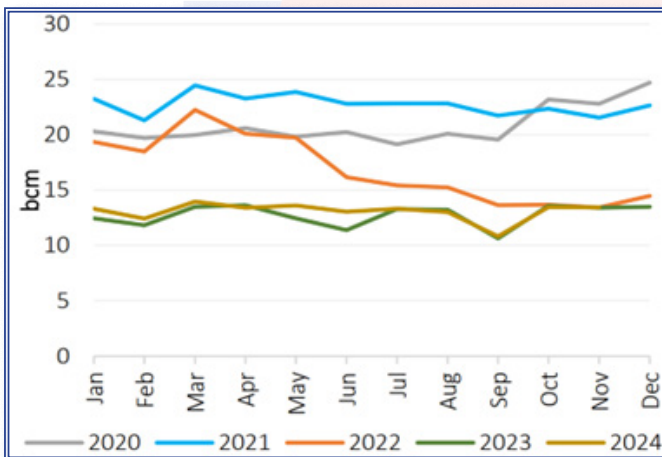
بررسی تحولات تجارت گاز

۱۰

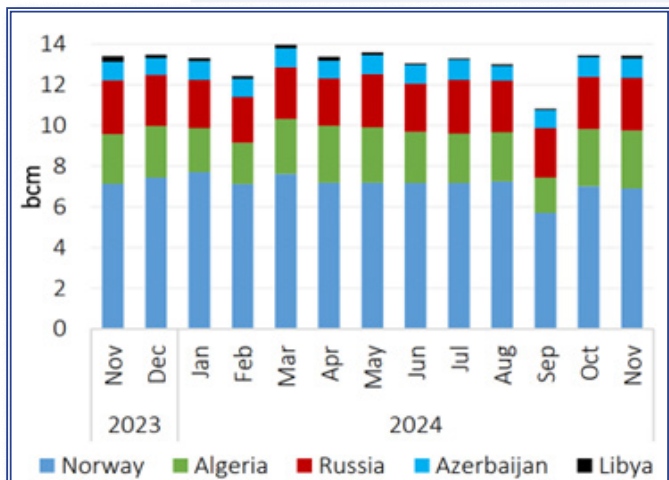
کیمیا سادات ناصر آبادی مطابق

علاوه بر این، در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، اتحادیه اروپا ۱۴۴ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که نشان‌دهنده افزایش ۳ درصدی معادل ۴.۴ میلیارد متر مکعب نسبت به سال گذشته است. این افزایش عمدتاً ناشی از افزایش واردات از روسیه و نروژ در سال ۲۰۲۴ بوده است، به طوری که هر یک از این کشورها ۳.۰ میلیارد متر

نمودار ۱: واردات ماهانه از طریق خط لوله به اتحادیه اروپا

نمودار ۲: واردات ماهانه از طریق خط لوله اتحادیه اروپا توسط تامین‌کننده‌ها

مقدمه

در این گزارش تحولات تجارت گاز با استفاده از آخرین گزارش ماهانه منتشر شده در ماه دسامبر سال ۲۰۲۴ توسط مجمع کشورهای صادرکننده گاز در دو بخش تجارت از طریق خط لوله و تجارت ال ان جی بررسی شده است.

« تجارت گاز از طریق خط لوله PNG

در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، تجارت جهانی گاز طبیعی از طریق خط لوله (PNG) به روند مثبت خود ادامه داد و پیش‌بینی می‌شود واردات جهانی گاز از طریق خط لوله نسبت به سال گذشته ۴ درصد افزایش یافته و به ۵۴۵ میلیارد متر مکعب (bcm) رسیده باشد. در این دوره، رشد تجارت عمدتاً به دلیل افزایش صادرات گاز طبیعی از طریق خط لوله از روسیه، نروژ و کانادا، همراه با افزایش واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله توسط چین، اروپا و بریتانیا بوده است.

« تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه اروپا

میزان گاز طبیعی وارداتی از طریق خط لوله توسط کشورهای اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۴، علی‌رغم اختلال در عرضه به دلیل فعالیت‌های تعمیر و نگهداری برنامه‌ریزی‌شده در نروژ در ماه سپتامبر، به‌طور پیوسته ثابت بوده است. اتحادیه اروپا در نوامبر ۲۰۲۴ حدود ۱۳/۴ میلیارد متر مکعب گاز وارد کرد که این مقدار مشابه واردات سال گذشته و همچنین ماه گذشته بود (نمودار ۱). در این ماه، عرضه گاز از طریق خط لوله از نروژ نسبت به ماه قبل اندکی کاهش یافت. با این حال، این کاهش با واردات قابل توجه از روسیه، الجزایر و لیبی جبران شد (نمودار ۲).

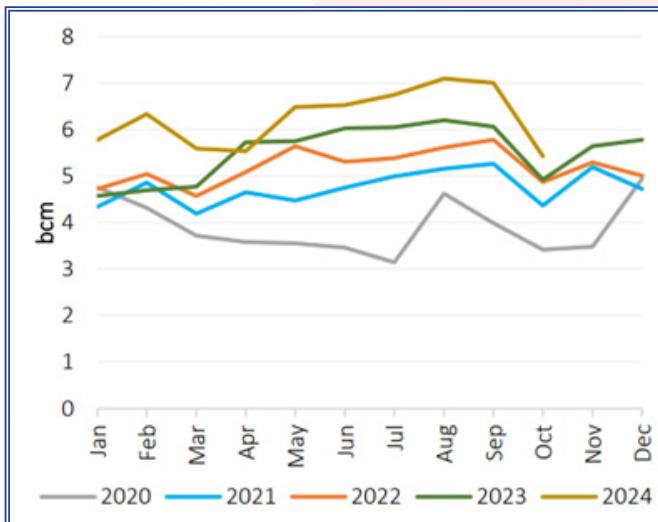

دیگر، نیروژ نیز جریان گاز را از هر یک از مسیرهای عرضه خود، به جز آلمان، افزایش داده است. در همین حال، تبدیل مجدد به گاز جریان گاز ال ان جی از بریتانیا ۴۵ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است.

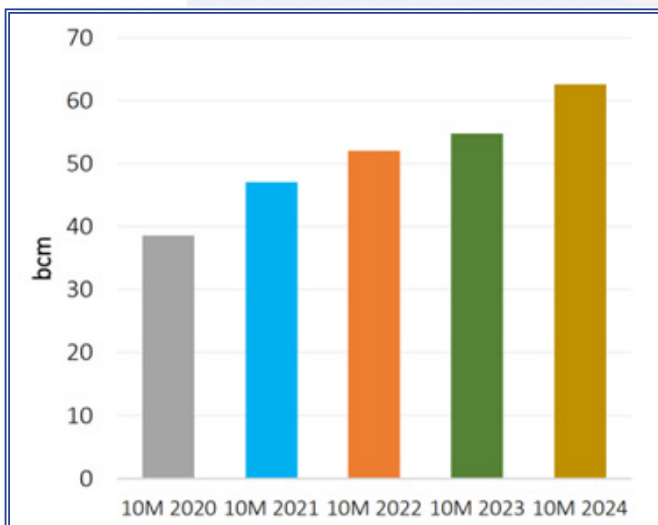
« تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آسیا »

در اکتبر ۲۰۲۴، چین ۵٫۴ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که ۱۰ درصد بیشتر از سال گذشته بود. (نمودار ۴)

نمودار ۴: واردات ماهانه گاز چین از طریق خط لوله

نمودار ۵: واردات چین از طریق خط لوله در دوره از ابتدا سال تا امروز هر سال

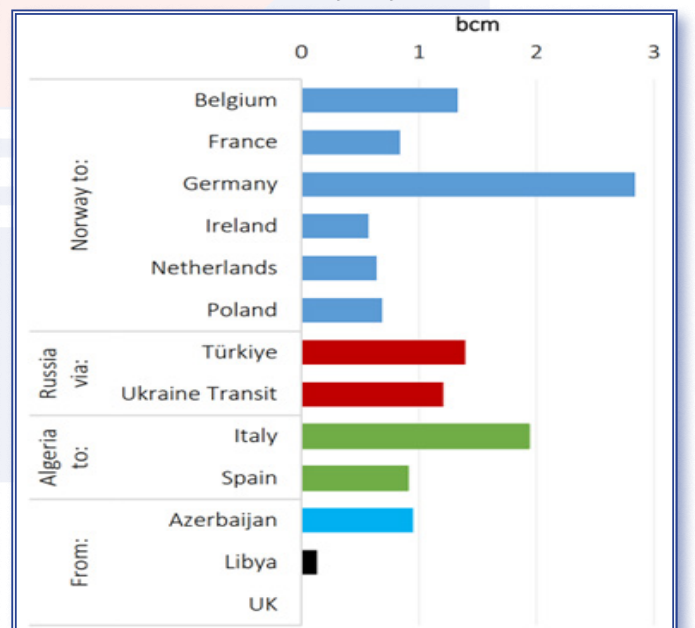

مکعب بیشتر در سال ۲۰۲۴ نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ به اتحادیه اروپا عرضه کرده‌اند. از ابتدای نیمه دوم سال ۲۰۲۴، تغییرات در خالص واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله در مقایسه با سال ۲۰۲۳ در یک محدوده باریک باقی مانده است.

نمودار ۳ واردات گاز طبیعی اتحادیه اروپا از طریق خط لوله از مسیرهای اصلی عرضه در نوامبر ۲۰۲۴ را نشان می‌دهد. بزرگترین افزایش ماهانه مربوط به صادرات نیروژ به بزرگترین بازار خود، آلمان، با ۸ درصد افزایش بود، در حالی که جریان گاز به فرانسه ۳۳ درصد کاهش یافت. الجزایر صادرات گاز به ایتالیا را در این ماه ۴ درصد افزایش داد و جریان گاز روسیه از طریق اوکراین نیز با همین میزان افزایش یافت. پس از تأمین ۶٫۰ میلیارد متر مکعب ال ان جی مجددگازی سازی شده در طول سال، در نوامبر جریان خالصی از طریق اتصال‌دهنده‌ها با بریتانیا وجود نداشت.

واردات گاز طبیعی از طریق خطوط لوله به اتحادیه اروپا از مسیرهای اصلی در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴ در مقایسه با دوره مشابه در سال ۲۰۲۳ نشان می‌دهد که روسیه همچنان جریان گاز خود را از هر دو مسیر عرضه به اتحادیه اروپا افزایش داده است. از سوی

نمودار ۳: واردات گاز اتحادیه اروپا توسط خط لوله از مسیرهای عرضه، در اکتبر ۲۰۲۴

کرد. این حجم ۸ درصد بیشتر از میزان واردات در همین ماه در سال گذشته بود و اولین افزایش سالانه از ژانویه ۲۰۲۴ تاکنون محسوب می‌شود. علاوه بر این، این حجم ۱۳ درصد بیشتر از واردات ماه قبل بود. (نمودار ۶)

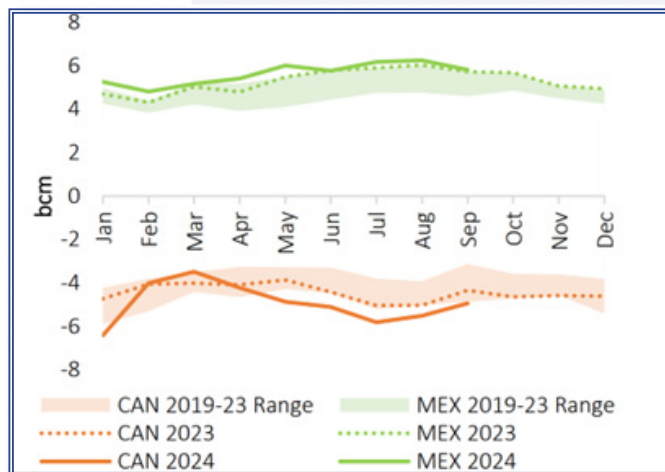
در همان ماه تایلد ۰.۴۳ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از میانمار وارد کرد که این میزان واردات نشان‌دهنده کاهش ۱۴ درصدی نسبت به سال قبل و کاهش ۲ درصدی نسبت به ماه قبل بود. (نمودار ۷)

« تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آمریکای شمالی »

در سال ۲۰۲۴، مکزیک به طور پیوسته حجم بیشتری از گاز طبیعی از طریق خط لوله نسبت به سال گذشته از ایالات متحده وارد کرده است. در سپتامبر ۲۰۲۴، مکزیک ۵/۸ میلیارد متر مکعب گاز وارد کرد که ۲ درصد نسبت به همین ماه در سال گذشته افزایش یافت، اما ۷ درصد نسبت به ماه قبل کاهش داشت (نمودار ۸).

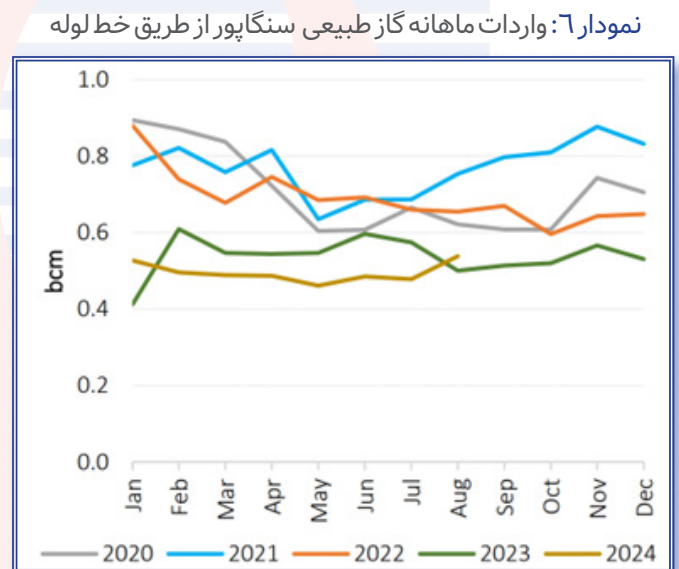
در همین زمان، جریان خالص گاز طبیعی از طریق خط لوله از کانادا به ایالات متحده به ۴/۹ میلیارد متر مکعب رسید که ۱۴ درصد بیشتر از سال گذشته بود، اما ۱۰ درصد نسبت به ماه قبل کاهش یافته بود. در سپتامبر، جریان گاز از کانادا به ایالات متحده به ۶/۹

نمودار ۸: خالص تجارت گاز از طریق خط لوله (PNG) در ایالات متحده آمریکا

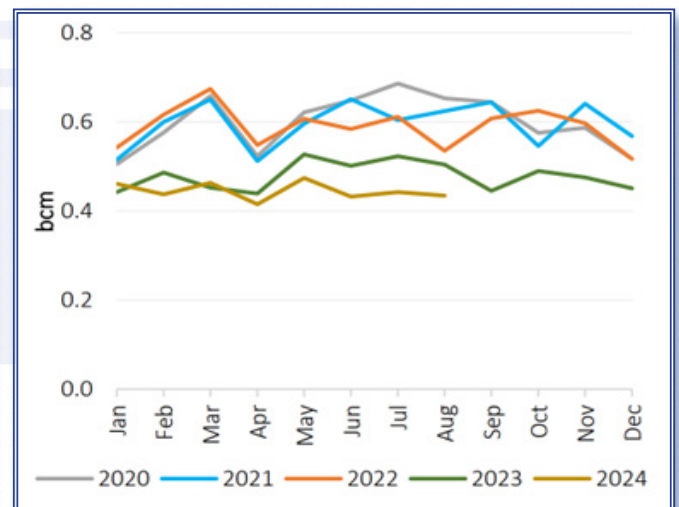

با این حال، این حجم نشان‌دهنده کاهش ۲۳ درصدی نسبت به ماه قبل بود که این کاهش با افت تقاضای انرژی در طول جشن‌های هفته طلایی که در اکتبر هر سال برگزار می‌شود، همخوانی داشت. سهم گاز طبیعی از طریق خط لوله در کل واردات گاز چین در این ماه به ۳۸ درصد کاهش یافت. در طول ده ماه اول سال ۲۰۲۴، چین واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله خود را نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش داد و به ۶۳ میلیارد متر مکعب رساند. (نمودار ۵)

سنگاپور در آگوست ۲۰۲۴، ۰/۵۴ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله از اندونزی و مالزی وارد نمودار ۶: واردات ماهانه گاز طبیعی سنگاپور از طریق خط لوله

نمودار ۷: واردات ماهانه گاز طبیعی در تایلد از طریق خط لوله

چین، تکمیل شده است. این خط لوله که به عنوان طولانی‌ترین شبکه انتقال گاز جهان شناخته می‌شود، بیش از ۵۰۰۰ کیلومتر را از میان ۹ استان چین طی کرده و در شانگهای خاتمه می‌یابد. با ظرفیت طراحی‌شده ۳۸ میلیارد متر مکعب در سال، این خط لوله نیازهای ۱۳۰ میلیون خانوار در شمال شرقی چین، منطقه پکن-تیانجین-هبی و دلتای رود یانگ‌تسه را تأمین خواهد کرد.

۲. توسعه تجارت گاز بین برزیل و آرژانتین:

در حاشیه نشست G۲۰ در نوامبر ۲۰۲۴، یادداشت تفاهمی (MOU) برای صادرات گاز طبیعی از ذخایر شیل واکا موئرتا آرژانتین به برزیل امضا شد. وزیر اقتصاد آرژانتین و وزیر معادن و انرژی برزیل توافق کردند که مطالعه‌ای برای توسعه زیرساخت‌ها انجام شود و گزینه‌هایی مانند گسترش زیرساخت‌های موجود را بررسی کنند. انتقال گاز ممکن است از طریق سه مسیر انجام شود: معکوس کردن جریان خط لوله‌های بولیوی به آرژانتین، یا ساخت خطوط جدید از طریق پاراگوئه یا اروگوئه. واردات اولیه ممکن است با حجم ۳ میلیون متر مکعب در روز آغاز شود و احتمالاً تا سال ۲۰۳۰ به ۳۰ میلیون متر مکعب در روز افزایش یابد.

تجارت LNG

واردات LNG

در نوامبر ۲۰۲۴، واردات جهانی گاز طبیعی مایع شده (LNG) با کاهش ۳/۴ درصدی (۱/۲۰ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۳۴/۰۰ میلیون تن رسید (نمودار ۱۰)، که پایین‌ترین سطح واردات LNG برای این ماه از سال ۲۰۲۱ تاکنون را نشان می‌دهد. این کاهش عمدتاً به دلیل کاهش قابل توجه محموله‌های شناور LNG در اکتبر ۲۰۲۴ در مقایسه با سال قبل بوده است. در اکتبر ۲۰۲۳، وجود یک شیب شدید در ساختار

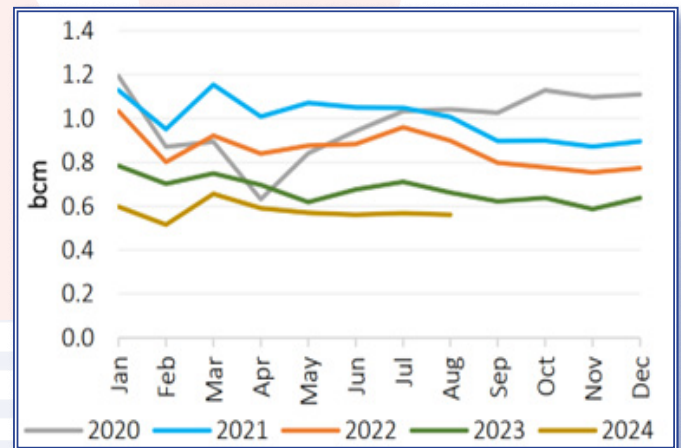
میلیارد متر مکعب کاهش یافت، در حالی که صادرات گاز ایالات متحده به کانادا به ۲/۰ میلیارد متر مکعب افزایش یافت.

« تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب

بولیوی^۱ در آگوست ۲۰۲۴، ۰.۵۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله به برزیل و آرژانتین صادر کرد، که این حجم ۱۵ درصد کمتر از سطح صادراتی در سال گذشته بود اما نسبت به ماه قبل ۱ درصد کاهش داشت (نمودار ۹). مجموع صادرات گاز بولیوی در هشت ماه نخست سال ۲۰۲۴ به ۴/۶ میلیارد متر مکعب رسید.

در همان ماه، آرژانتین ۰.۱۲ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله به شیلی صادر کرد که نسبت به سال قبل ۹ درصد افزایش داشت، اما در مقایسه با ماه قبل ۷ درصد کاهش نشان می‌دهد

نمودار ۹: صادرات ماهانه گاز از طریق خط لوله (PNG) از بولیوی

« سایر تحولات

۱. تکمیل خط لوله "قدرت سیبری" (Power of Siberia - POS):

مقامات چینی اعلام کردند که آخرین فاز خط لوله "قدرت سیبری"، به ویژه بخش‌های واقع در داخل

1. Bolivia

عمدتاً ناشی از واردات بالاتر در منطقه آسیا-اقیانوسیه بود که کاهش شدید در اروپا را جبران کرد (نمودار ۱۱). پیش‌بینی می‌شود واردات جهانی LNG در سال ۲۰۲۴ با رشدی ۲ درصدی همراه باشد.

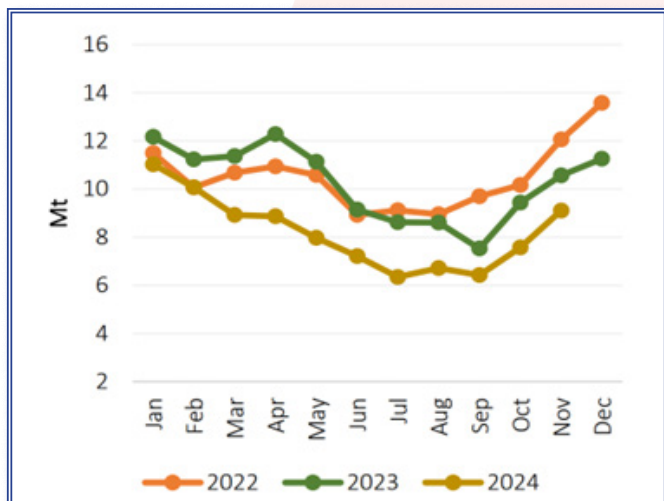
«اروپا»

در نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG اروپا برای هفدهمین ماه متوالی به روند کاهشی خود علی‌رغم افزایش مصرف گاز در این منطقه ادامه داد. واردات LNG اروپا با ۱۴ درصد کاهش نسبت به سال گذشته (۱,۴۷

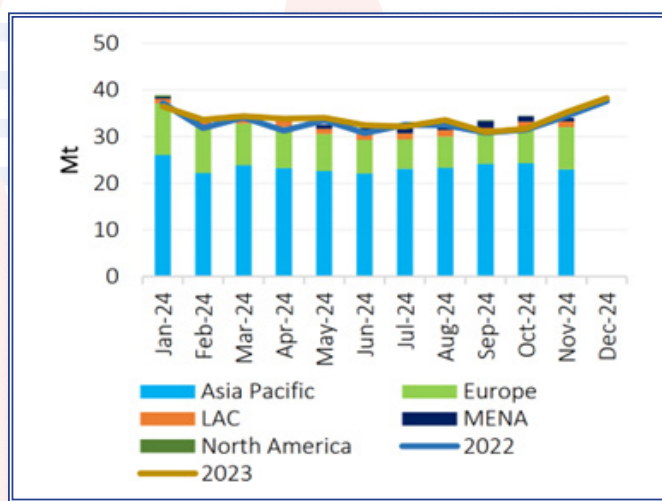
قیمت‌های آتی LNG (کانتانگو^۱) منجر به افزایش تعداد محموله‌های شناور شد، روندی که در سال ۲۰۲۴ کمتر مشاهده شد. در نتیجه، واردات LNG در اکتبر ۲۰۲۴ افزایش شدیدی داشت، اما در نوامبر کاهش یافت. کاهش کلی واردات جهانی LNG به‌طور عمده به افت قابل توجه در اروپا نسبت داده می‌شود، در حالی که منطقه آسیا-اقیانوسیه افزایش اندکی را ثبت کرد.

در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، واردات جهانی LNG با افزایش ۱,۵ درصدی (۵,۵۸ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۳۷۴,۰۱ میلیون تن رسید، که

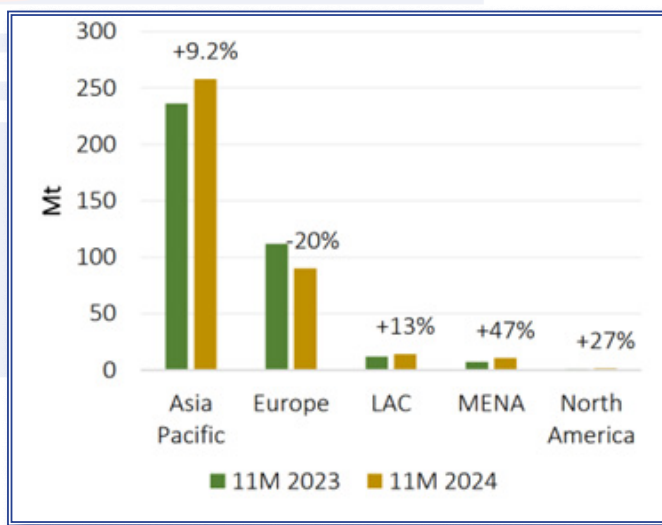
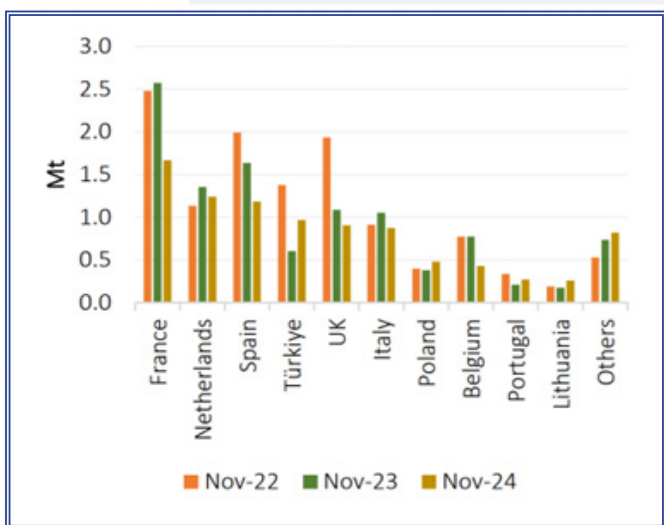
۱. کانتانگو (Contango) یک وضعیت در بازار معاملات آتی است که در آن قیمت قراردادهای آتی یک کالا بالاتر از قیمت جاری آن کالا (قیمت تک محموله یا Spot Price) است. به عبارت دیگر، خریداران برای تحویل کالا در آینده، حاضرند مبلغ بیشتری بپردازند.
نمودار ۱۰: روند واردات ماهانه LNG جهانی

نمودار ۱۳: برترین واردکنندگان LNG در اروپا

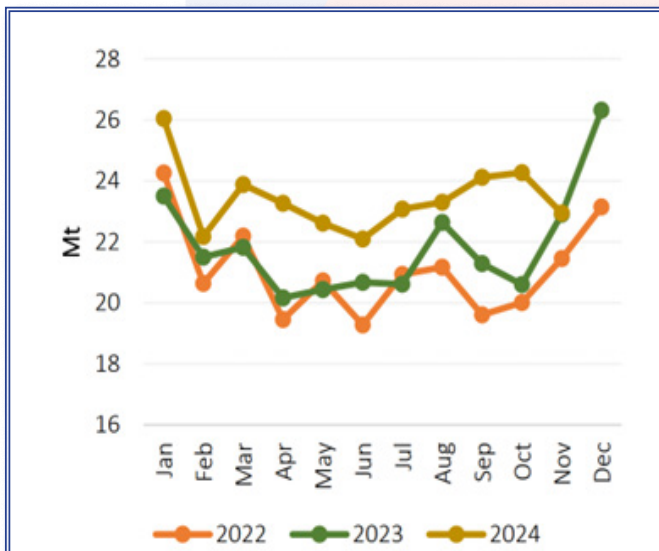
نمودار ۱۱: روند واردات LNG منطقه ای از ابتدای سال تا امروز

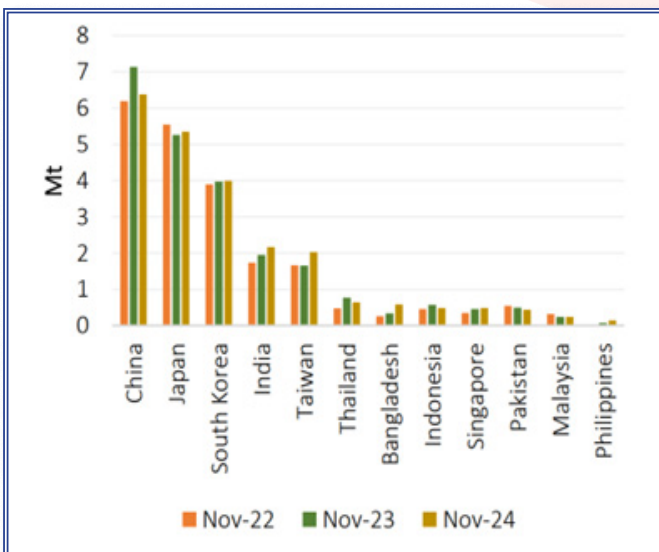
افزایش داد. در تایوان افزایش تقاضای گاز برای تولید برق منجر به افزایش واردات LNG شد. در چین، کاهش واردات LNG به دلیل ذخایر بالای گاز و LNG، افزایش واردات گاز از طریق خط لوله، و افزایش تولید داخلی اتفاق افتاد. در تایلند نیز کاهش واردات LNG ناشی از افت واردات از مالزی، موزامبیک و قطر بود.

در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در منطقه آسیا-اقیانوسیه با رشد ۹٫۴ درصدی (معادل ۲۲٫۲۵ میلیون تن) نسبت به سال قبل به ۲۵۸٫۳۸ میلیون تن رسید.

نمودار ۱۴: روند واردات ماهانه LNG آسیا

نمودار ۱۵: واردکنندگان برتر LNG در آسیا و اقیانوسیه

میلیون تن)، به ۹٫۰۹ میلیون تن رسید (نمودار ۱۲). این کاهش عمدتاً ناشی از شکاف قیمتی قابل توجه بین قیمت‌های تک محموله LNG در آسیا-اقیانوسیه و اروپا در بیشتر ماه بود. این افت واردات به‌ویژه در کشورهای بلژیک، فرانسه، ایتالیا، اسپانیا و بریتانیا قابل توجه بود، در حالی که ترکیه افزایش چشمگیری را تجربه کرد (نمودار ۱۳). کاهش واردات LNG اروپا عمدتاً با برداشت بیشتر از ذخایر گاز جبران شد.

بلژیک به دلیل کاهش واردات LNG، از صادرکننده خالص گاز از طریق خط لوله به هلند به واردکننده خالص تبدیل شد. در فرانسه کاهش واردات LNG منجر به افت صادرات گاز از طریق خط لوله به آلمان و سوئیس شد. ایتالیا افت واردات LNG خود را با افزایش واردات گاز از طریق خط لوله از الجزایر جبران کرد. اسپانیا کاهش واردات LNG را با افزایش تأمین گاز از طریق خطوط لوله از الجزایر، فرانسه و پرتغال جبران کرد. در بریتانیا با وجود کاهش واردات LNG، واردات در نوامبر به بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ رسید. افزایش واردات LNG ترکیه عمدتاً به دلیل رشد واردات از ایالات متحده بود.

به طور کلی در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG اروپا به ۹۰٫۲۱ میلیون تن رسید که نسبت به سال گذشته کاهش ۲۰ درصدی (معادل ۲۲ میلیون تن) را نشان می‌دهد.

« آسیا و اقیانوسیه

در نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در آسیا-اقیانوسیه اندکی افزایش یافت (۰٫۲ درصد یا ۰٫۰۴ میلیون تن) و به ۲۲٫۹۴ میلیون تن رسید، که پایین‌ترین میزان واردات LNG از ژوئن ۲۰۲۴ بود (نمودار ۱۴). این افزایش جزئی ناشی از محدودیت عرضه LNG در این ماه بود. بنگلادش، هند و تایوان افزایش قابل توجهی در واردات LNG ثبت کردند که افت واردات در چین و تایلند را جبران کرد (نمودار ۱۵). در بنگلادش واردات LNG به دلیل افزایش تقاضای ال ان جی تک محموله (spot LNG) و کاهش تولید داخلی گاز رشد کرد. در هند رشد تقاضای گاز و کاهش تولید داخلی، واردات LNG را

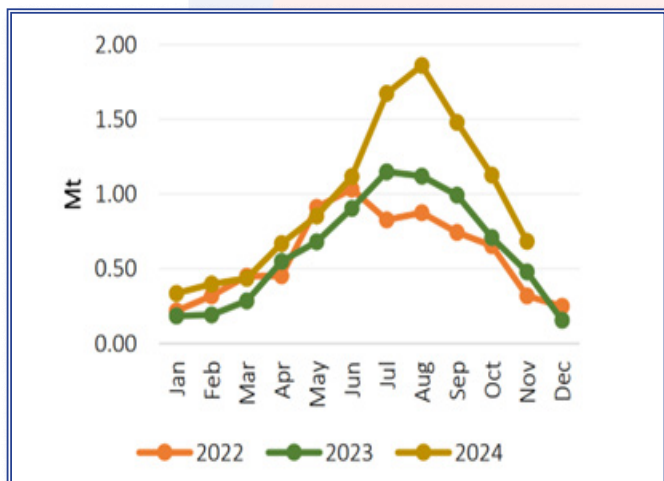
کاهش یافت که عمدتاً به دلیل کاهش واردات از ترینیداد و توباگو بوده است.

در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در منطقه LAC با رشد ۱۸ درصدی (۲/۱۲ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۴/۰۲ میلیون تن رسید

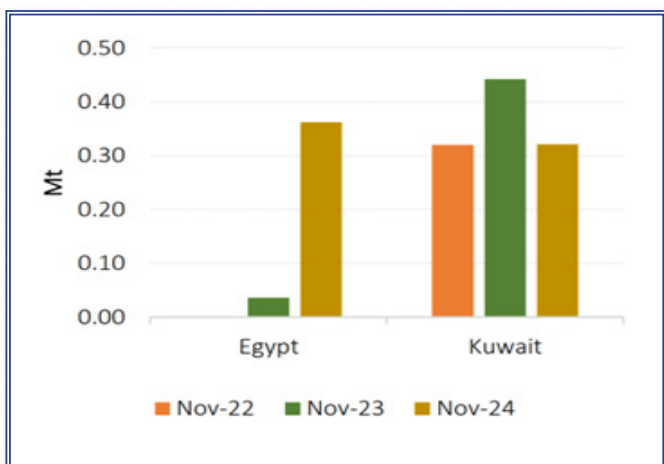
« خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) »

در نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) همچنان افزایش یافت و با رشد ۴۳ درصدی (۰/۲۰ میلیون تن) به ۰/۶۸ میلیون تن رسید (نمودار ۱۸). مصر پیش‌تاز افزایش واردات LNG در منطقه بود و این افزایش، کاهش واردات کویت را جبران کرد (نمودار ۱۹). در مصر واردات بالاتر LNG به

نمودار ۱۸: روند واردات ماهانه LNG در MENA

نمودار ۱۹: واردکنندگان برتر LNG در MENA

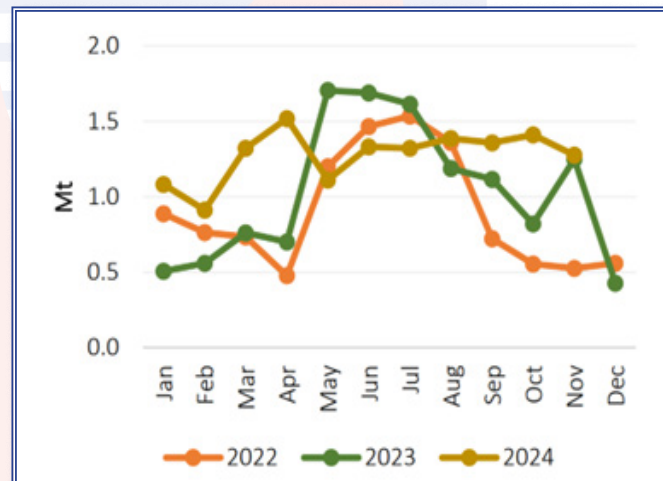
« آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) »

در نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) به ۱/۲۸ میلیون تن رسید که نشان‌دهنده افزایش ۲/۲ درصدی (۰/۰۳ میلیون تن) نسبت به سال گذشته است (نمودار ۱۶). این افزایش عمدتاً ناشی از رشد واردات در جامائیکا و پورتوریکو بود که کاهش واردات در جزایر ویرجین ایالات متحده (USVI) را جبران کرد (نمودار ۱۷).

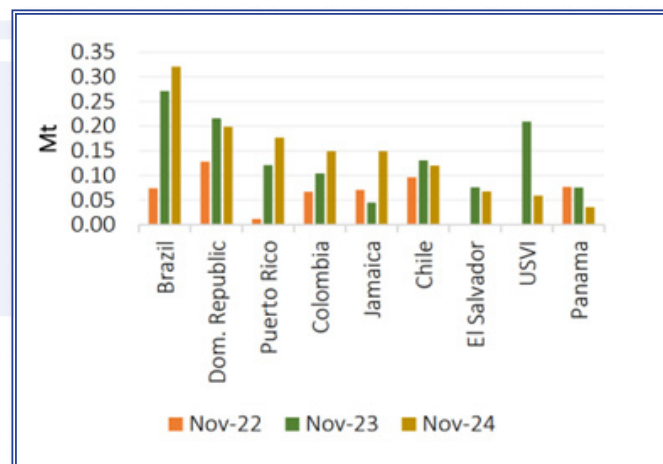
در جامائیکا واردات LNG افزایش یافت که به لطف عرضه قوی‌تر از مکزیک و نیجریه بود. در پورتوریکو نیز واردات LNG افزایش یافت که ناشی از رشد واردات از ترینیداد و توباگو بود.

در جزایر ویرجین ایالات متحده واردات ال ان جی

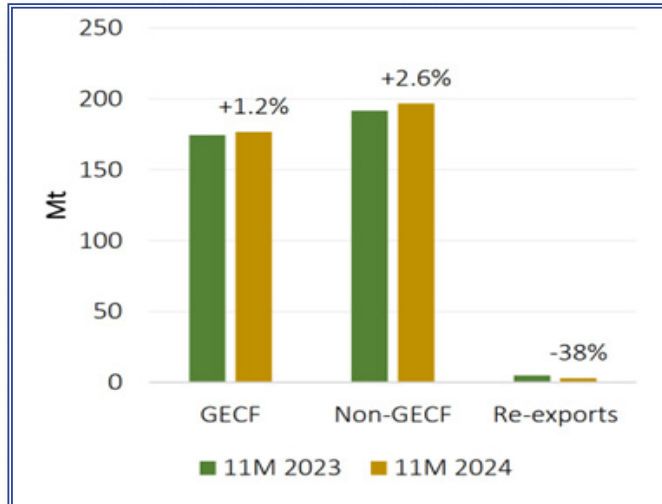
نمودار ۱۶: روند واردات ماهانه LNG آمریکای لاتین و کارائیب

نمودار ۱۷: واردکنندگان برتر LNG در آمریکای لاتین و کارائیب

نمودار ۲۱: روند صادرات LNG در دوره از ابتدای سال تا به امروز (YTD) براساس عرضه‌کننده

تا نوامبر ۲۰۲۴، صادرات جهانی LNG با افزایش ۱٫۴ درصدی (۵٫۱۷ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۳۷۶٫۲۸ میلیون تن رسید. این رشد عمدتاً از صادرات قوی‌تر کشورهای عضو GECF و غیرعضو GECF ناشی بود که کاهش صادرات مجدد LNG را جبران کرد (نمودار ۲۱).

« GECF »

دراکتبر ۲۰۲۴، صادرات LNG از کشورهای عضو و ناظر (GECF) با کاهش جزئی ۰٫۳ درصدی (معادل ۰٫۰۵ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۵٫۵۲ میلیون تن رسید. (نمودار ۲۲) این کاهش عمدتاً ناشی از کاهش صادرات الجزایر، پرو و ترینیداد و توباگو بود که افزایش صادرات مالزی و قطر را خنثی کرد. (نمودار ۲۳)

صادرات LNG الجزایر به دلیل تعمیرات برنامه‌ریزی‌شده در تأسیسات LNG آرسوو کاهش یافت. پرو در این ماه تنها سه محموله LNG صادر کرد که دو محموله کمتر از مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ و نیمی از کل صادرات سپتامبر بود. همچنین، صادرات LNG ترینیداد و توباگو به دلیل کاهش دسترسی به گاز خوراک کاهش یافت. در مقابل، صادرات مالزی به دلیل بهبود دسترسی گاز خوراک به تأسیسات بینتولو پس از تعمیر خط لوله صباح-ساراواک افزایش یافت. علاوه بر این، در قطر،

دلیل کاهش تولید داخلی گاز بود و درکویت کاهش واردات عمدتاً به دلیل کاهش واردات از عمان و روسیه بود.

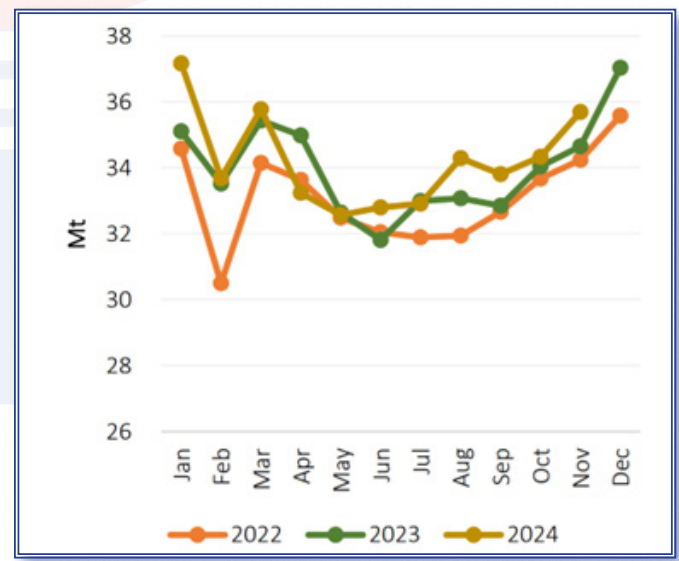
در بازه زمانی ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، واردات LNG در منطقه MENA با افزایش ۴۷ درصدی (۳٫۳۹ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۰٫۶۳ میلیون تن رسید.

صادرات LNG

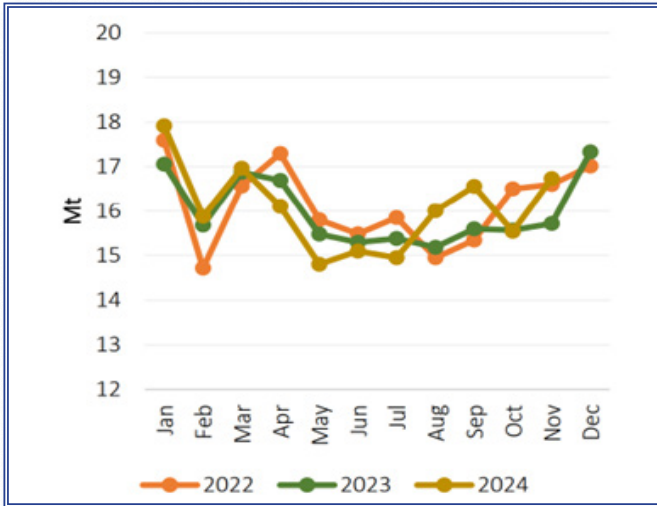
در نوامبر ۲۰۲۴، صادرات جهانی LNG به طور قابل توجهی افزایش یافت و با رشد ۳٫۰ درصدی (۱٫۰۴ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۳۵٫۶۹ میلیون تن رسید که بالاترین سطح خود از مارس ۲۰۲۴ را ثبت کرد (نمودار ۲۰). این رشد عمدتاً توسط کشورهای عضو مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) تحریک شد. کشورهای غیرعضو GECF سهم بزرگترین بخش از صادرات جهانی LNG را با ۵۱٫۹ درصد به خود اختصاص دادند، اگرچه این میزان کمی کمتر از ۵۳٫۰ درصد در نوامبر ۲۰۲۳ بود. در مقابل، سهم کشورهای عضو GECF از ۴۵٫۳ درصد به ۴۶٫۹ درصد افزایش یافت، در حالی که صادرات مجدد LNG از ۱٫۷ درصد به ۱٫۳ درصد کاهش یافت.

سه صادرکننده بزرگ LNG در نوامبر ۲۰۲۴ به ترتیب ایالات متحده، استرالیا و قطر بودند. در دوره ژانویه

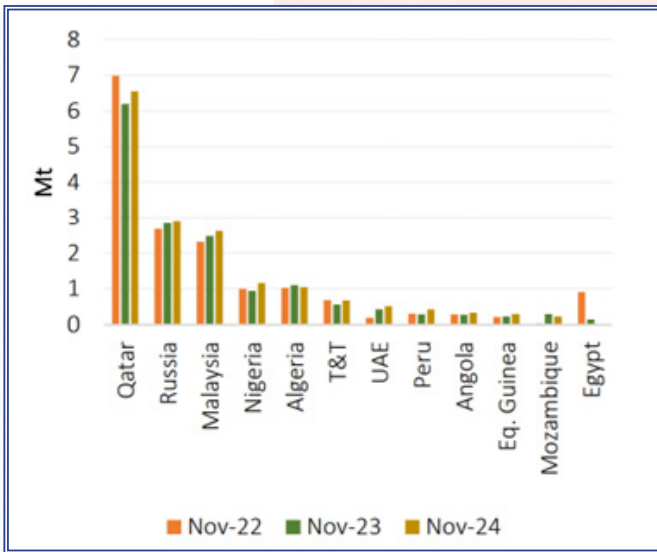
نمودار ۲۰: روند صادرات ماهانه LNG جهانی

نمودار ۲۲: روند صادرات ماهانه LNG کشورهای عضو GECF

نمودار ۲۳: صادرات LNG کشورهای عضو GECF بر اساس کشور

«Non-GECF»

در نوامبر ۲۰۲۴، صادرات LNG از کشورهای غیر عضو GECF به ۱۸٫۵۱ میلیون تن رسید که نشان دهنده افزایش جزئی ۰٫۸ درصدی (۰٫۱۵ میلیون تن) نسبت به سال گذشته است (نمودار ۲۴). افزایش قابل توجه صادرات LNG از استرالیا و مکزیک کاهش صادرات برونئی و اندونزی را جبران کرد، در حالی که صادرات LNG ایالات متحده نسبتاً ثابت ماند (نمودار ۲۵). در استرالیا افزایش صادرات LNG از تأسیسات

کاهش فعالیت‌های تعمیر و نگهداری نسبت به سال گذشته، صادرات LNG را افزایش داد.

منطقه آسیا-اقیانوسیه بازار اصلی LNG کشورهای عضو GECF بود و ۷۱ درصد از صادرات این کشورها را به خود اختصاص داد. اروپا با ۲۳ درصد در رتبه دوم قرار داشت و مناطق آمریکای لاتین و خاورمیانه نیز هر کدام ۳ درصد از صادرات را دریافت کردند.

در دوره ژانویه تا اکتبر ۲۰۲۴، صادرات LNG کشورهای GECF به ۱۶۰٫۳۱ میلیون تن رسید که نشان دهنده افزایش جزئی ۱۰ درصدی (معادل ۱۰٫۵۳ میلیون تن) نسبت به مدت مشابه سال قبل است.

در نوامبر ۲۰۲۴، صادرات LNG از کشورهای عضو و ناظر GECF با رشد چشمگیر ۶٫۵ درصدی (۱٫۰۲ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۶٫۷۳ میلیون تن رسید (نمودار ۲۲). این قوی‌ترین رشد سالانه از جولای ۲۰۲۲ تاکنون است. افزایش صادرات LNG عمدتاً از مالزی، نیجریه، پرو، قطر و ترینیداد و توباگو ناشی شد که کاهش صادرات مصر را جبران کرد (نمودار ۲۳).

صادرات LNG مالزی در ۱ نوامبر ۲۰۲۴ پس از لغو فورس ماژور تأسیسات LNG دوآ برای تأمین گاز افزایش یافت. این فورس ماژور از زمان اختلال در خط لوله گاز صباح-سراواک در اکتبر ۲۰۲۲ برقرار بود. صادرات LNG نیجریه و قطر با کاهش فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده نگهداری افزایش یافت. در پرو و ترینیداد و توباگو، افزایش در دسترسی به گاز تغذیه موجب رشد صادرات LNG شد. کاهش در دسترسی به گاز تغذیه در مصر منجر به توقف صادرات LNG این کشور از آوریل ۲۰۲۴ شد که به کاهش سالانه صادرات کمک کرد. در نوامبر ۲۰۲۴، منطقه آسیا-اقیانوسیه بزرگترین بازار برای صادرات LNG کشورهای عضو GECF بود و ۶۷ درصد از صادرات را به خود اختصاص داد، به دنبال آن اروپا با ۲۸ درصد، آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) با ۴ درصد و منطقه MENA با ۱ درصد قرار داشتند. در دوره ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، صادرات LNG کشورهای GECF با افزایش ۱٫۲ درصدی (۲٫۰۳ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۷۶٫۵۲ میلیون تن رسید.

افزایش فعالیت‌های نگهداری در تأسیسات لوموت و تانگو بود.

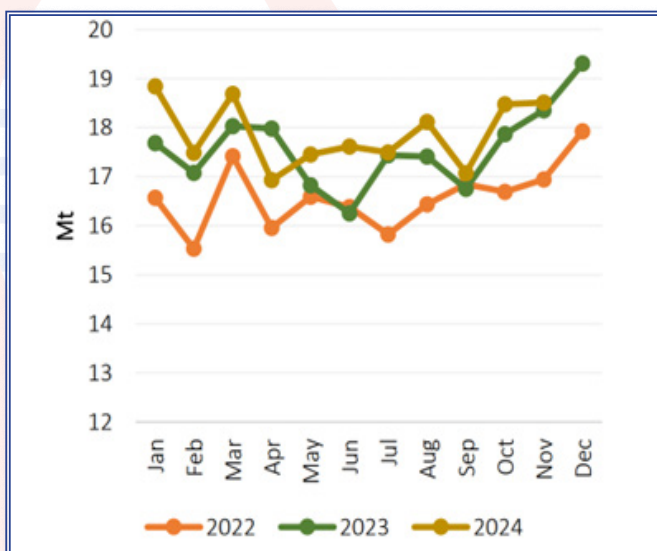
در دوره ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، صادرات LNG از کشورهای غیرعضو GECF با افزایش ۲٫۶ درصدی (۵٫۰۲ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۹۶٫۷۰ میلیون تن رسید.

۳- جمع بندی

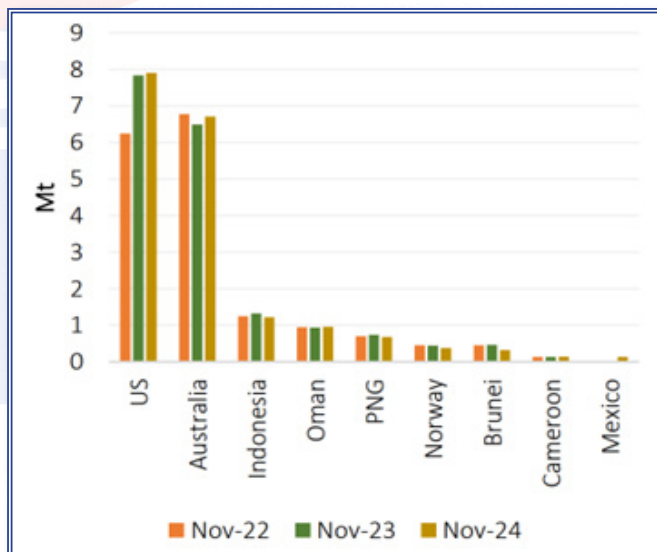
تجارت جهانی LNG در مسیر رشد ۲ درصدی در سال ۲۰۲۴ قرار دارد که عمدتاً به دلیل افزایش واردات در منطقه آسیا-اقیانوسیه است، که کاهش شدید واردات در اروپا را جبران کرده است. در نوامبر ۲۰۲۴، واردات جهانی LNG نسبت به سال گذشته ۳٫۴ درصد کاهش یافت و به ۳۴٫۰ میلیون تن رسید که پایین‌ترین سطح واردات در این ماه از سال ۲۰۲۱ به بعد بود. این کاهش عمدتاً به دلیل کاهش شدید ذخیره‌سازی شناور LNG در اکتبر ۲۰۲۴ بود، زیرا شیب شدید قیمت‌ها در اکتبر ۲۰۲۳ امسال کمتر به چشم آمد. این تغییرات منجر به افزایش واردات در اکتبر و کاهش آن در نوامبر شد. اروپا بخش عمده‌ای از این کاهش را به خود اختصاص داد، به طوری که واردات LNG در این منطقه ۱۴ درصد کاهش یافت و به ۹٫۱ میلیون تن رسید. در عین حال، واردات گاز از طریق خط لوله PNG در اروپا با رسیدن به ۱۳٫۴ میلیارد مترمکعب، به همان حجم واردات یک سال پیش رسید. در مقابل، واردات LNG در منطقه آسیا-اقیانوسیه با افزایش جزئی ۰٫۲ درصدی نسبت به سال گذشته به ۲۲٫۹ میلیون تن رسید که ضعیف‌ترین سطح ماهانه از ژوئن ۲۰۲۴ بود، دلیل این امر نیز محدودیت عرضه LNG بوده است.

APLNG، Gorgon و Prelude به دلیل کاهش فعالیت‌های نگهداری، کاهش صادرات از تأسیسات داروین و ایکتوس را جبران کرد. تأسیسات داروین به دلیل بازسازی و تعمیرات کلی تا سال ۲۰۲۵ تعطیل شده است، در حالی که افزایش فعالیت‌های نگهداری در تأسیسات ایکتوس به کاهش صادرات آن منجر شد. صادرات LNG مکزیک به دلیل افزایش تولید در تأسیسات Altamira FLNG ۱ به شدت افزایش یافت. کاهش صادرات LNG برونتی و اندونزی به دلیل

نمودار ۲۴: روند صادرات ماهانه LNG کشورهای غیرعضو GECF

نمودار ۲۵: صادرات LNG کشورهای غیرعضو GECF بر اساس کشور

گزارش های تحلیلی

بخش
دوم

منابع واردات نفت خام چین در سال ۲۰۲۴ و تحلیل افزایش ذخایر نفت

حسین پاککاری

ذخیره سازی تأیید کرد که افزایش واردات ناشی از ذخیره سازی بوده و نه بهبودی در مصرف.

● در حال حاضر نفت روسیه یکی از اصلی ترین منابع ذخیره سازی نفت خام چین است. زیرا شرکت های بزرگ نفتی در مورد خرید سایر گریدهای نفت خام تخفیف دار تحریم شده توسط ایالات متحده محتاط هستند.

● برخلاف واردات بیشتر از روسیه، واردات چین از عربستان سعودی در ماه مارس به ۱/۵۹ میلیون بشکه در روز کاهش یافت که کمترین میزان از دسامبر ۲۰۲۳ است.

● حرکت به سمت نفت خام روسیه از این دیدگاه حمایت می کند که پالایشگاه های چین در حال به حداکثر رساندن واردات گریدهای ارزان تر هستند که شامل نفت ایران و ونزوئلا نیز می شود.

● در مجموع در هشت ماه اول سال ۲۰۲۴، چین ۱/۱۱ میلیون بشکه در روز به ذخایر خود اضافه کرد که حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از مدت مشابه سال گذشته بود و در مقایسه با هفت ماهه اول سال جاری شتاب بیشتری داشته است.

چین در سال ۲۰۲۴ به عنوان بزرگترین واردکننده نفت خام در جهان، به دنبال تنوع در منابع تأمین نفت خام است تا وابستگی به یک یا چند تأمین کننده را کاهش دهد. این کشور در سالهای ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ تقریباً از حدود ۳۶ کشور واردات نفت خام داشته است. واردات نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۴ بطور میانگین در حدود ۱۱/۰۸۵ میلیون بشکه در روز بود که ۳۴۰ هزار بشکه در روز در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ کاهش یافته است. حجم واردات چین از کشورهای عضو اوپک در این مدت ۴/۳۳۳ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به مدت مشابه

نکات برجسته

● چین در سالهای ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ تقریباً از حدود ۳۶ کشور واردات نفت خام داشته است.

● حجم واردات چین از کشورهای عضو اوپک در نیمه اول سال ۲۰۲۴ در حدود ۴/۳ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ در حدود ۵۲۴ هزار بشکه در روز کاهش داشته است.

● واردات نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۴ بطور میانگین در حدود ۱۱/۰۸۵ میلیون بشکه در روز بود که ۳۴۰ هزار بشکه در روز در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ کاهش یافته است.

● روسیه به عنوان تامین کننده برتر جایگاه خود را جلوتر از عربستان سعودی به عنوان بزرگترین تامین کننده نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۴ تثبیت کرد. حتی در شرایطی که واردات نفت خام چین با کاهش ۳ درصدی به ۱۱/۰۹ میلیون بشکه در روز رسید، حجم صادرات روسیه با ۴ درصد افزایش به ۲/۲۱ میلیون بشکه در روز رسید.

● ذخایر نفت خام چین در ابتدای سال ۲۰۲۴ به پایین ترین حد در مقایسه با هشت ماه پایانی سال ۲۰۲۳ رسید. دولت چین از شرکت های بزرگ نفت خود خواسته است تا در فاصله ماههای ژوئیه ۲۰۲۴ تا مارس ۲۰۲۵ حدود ۶۰ میلیون بشکه نفت خام به ذخیره سازی خود اضافه کنند.

● ذخایر استراتژیک نفت چین در حال حاضر تقریباً کمتر از معادل ۵۰ روز واردات نفت این کشور است که قرار است در نهایت این رقم را به ۹۰ روز افزایش دهد.

● ذخایر نفت خام چین در ماه اوت ۲۰۲۴ به بالاترین میزان در ۱۴ ماه گذشته افزایش یافت و این افزایش

جدول ۱: منابع واردات نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴، (هزار بشکه در روز)

درصد تغییر	حجم تغییر	نیمه اول ۲۰۲۳	نیمه اول ۲۰۲۴	
-۸,۲	-۴۴۸	۵,۴۶۴	۵,۰۱۶	خاورمیانه
-	-۲,۶	۴۷,۸	۴۵,۲	درصد از کل
-۱۳,۴	-۲۵۱	۱,۸۷۲	۱,۶۲۱	عربستان سعودی
-	-۱,۸	۱۶,۴	۱۴,۶	درصد از کل
+۶,۱	+۷۳	۱,۱۹۳	۱,۲۶۶	عراق
+۱,۸	+۱۴	۷۹۵	۸۰۹	عمان
-۱۲,۳	-۱۱۰	۸۹۵	۷۸۵	امارات
-۳۷,۷	-۱۹۱	۵۰۶	۳۱۵	کویت
+۷,۹	+۱۶	۲۰۴	۲۲۰	قطر
-۶۴,۸	-۵۸	۹۰	۳۲	آفریقای شمالی
-۶۴,۸	-۵۸	۹۰	۳۲	لیبی
+۸,۵	+۷۴	۸۷۰	۹۴۴	افریقا (به جز آفریقای شمالی)
+۱۱,۲	+۵۷	۵۱۱	۵۶۹	آنگولا
-۱۹,۳	-۳۴	۱۷۶	۱۴۲	کونگو (جمهوری)
-۱,۷	-۱	۷۷	۷۵	گابن
+۷۳,۱	+۲۰	۲۷	۴۶	غنا
-۲۲,۳	-۸	۳۸	۲۹	گینه استوایی
+۲۳,۸	+۵	۲۰	۲۵	چاد
+۸۷,۷	+۱۰	۱۲	۲۲	نیجریه
+۲۰۶,۸	+۱۱	۵	۱۶	کامرون
+۱۰۰,۶	+۵	۵	۱۰	کنگو (DRC)
-	+۱۰	۰	۱۰	سودان جنوبی
-۵,۰	-۷۷	۱,۵۴۱	۱,۴۶۳	آمریکا
+۴,۰	+۳۰	۷۴۰	۷۷۰	برزیل
-۴۹,۹	-۱۸۱	۳۶۲	۱۸۱	ایالات متحده آمریکا
-۹,۶	-۱۹	۱۹۴	۱۷۵	کلمبیا
+۳,۰	+۴	۱۳۴	۱۳۸	کانادا
+۷۰,۳	+۴۶	۶۶	۱۱۲	اکوادور
-	+۴۷	۰	۴۷	ونزوئلا

ادامه جدول ۱: منابع واردات نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴، (هزار بشکه در روز)

درصد تغییر	حجم تغییر	نیمه اول ۲۰۲۳	نیمه اول ۲۰۲۴	
-۲۰٫۵	-۵	۲۶	۲۱	مکزیک
+۷٫۵	+۱	۱۷	۱۸	گویان
-۴۱٫۸	-۱	۲	۱	آرژانتین
+۳٫۰	+۷۰	۲٫۳۲۶	۲٫۳۹۶	اروپا/FSU
+۴٫۳	+۹۱	۲٫۱۲۰	۲٫۲۱۲	روسیه
+۱۸۴٫۷	+۵۶	۳۰	۸۷	نروژ
-۵۷٫۰	-۸۰	۱۴۱	۶۱	قزاقستان
+۸٫۰	+۳	۳۴	۳۷	انگلیس
+۸٫۸	+۱۰۰	۱٫۱۳۴	۱٫۲۳۴	آسیا (به جز fsu)
+۱۴٫۰	+۱۴۵	۱٫۰۴۳	۱٫۱۸۸	مالزی
+۳۱۹٫۴	+۱۰	۳	۱۴	پاپوآ گینه نو
-۷۳٫۸	-۳۵	۴۷	۱۲	استرالیا
-۶٫۴	-۱	۱۳	۱۲	مغولستان
+۶۰٫۸	+۲	۳	۵	تایلند
-۶۷٫۸	-۳	۴	۱	اندونزی
-۳۴٫۹	-۱	۲	۱	ویتنام
-۳٫۰	-۳۴۰	۱۱٫۴۲۵	۱۱٫۰۸۵	کل واردات
-۱۰٫۸	-۵۲۴	۴٫۸۵۷	۴٫۳۳۳	واردات از اوپک
-	-۷٫۹	۴۷٫۰	۳۹٫۱	درصد از کل
+۱٫۳	+۰٫۰۶	۴٫۲۵	۴٫۳۱	تولید نفت خام (میلیون بشکه در روز)
-۰٫۸	-۰٫۱۲	۱۴٫۶۱	۱۴٫۴۹	عملکرد پالایشی (میلیون بشکه در روز)
-۴٫۰	-۳۹	۹۸۸	۹۴۹	ذخیره سازی نفت خام (میلیون بشکه)

منبع: نشریه میس ژوئیه ۲۰۲۴

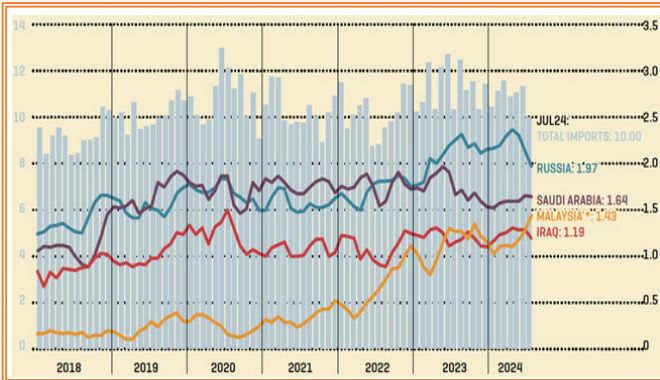
عربستان سعودی و عراق، است. این کشورها به عنوان تأمین‌کنندگان اصلی نفت خام چین شناخته می‌شوند. روسیه به عنوان تامین کننده برتر جایگاه خود را جلوتر از عربستان سعودی به عنوان بزرگترین تامین کننده نفت خام چین در نیمه اول سال ۲۰۲۴ تثبیت کرد. حتی در شرایطی که واردات کلی نفت خام چین با کاهش ۳ درصدی به ۱۱٫۰۹ میلیون بشکه در روز رسید،

در سال ۲۰۲۳ در حدود ۵۲۴ هزار بشکه در روز کاهش داشته است. میزان واردات نفت خام چین به تفکیک منابع وارداتی در جدول شماره یک آمده است.

با توجه به روابط نزدیک چین و روسیه، این کشور به یکی از بزرگ‌ترین تأمین‌کنندگان نفت خام برای چین تبدیل شده است. چین به طور سنتی یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان نفت خام از کشورهای خاورمیانه، به ویژه

نمودار ۱: برترین تامین کنندگان نفت خام چین، میلیون بشکه در روز

منبع: نشریه میس اوت ۲۰۲۴

حجم صادرات ایران/مالزی بر عراق غلبه کرده و در حال نزدیک شدن به عربستان سعودی است

ذخایر نفت چین

بر اساس داده‌های شرکت تحلیل کشتیرانی ورتکسا، ذخایر نفت خام چین در ابتدای سال ۲۰۲۴ به پایین‌ترین حد در مقایسه با هشت ماه پایانی سال ۲۰۲۳ رسید. لذا چین نیاز دارد تا مخازن نفت خود را دوباره پر کند. به همین علت دولت چین از شرکت‌های بزرگ نفت خود خواسته است تا ۸ میلیون تن (۵۸/۵ میلیون بشکه) نفت خام را بین ماه ژوئیه ۲۰۲۴ تا مارس ۲۰۲۵ به ذخیره‌سازی خود اضافه کنند. این امر در بحبوحه تنش‌های ژئوپلیتیکی فزاینده با غرب و بین چین و فیلیپین در دریای چین جنوبی صورت می‌گیرد که بیشتر محموله‌های نفت قبل از رسیدن به بنادر چین از آن عبور می‌کنند. در صورت رعایت شرکت‌های ملی نفت، چین در ۹ ماه آینده ۲۲۰ هزار بشکه نفت اضافی در روز وارد و از بازارهای نفت حمایت خواهد کرد.

در حالی که پالایشگاه‌های چین اعلام نمی‌کنند که چه گرید نفت خامی به ذخایر اضافه می‌شود، احتمالاً نفت روسیه یکی از اصلی‌ترین انواع ذخیره‌سازی شده است. علاوه بر این، چین حجم نفت خام ورودی یا خروجی از ذخایر استراتژیک و تجاری را فاش نمی‌کند،

حجم صادرات روسیه با ۴ درصد افزایش به ۲/۲۱ میلیون بشکه در روز رسید. در مقابل، واردات چین از عربستان سعودی با ۱۳ درصد کاهش به ۱/۶۲ میلیون بشکه در روز رسید. صادرات عراق به چین با رشد بیش از ۶ درصدی به ۱/۲۷ میلیون بشکه در روز رسید و در رتبه سوم قرار گرفت و صادرات مالزی به چین با ۱۴ درصد افزایش به ۱/۱۹ میلیون بشکه در روز رسید و در رتبه چهارم قرار گرفت. صادرات مالزی عمدتاً از نفت خام ایران تشکیل شده است. حجم صادرات مالزی در ماه ژوئن به ۱/۴۴ میلیون بشکه در روز افزایش یافت که دومین رکورد بالا پس از ژوئن ۲۰۲۳ با ۱/۵۱ میلیون بشکه در روز بود. صادرات عمان به چین با ۲ درصد افزایش به ۸۰۹ هزار بشکه در روز در نیمه اول سال ۲۰۲۴ رسید که با این حجم صادرات در رتبه پنجم و بالاتر از امارات متحده عربی قرار گرفت.

روسیه در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۴ در حدود ۲/۱۳ میلیون بشکه در روز به چین صادرات داشت که ۱۵۴ هزار بشکه در روز کمتر از رکورد ۲/۲۹ میلیون بشکه در روز سه ماهه اول بود، در حالی که عربستان سعودی ۱/۶۵ میلیون بشکه در روز به چین صادر کرد. بر اساس آمار ماهانه، روسیه برای چهاردهمین ماه متوالی با ۲/۰۵ میلیون بشکه در روز در ماه ژوئن بزرگترین تامین کننده نفت خام چین بود که تقریباً ۴۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از عربستان سعودی (۱/۶۶ میلیون بشکه در روز) صادرات به چین داشته است. روسیه تا قبل از سال ۲۰۲۳ هرگز به طور متوسط ماهانه بیش از ۲ میلیون بشکه در روز به چین صادرات نداشته است. صادرات عربستان سعودی ۲۵۰ هزار بشکه در روز در ماه ژوئیه کاهش یافت که دومین رقم پایین در سال ۲۰۲۴ بود، در حالی که صادرات عراق با ۱/۰۹ میلیون بشکه در روز پایین‌ترین رقم در هشت ماه گذشته بود. در مجموع واردات نفت خام چین از هر یک از سه تامین کننده اصلی این کشور در ماه ژوئیه به شدت کاهش یافت. زیرا واردات کلی نفت خام و فعالیت پالایشگاه‌ها به پایین‌ترین سطح خود از سال ۲۰۲۲ یعنی به ترتیب به ۱۰ میلیون بشکه در روز و ۱۳/۹۵ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. (نمودار شماره ۱).

که کمترین میزان از دسامبر ۲۰۲۳ است. حرکت به سمت نفت خام روسیه از این دیدگاه حمایت می‌کند که پالایشگاه‌های چین در حال به حداکثر رساندن واردات گریدهای ارزان تر هستند که شامل نفت ایران و ونزوئلا نیز می‌شود. روسیه با پیشی گرفتن از عربستان سعودی، تامین‌کننده اصلی چین بوده است. بین نوامبر ۲۰۲۳ و مارس ۲۰۲۴، شرکت CNOOC حدود ۱۰ میلیون بشکه نفت خام ESPO Blend روسیه را در انبار Dongying خود در استان شاندونگ ذخیره کرد. برخلاف شرکت‌های بزرگ نفتی که از حمایت پکن بهره‌می‌برند و در معرض دید بین‌المللی قرار دارند، پالایشگاه‌های مستقل شاندونگ همچنان در ماه ژوئن تقاضای داخلی ضعیفی را تجربه کردند. بسیاری از تی پاتها پس از اتمام تعمیرات غیرفعال (آفلاین) ماندند یا با نرخ‌های پایین کار کردند، که منجر به کاهش تقاضای نفت خام در مناطق شاندونگ و جیانگ سو شد. واردات نفت خام ESPO به شاندونگ و جیانگ سو در ماه ژوئن تنها به ۲۷۰ هزار بشکه در روز رسید که کمترین میزان از ماه مه ۲۰۲۱ بود. بر اساس گزارش رویترز، ذخایر نفت خام چین در ماه اوت ۲۰۲۴ به بالاترین میزان در ۱۴ ماه گذشته افزایش یافت و این افزایش ذخیره سازی تأیید کرد که افزایش واردات ناشی از ذخیره سازی بوده و نه بهبود در مصرف. طبق محاسبات رویترز بر اساس داده‌های رسمی، در مجموع در ماه اوت ۱/۸۵ میلیون بشکه در روز به ذخایر تجاری یا استراتژیک چین اضافه شد. این بزرگترین جریان ذخیره سازی از ماه ژوئن ۲۰۲۳ بود که ۲/۱ میلیون بشکه در روز به ذخایر اضافه شد و همچنین افزایش شدیدی نسبت به ۲۸۰ هزار بشکه در روز اضافه شده در ژوئیه ۲۰۲۴ بود.

بر اساس داده‌های منتشر شده در ۱۴ سپتامبر توسط اداره ملی آمار، پالایشگاه‌های چین در ماه ژوئیه ۵۹/۰۷ میلیون تن نفت خام، معادل حدود ۱۳/۹۱ میلیون بشکه در روز فرآوری کردند. بزرگترین واردکننده نفت خام جهان در ماه اوت ۱۱/۵۶ میلیون بشکه در روز وارد کرد، در حالی که تولید داخلی ۴/۲۰ میلیون بشکه در روز بود که در مجموع ۱۵/۷۶ میلیون بشکه در روز در

اما می‌توان با کسر مقدار نفت خام فرآوری شده از کل نفت خام موجود از واردات و تولید داخلی، آن را تخمین زد.

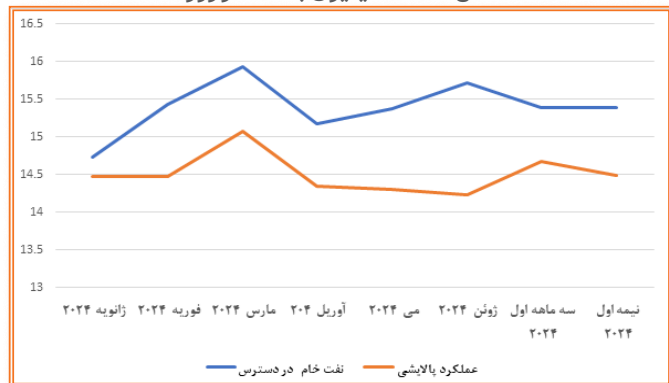
در اواخر سال ۲۰۲۳، چین یک مرکز ذخیره استراتژیک نفت به ظرفیت ۳۱/۵ میلیون بشکه در بندر دانگینگ در شرق چین ایجاد کرد که خریدهای سنگین نفت خام روسیه در این مرکز ذخیره شده است. ذخایر استراتژیک نفت چین در حال حاضر تقریباً کمتر از معادل ۵۰ روز واردات نفت این کشور است که قرار است در نهایت این رقم را به ۹۰ روز افزایش دهد. بر اساس محاسبات رویترز بر اساس داده‌های رسمی، در مجموع در سه ماهه اول ۲۰۲۴، چین میزان ذخایر را ۶۷۰ هزار بشکه در روز افزایش داد. برای سه ماهه اول، کل نفت خام موجود ۱۵/۳۱ میلیون بشکه در روز بود، در حالی که ظرفیت پالایشگاه‌ها ۱۴/۶۴ میلیون بشکه در روز بود که ۶۷۰ هزار بشکه در روز مازاد برجای گذاشت. تصویری که از سه ماهه اول به دست می‌آید این است که تقاضای چین برای نفت خام وارداتی تقریباً ثابت بوده است و پالایشگاه‌ها حتی با شروع افزایش قیمت‌ها همچنان در حال افزایش ذخایر هستند.

دستور جدید دولت چین مبنی بر افزایش ذخیره سازی نفت توسط شرکت‌های بزرگ نفتی، احتمالاً از صادرات نفت خام روسیه به چین حمایت خواهد کرد، زیرا شرکت‌های بزرگ نفتی در مورد خرید سایر گریدهای نفت خام تخفیف دار تحریم شده توسط ایالات متحده محتاط هستند.

واردات چین از روسیه در ماه مارس ۱/۵۱ میلیون بشکه در روز از دریا و ۸۹۰ هزار بشکه در روز از طریق خط لوله بود که مجموعاً ۲/۴ میلیون بشکه در روز بود. این میزان بالاترین سطح واردات از روسیه از زمان افزایش خرید چین در پی تهاجم مسکو به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ بود که منجر به کاهش قیمت نفت خام روسیه با اعمال تحریم‌های کشورهای غربی شد. به گزارش رویترز، برخلاف واردات بیشتر از روسیه، واردات چین از تامین‌کننده اصلی سابق خود عربستان سعودی در ماه مارس به ۱/۵۹ میلیون بشکه در روز کاهش یافت

نمودار ۲: نفت خام در دسترس چین در مقابل عملکرد پالایشی در سال ۲۰۲۴، میلیون بشکه در روز

منبع: نشریه میس آوریل و ژوئیه ۲۰۲۴ داشتند. شاخص جهانی آتی برنت در ۱۲ آوریل به بالاترین سطح خود در سال جاری یعنی ۹۲,۱۸ دلار در هر بشکه رسید، قبل از شروع روند نزولی تا پایین ترین سطح ۷۵,۰۵ دلار در ماه اوت. این بدان معناست که پالایشگاه‌های چین احتمالاً تشویق به خرید نفت خام بیشتری در این دوره می‌شوند، به این معنی که

اختیار پالایشگاه‌ها بود. با کم کردن حجم پالایش ۱۳,۹۱ میلیون بشکه در روز، مازادی معادل ۱,۸۵ میلیون بشکه در روز حاصل می‌شود.

در مجموع در هشت ماه اول سال ۲۰۲۴، چین ۱,۱۱ میلیون بشکه در روز به ذخایر اضافه کرد که حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از مدت مشابه سال گذشته بود و از ۸۰۰ هزار بشکه در روز ذخیره شده در هفت ماهه اول سال شتاب بیشتری داشت. در شرایطی که عملکرد پالایشی تقریباً افزایشی نداشته است، این سوال مطرح می‌شود که چرا پالایشگاه‌های چین حجم مازاد نفت خام را برای تحویل در ماه اوت خریداری کردند؟ پاسخ به احتمال زیاد روند کاهشی قیمت است که در زمان سفارش محموله‌های ورودی اوت حاکم بود.

محموله‌هایی که در ماه اوت وارد شدند، به احتمال زیاد در ماه‌های می و ژوئن ثبت سفارش شده بودند، زمانی که قیمت‌های جهانی نفت خام روند کاهشی

جدول ۲: حجم اضافه شده به ذخایر نفت خام چین در سال ۲۰۲۴، میلیون بشکه در روز

تغییر حجم ذخایر	عملکرد پالایشی	کل نفت خام در دسترس	تولید نفت خام	واردات نفت خام	ماه
۰,۲۵	۱۴,۴۸	۱۴,۷۳	۴,۲۹	۱۰,۴۴	ژانویه ۲۰۲۴
۰,۹۵۷	۱۴,۴۸	۱۵,۴۳۷	۴,۲۹	۱۱,۱۴۷	فوریه ۲۰۲۴
۰,۸۶۴	۱۵,۰۷	۱۵,۹۳۴	۴,۳۴	۱۱,۵۹۴	مارس ۲۰۲۴
۰,۸۲۱	۱۴,۳۵	۱۵,۱۷۱	۴,۲۶	۱۰,۹۱۱	آوریل ۲۰۲۴
۱,۰۷۵	۱۴,۳	۱۵,۳۷۵	۴,۲۹	۱۱,۰۸۵	می ۲۰۲۴
۱,۴۷۴	۱۴,۲۴	۱۵,۷۱۴	۴,۳۸	۱۱,۳۳۴	ژوئن ۲۰۲۴
۰,۷۰۵	۱۴,۶۸	۱۵,۳۸۵	۴,۳	۱۱,۰۸۵	سه ماهه اول ۲۰۲۴
۰,۹۰۵	۱۴,۴۹	۱۵,۳۹۵	۴,۳۱	۱۱,۰۸۵	نیمه اول ۲۰۲۴

منبع: نشریه میس آوریل و ژوئیه ۲۰۲۴

واردات اوت و سپتامبر ممکن است نسبت به ماه‌های ابتدایی امسال نسبتاً قوی باشد. با این حال، نفت خام برنت پس از پایین‌ترین قیمت در ۵ اوت، در ۱۲ اوت به ۸۲/۴۰ دلار در هر بشکه رسید و سپس تا پایان ماه اوت در محدوده نسبتاً کوچک مثبت و منفی ۸۰ دلار باقی ماند.

بنابراین، الگوی خرید گذشته پالایشگاه‌های چین نشان می‌دهد که آنها در سال‌های اخیر به قیمت حساس شده‌اند، زمانی که نفت را ارزان می‌دانند، نفت خام اضافی می‌خرند، اما زمانی که معتقدند قیمت‌ها خیلی بالاست و یا خیلی سریع افزایش خواهد یافت، به استفاده از ذخایر روی می‌آورند. از برخی جهات، این بر ثبات بازار تأثیر دارد، زیرا قیمت‌های ضعیف محموله‌های بیشتری را به چین می‌کشاند، در حالی که هر افزایش قیمت منجر به کاهش حجم واردات می‌شود، که روند افزایش قیمت را کند می‌کند. چین نشان داده است که بسته به شرایط می‌تواند واردات خود را حدود ۲ میلیون بشکه در روز افزایش دهد.

بررسی سیاست گازی ترکیه در امنیت انرژی اروپا: خط لوله یا LNG

مهرزاد وطنی

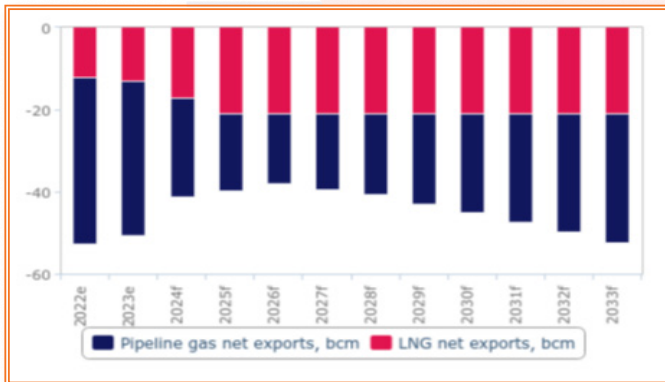
یک مرکز تجاری را ایجاد می‌کند. آمریکا، قطر، عمان و ترینیداد و توباگو به عنوان تامین کنندگان احتمالی LNG می‌توانند فرصت صادرات به اروپا را بوجود آورد. خط لوله ترانس بالکان که تا سال ۲۰۲۰ گاز روسیه را از طریق اوکراین، مولداوی، رومانی و بلغارستان به ترکیه منتقل می‌کرد که با معکوس شدن آن می‌توان برای صادرات به کشورهای جنوب شرقی اروپا استفاده شود. از زمان شروع خط لوله ترک استریم، جریان گاز از طریق خط لوله ترانس بالکان معکوس شده است و اکنون می‌توان از این شبکه برای صادرات مجدد گاز از ترکیه به بلغارستان، رومانی، مجارستان و صربستان استفاده کرد. بوتاش در حال حاضر قراردادهایی برای تامین گاز به بلغارستان، رومانی و مجارستان دارد و علاقه خود را برای تامین سایر بازارهای منطقه ای نشان داده است.

۱. مقدمه

اروپا نیازمند گاز با منشأ غیر روسیه است که عمدتاً از طریق LNG قابل تأمین است. در این میان ترکیه در طی سالهای گذشته پایانه‌های LNG را توسعه داده است و بزودی امکان واردات بیش از ۲۰ میلیارد متر مکعب در سال را خواهد داشت. با توجه افزایش تولید داخلی امکان صادرات بیشتری برای ترکیه وجود خواهد داشت. کشورهای اروپای شرقی از جمله بلغارستان متقاضی دریافت LNG ترکیه هستند و قراردادهایی نیز امضا شده است لذا، ترکیه تا حدی می‌تواند کاهش صادرات گاز روسیه را جبران کند.

۲. تحلیل و ارزیابی

نمودار ۱: روند خالص واردات گاز ترکیه ۲۰۲۲-۲۰۳۳

طی پنج ماه گذشته بوتاش سه قرارداد جدید خرید با LNG با TotalEnergies، Shell و ExxonMobil امضا کرده است و در پایان سال گذشته قرارداد قدیمی LNG خود را با الجزایر تمدید کرد. بوتاش در حال حاضر تا ۱۶ میلیارد مترمکعب در سال گاز روسیه را از طریق خط لوله بلو استریم تحت قراردادی که در پایان سال ۲۰۲۵ منقضی می‌شود و ۵/۷۵ میلیارد مترمکعب

ترکیه در سالهای پیشرو از لحاظ بازار گاز در وضعیت بهتری قرار می‌گیرد. نحوه تمدید قراردادهای واردات گاز خط لوله نیز مصداق آن است. از یک سو میزان تولید داخلی و از سوی دیگر سهم واردات ال ان جی نیز در حال افزایش است. با افزایش واردات ال ان جی دو امکان برای ترکیه فراهم می‌شود: کاهش واردات از طریق خط لوله و افزایش صادرات به اروپا. ترکیه تقریباً ۵۰ میلیارد متر مکعب در سال گاز مصرف میکند و ظرفیت واردات حدود ۷۵ تا ۸۰ میلیارد متر مکعب در سال را دارد. پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که با افزایش تولید داخلی نیاز وارداتی در سال ۲۰۲۶ به کمترین میزان و به کمتر از ۴۰ میلیارد متر مکعب میرسد و دوباره از این سال به بعد روند افزایشی خواهد داشت.

سرمایه گذاری‌های بوتاش در دهه گذشته، موجب شده است که سیستم گاز ترکیه ۲۵ تا ۳۰ میلیارد متر مکعب در سال ظرفیت واردات اضافی داشته باشد که امکان

ترانزیت به بلغارستان را آزاد کند. اپراتور شبکه بلغارترانس گاز بلغارستان و بوتاش نیز در ماه ژانویه یک توافقنامه اتصال کلیدی برای جریان گاز در نقطه Strandzha/Malkoclar در مرز بین دو کشور امضا کردند. بولگاترانس گاز گفت که شبکه انتقال گاز ترکیه از طریق پایانه‌های تبدیل به گاز مجدد ترکیه، دسترسی به گاز از میدین محلی، آذربایجان، ایران و بازار جهانی LNG را فراهم می‌کند. بلغارستان از نظر تاریخی تقریباً به طور کامل به واردات گاز خط لوله از روسیه وابسته بود، اما پیشرفت‌های زیرساختی اخیر این کشور اروپای جنوب شرقی را قادر به حذف این وابستگی کرده است. این شرکت قصد دارد در سال جاری حدود ۱٫۵ میلیارد متر مکعب گاز از آذربایجان از طریق کریدور گاز جنوبی وارد کند و مابقی از طریق LNG از یونان و ترکیه برای کمک به تامین تقاضای حدود ۲٫۷ میلیارد متر مکعب در سال دسترس خواهد بود. این در حالی است که قیمت LNG برای تحویل در شرق مدیترانه همچنان بالاتر از ۱۰ دلار / MMBtu معامله می‌شود.

۳. جمع‌بندی و اظهار نظر کارشناسی

ترکیه تقریباً ۵۰ میلیارد متر مکعب در سال گاز مصرف می‌کند و ظرفیت واردات حدود ۷۵ تا ۸۰ میلیارد متر مکعب در سال را دارد و با افزایش تولید گاز از میدان ساکاریا امکان صادرات گاز ترکیه به میزان قابل توجهی میرسد.

قراردادهای جدید LNG با شرکت‌های مختلف حاکی از آن است که ترکیه هنوز تصمیم به ادامه افزایش سهم واردات آن را دارد و حجم صادرات از منابع گازی غیر از روسیه و ایران را به اروپا از LNG افزایش خواهد داد. کشورهای اروپای شرقی به خصوص رومانی با ۲ bcm و بلغارستان با ۳ bcm واردات، نیز با اتخاذ قرارداد جدید تمایل خود برای افزایش واردات LNG از ترکیه را نشان می‌دهند.

در سال از طریق ترک استریم تحت قراردادهای نقطه ای که در پایان سال ۲۰۲۵ نیز منقضی می‌شود، وارد می‌کند. علاوه بر این، شش شرکت خصوصی ترکیه قراردادهایی برای واردات تا ۹٫۷۵ میلیارد متر مکعب گاز روسیه از طریق ترک استریم دارند، اگرچه وضعیت قراردادهای نامشخص است. همه آنها دارای مجوزهای معتبر وارداتی هستند که توسط تنظیم کننده انرژی ترکیه EPDK صادر شده است، اما سه شرکت از سال ۲۰۱۹ گاز کمی وارد کرده اند یا اصلاً گاز وارد نکرده اند و هیچ یک از مارس امسال گازی وارد نکرده اند.

بوتاش همچنین می‌تواند ۶ میلیارد مترمکعب در سال گاز آذربایجان را از طریق خط لوله TANAP تحت قراردادی که در سال ۲۰۳۳ منقضی می‌شود وارد کند و سال ۲۰۲۳ حدود ۴٫۳ میلیارد متر مکعب دیگر را تحت قراردادهای اسپات سالانه، سه ماهه و ماهانه وارد کرده است که قرارداد آن در پایان سال ۲۰۲۴ منقضی می‌شود. ترکیه همچنین تا ۹٫۶ میلیارد متر مکعب در سال گاز را از طریق خط لوله گاز ایران-ترکیه تحت قراردادی با ایران وارد می‌کند که در جولای ۲۰۲۶ منقضی می‌شود. بولگارگاز آخرین دور مذاکرات خود را با بوتاش در ۱۵ اوت در مورد شرایط قرارداد ۱۳ ساله تامین گاز، که در ژانویه ۲۰۲۳ توافق شد و اجازه واردات گاز LNG از طریق ترکیه را برای بولگارگاز فراهم می‌کند، برگزار کرد. پارلمان بلغارستان در ماه آوریل به وزیر انرژی این کشور، ولادیمیر مالینوف، رای اعتماد داد تا در بحبوحه انتقاد از مفاد قرارداد آن، دوباره بر سر این توافق مذاکره کند.

این قرارداد در ژانویه ۲۰۲۳ توسط دولت موقت بلغارستان در آن زمان به عنوان یک ابتکار کلیدی برای بهبود امنیت عرضه گاز پس از قطع تحویل این کشور به خط لوله روسیه در آوریل ۲۰۲۲ مورد استقبال قرار گرفت. اولین محموله تحت این قرارداد در آوریل سال گذشته پس از اینکه بولگارگاز محموله LNG از ایالات متحده را که به پایانه LNG Marmara Ereğlisi ترکیه تحویل داد، تحویل گرفت. ترکیه ظرفیت کلی ارسال حدود ۳۰ میلیون تن در سال (۴۱ میلیارد مترمکعب در سال) دارد، اما واردات LNG آن بسیار کمتر از ظرفیت کل واردات است، به این معنی که می‌تواند ظرفیت

پتانسیل آذربایجان برای جایگزینی بخشی از صادرات گاز روسیه با آذربایجان

مهدیه ایزدکنسی چیمه

«چرا اوکراین، اتحادیه اروپا و آذربایجان به این توافق علاقه مندند؟»

اوکراین از طریق انتقال گاز روسیه به وسیله خطوط لوله عبوری از این کشور درآمدهایی به دست می‌آورد، پیش‌بینی می‌شد این درآمدها بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ به ۷٫۱۵ میلیارد دلار برسد. با این حال، گازپروم تنها حدود ۵۰۰ میلیون دلار در مدت زمان ژانویه تا ژوئن ۲۰۲۳ پرداخت کرده است که به دلیل کاهش حجم انتقال گاز بوده است. حفظ این درآمدها برای اقتصاد اوکراین اهمیت زیادی دارد؛ حق ترانزیت حدود ۲ تا ۳ درصد از درآمدهای پیش‌بینی شده برای سال ۲۰۲۴ این کشور را تشکیل می‌دهند.

انتقال گاز آذربایجان به اروپا نقش اوکراین را به عنوان یک کشور کلیدی در تأمین امنیت انرژی اروپا تقویت می‌کند و به کی‌یف این امکان را می‌دهد که رابطه خود را با اسلواکی و اتریش، دو کشوری که بیشتر به تأمین گاز از طریق اوکراین وابسته هستند، حفظ کند. سیستم معکوس مجازی^۱ (زمانی که گاز به صورت فیزیکی در یک جهت حمل می‌شود اما به طور متقابل در هر دو جهت از طریق تصفیه‌ها محاسبه می‌شود) به اوکراین این امکان را داده است که حتی پس از توقف خرید مستقیم از گازپروم و روی آوردن به بازیگران اروپایی، تا عرضه فیزیکی گاز را تضمین کند.

در گذشته، حفظ جریان‌های گاز خارجی و استفاده از گاز روسیه برای متعادل‌سازی شبکه به عنوان یک نیاز فنی برای اوکراین به منظور تضمین فشار کافی در سیستم و توزیع مؤثر آن دیده شده است، زیرا مراکز استخراج و مصرف گاز در اوکراین به‌طور بهینه واقع نشده‌اند.

متوقف شدن کامل انتقال گاز روسیه از طریق سیستم

۱- طرح مسئله

به دنبال آغاز بحران میان روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۲، اروپا با چالش کمبود گاز مواجه شد، زیرا حدود ۴۰ درصد از گاز مصرفی خود را از روسیه تأمین می‌کرد. در پی تحولات ژئوپلیتیکی و محدودیت‌های واردات از روسیه، اتحادیه اروپا به دنبال منابع جایگزین برای تأمین انرژی بود. یکی از گزینه‌های مطرح، گاز آذربایجان بود که می‌توانست بخشی از ۱۵۵ میلیارد متر مکعب گاز وارداتی از روسیه را جایگزین کند. با این حال، محدودیت‌های تولیدی و زیرساختی آذربایجان به این معناست که جایگزینی کامل در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست. از سوی دیگر مقامات اروپایی به آذربایجان طرحی را پیشنهاد داده‌اند تا گاز این کشور را از طریق یک خط لوله که در حال حاضر گاز روسیه را از طریق اوکراین به اتحادیه اروپا می‌آورد، منتقل کنند. این مقاله به بررسی مزایای جایگزینی گاز روسی با سوخت آذربایجانی برای اوکراین، اتحادیه اروپا و آذربایجان می‌پردازد و سه گزینه را برای انتقال این سوخت به اروپا را بررسی می‌کند.

۲- تحلیل و ارزیابی

قرارداد ترانزیت گاز بین روسیه و اوکراین به زودی منقضی خواهد شد و به نظر می‌رسد هیچ‌یک از طرفین تمایلی به تمدید این قرارداد ندارند. در این شرایط، مقامات اروپایی به آذربایجان طرحی را پیشنهاد داده‌اند تا گاز این کشور را از طریق خط لوله‌ای که در حال حاضر گاز روسیه را به اتحادیه اروپا منتقل می‌کند، منتقل کنند. این رویکرد به‌عنوان یک گزینه جایگزین برای تأمین انرژی اروپا و کاهش وابستگی به گاز روسیه در نظر گرفته شده است.

1. Virtual Reverse

حمایت از اوکراین در جریان درگیری‌های جاری‌اش با روسیه هم‌راستا است.

موضع روسیه در این مذاکرات پیچیده است. برای دولت روسیه و گازپروم، این توافق کمتر از تمدید توافق‌نامه ترانزیت فعلی (که در حال حاضر امکان‌پذیر نیست) مطلوب است، اما می‌تواند به حفظ سهم بازار رو به کاهش خود در اروپا کمک کند با این امکان که جریان‌های گاز به اتحادیه اروپا از طریق سیستم انتقال گاز اوکراین بعد از سال ۲۰۲۵ ادامه یابد. برچسب‌گذاری مجدد برخی از جریان‌های گاز به‌عنوان گاز آذربایجانی بهتر از توقف کامل تأمین از این مسیر است. در حالی که روسیه این ایده را تبلیغ نمی‌کند، اما با آن نیز مخالفتی نکرده است و در شرایط کنونی رویکردی واقع‌بینانه را نشان می‌دهد.

سه گزینه برای انتقال گاز آذربایجان به اروپا از طریق اوکراین وجود دارد.

گزینه اول انتقال گاز از آذربایجان از طریق روسیه و سپس اوکراین است. مانع اصلی در اینجا این است که عبور از منطقه درگیری کنونی احتمالاً غیرممکن است (به خط قرمز نقطه‌چین در نقشه شکل ۱ مراجعه کنید). همچنین، روسیه به احتمال زیاد اجازه عبور گاز از یک تأمین‌کننده جایگزین از طریق سرزمین خود را بدون کسب منافع قابل توجه فراهم نخواهد کرد، به ویژه اگر این امر منجر به کاهش صادرات گاز نمودار ۱: سه گزینه برای انتقال گاز آذربایجان به اروپا از مسیر اوکراین

Source: ENTSOG and Euractiv.

1. Minister of Foreign Affairs and Trade
2. Hungary's state-owned MVM

انتقال گاز اوکراین نیز می‌تواند ریسک امنیت تأمین گاز را به دنبال داشته باشد.

آذربایجان نیز با عرضه گاز به اروپا از طریق اوکراین، می‌تواند موقعیت خود را در بازار انرژی اروپا بعنوان یکی از اهداف استراتژیک بلندمدت این کشور از زمان امضای یادداشت تفاهم با اتحادیه اروپا در ژوئیه ۲۰۲۲ تقویت کند. وزیر امور خارجه و تجارت مجارستان^۱، در آوریل به آذربایجان سفر کرد تا روابط انرژی بین دو کشور را در چارچوب کریدور گاز جنوبی تقویت کند. شرکت دولتی مجارستان ام‌وام^۲، در ژوئن قراردادی برای خرید ۵ درصد از میدان گازی شاه‌دیز آذربایجان امضا کرد که معادل ۱٫۵ میلیارد متر مکعب در سال تأمین گاز است.

این توافق همچنین روابط سیاسی آذربایجان با اتحادیه اروپا و اوکراین را تقویت می‌کند و بدین ترتیب نفوذ منطقه‌ای این کشور را افزایش می‌دهد و درآمدزایی می‌کند. علاوه بر این، این توافق اهمیت آذربایجان را در برابر روسیه نیز افزایش می‌دهد.

از سویی دیگر اتحادیه اروپا نیز در تلاش است تا منابع انرژی خود را تنوع بخشد و به تمام واردات گاز از روسیه تا سال ۲۰۲۷ پایان دهد. در حالی که اتحادیه اروپا واردات گاز روسیه از طریق خط لوله را کاهش داده است، برخی از کشورهای اروپای مرکزی هنوز به گاز روسیه که از طریق اوکراین منتقل می‌شود، وابسته هستند (۱۲ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۲۳).

جایگزینی گاز روسیه در ژانویه ۲۰۲۵ پس از پایان قراردادهای انتقال اتحادیه اروپا با روسیه می‌تواند بسیار دشوار باشد، به ویژه برای اسلواکی. نخست‌وزیر اسلواکی، روبرت فیکو، در ماه مه به آذربایجان سفر کرد و اعلام کرد که "همه کارهای لازم سیاسی" را برای دریافت گاز آذربایجانی انجام خواهد داد. در همین حال، مجارستان که روابط دوستانه‌تری با روسیه دارد، ریاست اتحادیه اروپا را در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ بر عهده دارد.

این توافق با استراتژی کلی‌تر اتحادیه اروپا برای

غرب از طریق خط لوله قفقاز جنوبی^۱ با ظرفیت ۲۴ میلیارد متر مکعب در سال و خط لوله تاناپ^۲ با ظرفیت ۱۷/۵ میلیارد متر مکعب در سال به ترکیه ارسال کند و سپس به سمت شمال از طریق اتصالات بلغارستان-رومانی^۳ به اوکراین برساند. مشکل این گزینه این است که به گفته رئیس‌جمهور آذربایجان، الهام علی‌اف، کریدور گاز جنوبی در حال حاضر به حداکثر ظرفیت خود رسیده است. در همین حال، توسعه خط لوله قفقاز جنوبی به ۳۴ میلیارد متر مکعب در سال و تاناپ به ۳۱ میلیارد متر مکعب در سال هنوز تأیید نشده و نیاز به تعهدات بلندمدت از سوی مشتریان اروپایی دارد که تا کنون تمایل خود را برای این امر نشان نداده‌اند. علاوه بر این، حتی اگر قراردادها امضا شوند، سال‌ها و میلیاردها یورو برای تحقق این توسعه نیاز خواهد بود. به طور ساده، این امر تا ژانویه ۲۰۲۵ رخ نخواهد داد.

تمام سه گزینه‌ی مطرح شده، نقش ترانزیت اوکراین را حفظ خواهند کرد، اگرچه گزینه سوم کمی پیچیده‌تر است چرا که گاز آذربایجان باید از اتحادیه اروپا به اوکراین و سپس دوباره به اتحادیه اروپا منتقل شود تا ترانزیت حفظ شود که این به معنای هزینه‌هایی برای خریداران اروپایی است (اگرچه ممکن است نیاز به ساخت زیرساخت‌های جدید گاز در جنوب اروپا را کاهش دهد). قابلیت اجرای این گزینه‌ها به این بستگی دارد که ظرفیت در هر مسیر مرتبط با جریان‌ها و قراردادهای موجود، باشد.

دو گزینه اول شامل روسیه می‌شود و احتمالاً به توافقی برای اتصال گذرگاه مرزی Sudzha نیاز دارد. چنین توافقی در حال حاضر مانع از این است که خریداران اتحادیه اروپا بتوانند به‌طور مستقیم گاز روسیه را در Sudzha قرارداد ببندند. در عین حال، روسیه این امکان را خواهد داشت که در هر لحظه عرضه گاز را قطع کند.

گزینه اول و سوم عملاً عرضه گاز روسیه به اروپا را

روسیه از خط لوله شود. علاوه بر این، ممکن است روسیه درخواست پرداخت‌های ترانزیت از آذربایجان را در چارچوب اتحادیه اقتصادی اوراسیا داشته باشد. مشخص نیست که آیا این مبلغ برای روسیه کافی خواهد بود و آیا مصرف‌کنندگان اتحادیه اروپا یا تولیدکنندگان آذربایجانی برای ترانزیت هزینه خواهند کرد و ریسک‌های مربوطه را قبول خواهند کرد.

گزینه دوم ایجاد ترتیبات سوآپ بین گاز روسیه و آذربایجان است. گاز روسیه (با عنوان گاز آذربایجان) در مرز روسیه و اوکراین تحویل داده می‌شود، در حالی که گاز با عنوان روسیه به جای دیگری ارسال می‌شود. به‌طور واقع بینانه، تنها بازارهای جدیدی که آذربایجان می‌تواند به روسیه پیشنهاد دهد، بازار داخلی خود و ترکیه (با جایگزینی صادرات آذربایجانی از طریق کریدور گاز جنوبی) است. گزینه بازار داخلی می‌تواند مشکل‌ساز باشد؛ به احتمال زیاد روسیه موافقت نخواهد کرد که گاز خود را با قیمت‌های بسیار پایینی که در بازار داخلی آذربایجان حاکم است، یا اینکه آذربایجان قیمت‌های اروپایی را برای ۱۰ تا ۱۵ میلیارد متر مکعب در سال بپردازد، (به این معنی که باید یک مکانیزم جبران خسارت طراحی شود. به‌عنوان یک گزینه دیگر، می‌توان گاز روسیه را به جای گاز آذربایجانی به ترکیه ارسال کرد. این طرح به قرارداد تأمین گاز RosUkrEnero در سال ۲۰۰۴ شباهت خواهد داشت). به این معنی است که نیاز به یک مکانیزم جبران خسارت وجود خواهد داشت. به‌طور جایگزین، گاز روسیه می‌تواند به جای گاز آذربایجان به ترکیه ارسال شود. این طرح شباهت زیادی به قرارداد تأمین گاز RosUkrEnero در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹ دارد که در آن گاز مخلوطی از مبدا ناشناخته به RosUkrEnero فروخته شد و به‌طور رسمی به‌عنوان گاز ترکمنستان نام‌گذاری شد.

گزینه سوم انتقال گاز آذربایجان از طریق خطوط لوله جایگزین است. آذربایجان می‌تواند گاز را به سمت

1. South Caucasus Pipeline

2. TANAP

3. Bulgaria-Romania interconnections

می‌شود، خواهد داشت. انتظار می‌رود که تولید گاز Umid در سال ۲۰۲۴ به ۲٫۴ میلیارد مترمکعب برسد و پتانسیل افزایش به ۴٫۴ میلیارد متر مکعب وجود دارد. تاکنون هیچ تصمیم نهایی برای سرمایه‌گذاری در فاز ۲ آبشرون (افزایش ۴ میلیارد مترمکعب در سال) اتخاذ نشده است. اولین گاز از Deep ACG ممکن است از سال ۲۰۲۵ با اولین چاه تولیدی آغاز شود، اما تاکنون هیچ طرح توسعه‌ای به‌طور مشخصی ارائه نشده است. هرگونه افزایش در تولید هیدروکربن‌ها با این واقعیت که آذربایجان قرار است میزبان اجلاس سالانه طرف‌های کنوانسیون تغییرات اقلیمی سازمان ملل (COP۲۹) در ماه نوامبر امسال باشد، پیچیده‌تر می‌شود.

توسعه تولید نیازمند تعهدات خرید بلندمدت از سوی کشورهای اتحادیه اروپا خواهد بود، به ویژه از اسلواکی که قرارداد ۵٫۵ میلیارد متر مکعبی‌اش با گازپروم در سال ۲۰۲۸ به پایان می‌رسد، که علاوه بر ۱٫۵ میلیارد متر مکعب از سوی مجارستان است. اما این تعهدات ممکن است با هدف پیشنهادی اتحادیه اروپا برای کاهش ۹۰ درصدی انتشار گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۴۰ در تعارض باشد. گزینه جایگزین تأمین گاز از ترکمنستان و انتقال آن از طریق آذربایجان با چالش‌های بزرگ‌تری روبرو خواهد بود، زیرا ترکمنستان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان متان در جهان است. آذربایجان همچنین باید نیازهای داخلی خود را تأمین کند که از ۱۰٫۸ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۱۸ به ۱۵٫۱ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

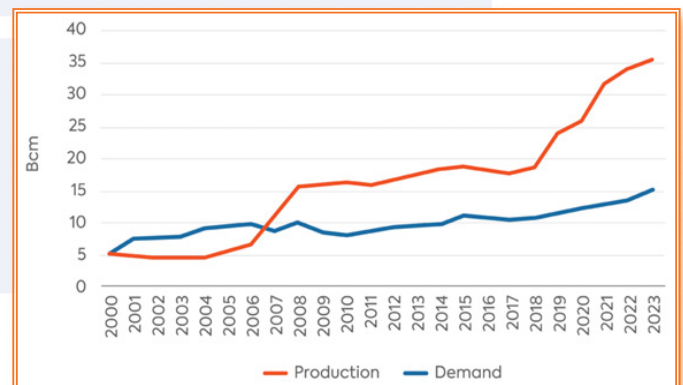
کاهش می‌دهد، اما به گاز بیشتری از آذربایجان نیاز دارد. از همه مهمتر، جایگزینی حدود ۱۰ تا ۱۵ میلیارد متر مکعب گاز روسیه تا ژانویه ۲۰۲۵ در حال حاضر غیرممکن به نظر می‌رسد. گزینه دوم به اروپایی‌ها و اوکراینی‌ها این امکان را می‌دهد که با انتقال فروش روسیه به بازار دیگری نقش خود را حفظ کنند، اما نه فروش روسیه را کاهش می‌دهد و نه تأثیر مسکو بر ترانزیت گاز را کاهش می‌دهد.

«آذربایجان از کجا حجم‌های اضافی گاز را تأمین خواهد کرد؟»

آذربایجان در نظر دارد صادرات گاز خود به اروپا را از طریق کریدور گاز جنوبی افزایش دهد، اما تاکنون قراردادهای بلندمدت کافی برای سرمایه‌گذاری در تولید بیشتر به دست نیاورده است. در واقع، آذربایجان در حال حاضر قادر به ارائه حجم‌های قابل توجهی از گاز برای جایگزینی ترانزیت گاز روسیه از طریق اوکراین نیست. تعادل عرضه و تقاضای گاز در آذربایجان به حدی فشرده است که این کشور در زمستان ۲۰۲۲-۲۰۲۳ از روسیه و ترکمنستان گاز وارد کرد.

صادرات ۱۰ تا ۱۵ میلیارد متر مکعب گاز بیشتر به توسعه قابل توجهی در بخش بالادستی (از میدپینی مانند Umid، Absheron و Deep ACG) و احتمالاً توسعه زیرساخت‌ها بسته به گزینه‌ای که انتخاب

نمودار ۲: تولید و تقاضای گاز آذربایجان

Source: Statistical Review of World Energy (2024).

منابع و مأخذ:

- 1- <https://www.energypolicy.columbia.edu/swapping-azeri-gas-for-russian-supplies-no-easy-fix-for-europe/>
- 2- <https://www.politico.eu/article/eu-asks-azerbaijan-replace-russian-gas-transit-deal-ukraine-expiring/>
- 3- <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-shmyhal-discusses-energy-security-with-slovakias-fico-2024-10-07/>

۳-نقطه نظر کارشناسی

راهکار کشورهای اروپایی برای جایگزینی گاز روسیه که از طریق اوکراین به اتحادیه اروپا منتقل می‌شود با گاز آذربایجان، پس از انقضای توافقات فعلی با مسکو در پایان سال ۲۰۲۴، شاید به آسانی‌ها قابل اجرا نباشد. نبود شفافیت در مورد این معامله، انتظارات غیر منطقی و اتهاماتی را ایجاد کرده است. اگرچه اوکراین، اتحادیه اروپا و آذربایجان ممکن است همگی از ایده خرید گاز آذربایجان و انتقال آن به وسیله خطوط لوله روسیه که به سمت اروپا می‌روند حمایت کنند، اما تحقق این برنامه با چالش‌های جدی روبرو است. مهمتر از همه، آذربایجان در کوتاه‌مدت گاز اضافی کافی برای جایگزینی حجم گاز روسیه را نخواهد داشت. شرکت نفت و گاز اوکراین درباره تنها ۲ میلیارد متر مکعب از ۱۴ میلیارد متر مکعبی که اتحادیه اروپا از طریق خط لوله اوکراین دریافت می‌کند، صحبت می‌کند، هرچند که این وضعیت در بلندمدت و با افزایش تقاضای خریداران و تشویق سرمایه‌گذاری ممکن است تغییر کند.

بررسی وقوع طوفان‌های فصلی در خلیج مکزیک و تاثیر آن بر تولید این منطقه

شماره ۱۰۰

مقدمه:

هستند؛ آن‌ها باید رویه‌های اضطراری برای تخلیه پرسنل غیرضروری و متوقف کردن تولید به طور موقت را داشته باشند.

شرح مساله:

فصل طوفان اقیانوس اطلس، طبق تعریف سازمان ملی اقیانوسی و جوی (NOAA)، از اول ژوئن تا ۳۰ نوامبر ادامه دارد. طوفان‌های اولیه معمولاً در ماه ژوئن شکل می‌گیرند، در حالی که شدیدترین طوفان‌ها معمولاً در ماه اوت و اوایل سپتامبر رخ می‌دهند. در ایالات متحده، طوفان‌ها عمدتاً بخش جنوب شرقی و سواحل خلیج مکزیک را تحت تاثیر قرار می‌دهند، مناطقی که برای زیرساخت‌های نفت و گاز این کشور بسیار مهم هستند. مناطق جنوب شرقی (IC PADD) و ساحل خلیج (۳ PADD)، به طور ویژه در برابر این بلایای طبیعی آسیب پذیر هستند که این می‌تواند باعث اختلالات قابل توجهی در اقتصادهای محلی و بخش انرژی شود. نگاهی به تاثیر وقوع طوفان‌ها بر صنعت نفت و گاز منطقه بیندازیم:

۱- نفت

ساحل خلیج مکزیک در آمریکا به مجرای حیاتی صادرات نفت تبدیل شده است و در سال ۲۰۲۳، کمتر از ۱۰ درصد از کل حمل و نقل جهانی دریایی را به خود اختصاص داده است، طبق داده‌های Kpler بیش از نیمی از کل صادرات نفت خام ایالات متحده (۲.۲ میلیون بشکه در روز) از طریق مرکز صادرات Corpus Christi، تگزاس، در سال ۲۰۲۳ انجام شده است. هیوستون به‌عنوان نقطه بارگیری حیاتی دوم با حجم ۱.۱ میلیون بشکه در روز قرار داشت و پس از

طوفان‌های گرمسیری بر فراز آب‌های گرم اقیانوس‌ها شکل می‌گیرند. مکزیک به صورت مضاعف تحت تاثیر این موضوع قرار دارد، زیرا ساحل غربی آن در اقیانوس آرام و ساحل شرقی آن در اقیانوس اطلس قرار دارد. هرچه آب اقیانوس در ماه‌های تابستان گرم‌تر شود، گرمای بیشتر به لایه‌های هوای بالاتر نفوذ می‌کند. در ترکیب با چرخش زمین، این باعث ایجاد گرداب‌های هوایی می‌شود که می‌تواند در عرض‌های جغرافیایی مکزیک به طوفان‌های کامل تبدیل شود.

در نیمه جنوبی مکزیک، آب هر دو اقیانوس به اندازه‌ای گرم است که فشارهای گرمسیری به‌طور مرتب به طوفان‌های حاره‌ای تبدیل می‌شوند اما در مناطق شمالی کشور، دمای آب به ندرت آنقدر گرم می‌شود که برای رسیدن به لایه‌های هوای بالاتر کافی باشد. در سطح جهانی، این اتفاق بیشتر و بیشتر در حال وقوع است. تغییرات اقلیمی همچنین به طور فزاینده‌ای آب‌ها را گرم‌تر می‌کند، که این باعث می‌شود تا انرژی بیشتری برای تبخیر آب در دسترس بوده و در نتیجه توده‌های هوایی بزرگ به چرخش درآیند. از یک سو، انرژی گرمایی بیشتر باعث می‌شود که طوفان‌ها بیشتر اتفاق بیفتند، و از سوی دیگر آنها را قوی‌تر و سریع‌تر می‌سازد.

طوفان‌های گرمسیری عمدتاً بر بازارهای نفت تاثیر می‌گذارند و این تاثیر به خاطر اختلال در تولید نفت خام و عملیات پالایشگاه‌ها است. بخشی از تولید نفت خام ایالات متحده در خلیج مکزیک است و ممکن است به شدت تحت تاثیر شرایط نامساعد جوی قرار گیرد. واحدهای تولید شناور نفت و گاز طبیعی در دریا با برخی از شدیدترین خطرات مرتبط با طوفان‌های گرمسیری و طوفان‌های حاره ای (تروپیکال) مواجه

۲-۱ ال پی جی (LPG)

ساحل خلیج مکزیک آمریکا یک صادرکننده حیاتی LPG است و محموله‌های عظیمی از پروپان و بوتان را صادر می‌کند. LPG به عنوان ماده اولیه برای بخش پتروشیمی، سوخت گرمایشی و سوخت موتور مورد استفاده قرار می‌گیرد. در سال ۲۰۲۳، ایالات متحده ۱.۶ میلیون بشکه در روز (MMBPD) پروپان به خارج از کشور ارسال کرد و ژاپن، چین، مکزیک و کره جنوبی به عنوان بزرگ‌ترین مقاصد صادراتی محسوب می‌شدند. مجموع صادرات بوتان ایالات متحده حدود ۰.۴۶ میلیون بشکه در روز بود. زیرساخت‌های صادرات LPG در ساحل خلیج آمریکا عمدتاً در کانال کشتی‌رانی هیوستون قرار دارند که میزبان دو پایانه بزرگ صادرات LPG در ساحل خلیج است، اگرچه نزدیک به فری‌پورت و نیدرلند نیز امکاناتی وجود دارد. مجتمع گاز طبیعی مونت بلو هم در فاصله کمتر از سی مایل از کانال کشتی‌رانی هیوستون واقع شده است. در صورت وقوع یک اختلال بزرگ در صادرات LPG ایالات متحده، واردکنندگان در سراسر آسیا مجبور به جستجوی منابع جایگزین خواهند شد.

۳-۱ ال ان جی (LNG)

تأسیسات LNG ایالات متحده به دلیل تمرکز آنها در شرق تگزاس و غرب لوئیزیانا، به‌طور قابل‌توجهی در معرض خطر طوفان‌ها قرار دارند. با رشد ظرفیت صادرات منطقه‌ای و افزایش شدت طوفان‌ها، ممکن است اختلالات بیشتری در بازارهای جهانی LNG رخ دهد. طوفان‌های بزرگی در سال‌های اخیر از این منطقه عبور کرده‌اند و باعث ایجاد اختلالات عمده در صادرات شده‌اند. تأسیسات Sabine Pass LNG، تأثیرات ناشی از طوفان درجه ۴ لورا در سال ۲۰۲۰ را پس از حدود یک هفته پشت سر گذاشت. اما تأسیسات Cameron LNG که کمتر از هشتاد مایل فاصله داشت و دقیقاً در مسیر طوفان قرار گرفته بود، برای بیش از یک ماه تعطیل شد. در اینجا یک معاوضه ناخوشایند بین برقرسانی

آن حجم‌های کوچک‌تری، از Beaumont/Port Arthur (۰.۲۸ میلیون بشکه در روز) و سایر بنادر، مانند LOOP لوئیزیانا (۰.۲۶ میلیون بشکه در روز)، ارسال شدند. در حالی که صادرات در Corpus Christi متمرکز است، خطوط لوله می‌توانند این حجم‌ها را به سایر مراکز هدایت کنند - اگرچه فقط تا حدی.

اختلال در بازار هر یک از پالایشگاه‌ها بر بازارهای داخلی و بین‌المللی فرآورده‌های نفتی مانند بنزین، گازوئیل و سوخت جت تأثیر خواهد گذاشت. به عنوان مثال، پس از طوفان هاروی که در سپتامبر ۲۰۱۷ به هیوستون و پورت آرتور رسید، قیمت خرده‌فروشی بنزین ایالات متحده ۱۳ درصد افزایش یافت. افزایش قیمت‌ها به ویژه با توجه به این که قیمت بنزین در پاییز، پس از گذراندن فصل اوج رانندگی، کاهش می‌یابد، بسیار چشمگیر بود.

طوفان‌ها می‌توانند با توقف تولید نفت خام و عملیات پالایشگاه‌ها، صنعت نفت را به شدت تحت تأثیر قرار دهند. حوزه فدرال فراساحل خلیج مکزیک (GOM) یکی از مراکز اصلی نفت خام فراساحلی آمریکا است. پالایشگاه‌های ساحل خلیج تگزاس، شامل مجتمع‌های کورپوس کریستی، پورت آرتور و منطقه هیوستون-گالوستون، مجموعاً ظرفیت ۵/۵ میلیون بشکه در روز دارند. امکانات عمده در این منطقه شامل پالایشگاه پورت آرتور Motiva، پالایشگاه خلیج گالوستون ماراتون، و پالایشگاه‌های بومونت و بای تاون ExxonMobil است. پالایشگاه‌های ساحل خلیج لوئیزیانا با امکانات قابل توجهی مانند پالایشگاه Marathon's Garyville و ExxonMobil's Baton Rouge، روزانه ۳/۳ میلیون بشکه به ظرفیت اضافه می‌کنند.

این مناطق روی هم ۴۸ درصد از کل ظرفیت پالایشگاه‌های ایالات متحده را تشکیل می‌دهند. یک طوفان به‌طور بالقوه می‌تواند بیش از ۱ میلیون بشکه در روز از ظرفیت پالایشگاهی را از بین ببرد که منجر به توقف طولانی مدت یا حتی تعطیلی دائمی (در صورت آسیب شدید) شود. اختلالات در این پالایشگاه‌ها می‌تواند به‌طور قابل توجهی بر زنجیره تامین کلی و ثبات بازار تأثیر بگذارد.

قابل توجهی تحت تأثیر قرار خواهند گرفت.

۴- فرآورده‌های نفتی:

سواحل خلیج آمریکا همچنین منبع حیاتی فرآورده‌های نفتی به ویژه برای آمریکای لاتین است. در سال ۲۰۲۳، پالایشگران ساحل خلیج آمریکا ۰.۶۴ میلیون بشکه در روز بنزین، ۰.۹۲ میلیون بشکه در روز گازوئیل/دیزل و ۰.۱۴ میلیون بشکه در روز سوخت جت/نفت سفید صادر کردند که تقریباً ۸۰ درصد از این حجم به سمت آمریکای لاتین جریان یافت. با این حال، صادرات دیزل ایالات متحده به اروپا به‌طور فزاینده‌ای به منبع مهم تأمین تبدیل شده است و در سال گذشته به ۰.۱۷ میلیون بشکه در روز رسید، در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۲ تنها ۰.۰۷ میلیون بشکه در روز بود. صادرات گاز طبیعی و نفت ایالات متحده در حال افزایش است و بسیاری از زیرساخت‌های پشتیبان این صادرات در طول ساحل خلیج مکزیک در آمریکا قرار دارند. این تأسیسات در برابر طوفان‌ها به‌طور بالقوه آسیب‌پذیر هستند و قطعی‌های ناشی از آن می‌تواند تأثیرات قابل‌توجهی و پایدار بر بازارهای انرژی ایالات متحده و جهان داشته باشد. سیاست‌گذاران و فعالان صنعتی، چه در ایالات متحده و چه در خارج از کشور، باید با دقت به تأثیرات احتمالی طوفان‌های روزافزون خطرناک توجه کرده و برنامه‌ریزی‌های احتمالی بیشتری انجام دهند. تمرکز زیرساخت‌های انرژی مزایایی از جمله بهره‌وری از تجمع و صرفه‌جویی‌های مقیاس را به حداکثر می‌رساند و در عین حال مشکل مسافت را به حداقل می‌رساند. با این حال، تمرکز زیرساخت‌ها خطرات قابل‌توجهی را ایجاد می‌کند که می‌تواند در آینده فاجعه‌بار باشد. با بدتر شدن طوفان‌ها، مجموعه نفت و گاز ساحل خلیج مکزیک در آمریکا باید این واقعیت‌های در حال تغییر را درک کرده و خود را با آنها تطبیق دهد^۱.

به عملیات در پایانه‌های LNG و مقاوم‌سازی آنها وجود دارد. از یک سو، برق‌رسانی به پایانه‌های صادراتی، میزان انتشار معادل دی‌اکسید کربن عملیاتی آنها را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، تأسیساتی که برق خود را از خطوط لوله گاز زیرزمینی دریافت می‌کنند، در برابر اختلالات ناشی از طوفان کمتر آسیب‌پذیر هستند تا پایانه‌هایی که برق خود را از سیم‌های برق هوایی دریافت می‌کنند. طوفان‌های آینده می‌توانند اختلالات بسیار بیشتری ایجاد کنند. تأسیسات Sabine Pass در کنار دریاچه Sabine و در مرز تگزاس و لوئیزیانا واقع شده‌اند و فاصله آنها از یکدیگر کمتر از هشت مایل است.

پس از اتمام ساخت Golden Pass و Port Arthur، این سه پایانه در مجموع دارای ظرفیت اوج تولید ۶۶ میلیون تن در سال (MTPA) خواهند بود. برای مقایسه، کل صادرات LNG ایالات متحده در دسامبر ۲۰۲۳ به ۱۳.۶ میلیارد فوت مکعب در روز رسید، که تقریباً معادل ۱۰۳ میلیون تن در سال (MTPA) است. اگر صادرات این سه تأسیسات به دلیل طوفان‌ها مختل شود، یک شوک قیمتی در بازارهای جهانی گاز طبیعی ایجاد خواهد شد. ساحل خلیج آمریکا به سرعت بر جریان‌های جهانی LNG مسلط شده است و در سال ۲۰۲۳، ۱۹ درصد از کل حجم صادرات جهانی (۷۹ میلیون تن) را به خود اختصاص داده است، طبق داده‌های شرکت Kpler، Sabine Pass LNG در حال حاضر بزرگ‌ترین تأسیسات صادرات LNG در ایالات متحده است و سال گذشته ۲۹.۵ میلیون تن ارسال کرده است. عبور یک طوفان از این منطقه می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی ساخت تأسیسات Golden Pass LNG و Port Arthur LNG را به تأخیر بیندازد و هر گونه قطعی ناشی از طوفان در ساحل خلیج آمریکا در تابستان امسال تأثیرات عمده‌ای بر بازارهای جهانی خواهد داشت. اروپا و آسیا، از بزرگ‌ترین دریافت‌کنندگان صادرات LNG ایالات متحده، به‌طور

1. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/hurricanes-could-upend-us-oil-and-gas-exports-and-global-energy-markets-heres-what-to-know/>

شدت تاثیر

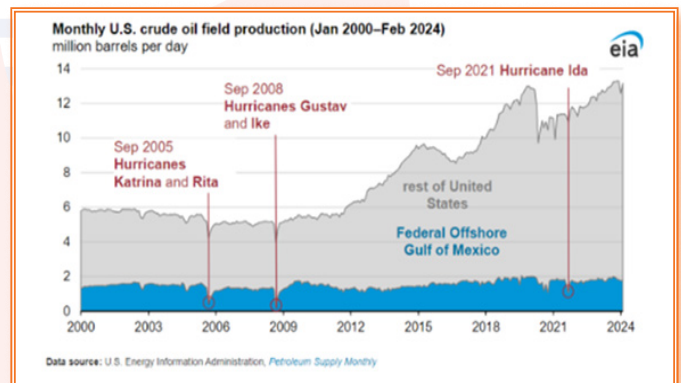
(برخی از آنها برای بیش از یک هفته) برق نداشتند. CenterPoint Energy، شرکتی که بخش عمده ای از خسارت به آن وارد شده بود، با تعمیرات ۱/۳ میلیارد دلاری مواجه شد.

تأثیر طوفان‌ها بر صنعت، بیشتر به موقعیت و شدت طوفان بستگی دارد. طوفان شدیدی که منطقه ای با ظرفیت تولید یا پالایش قابل توجه را تحت تاثیر قرار می دهد، می تواند پیامدهای ملی مهمی داشته باشد. الگوهای مصرف محلی نیز می تواند به طور چشمگیری تغییر کند و منجر به جهش موقت در تقاضای سوخت و افزایش بالقوه قیمت به دلیل کمبود عرضه یا خرید عجلوانه و وحشت زده شود. طوفان‌ها همچنین می‌توانند زنجیره تامین فرآورده‌های نفتی را مختل کنند، به‌ویژه در مناطقی مانند فلوریدا که به شدت به محموله‌های پالایشگاه‌های خلیج مکزیک وابسته هستند.

تولید نفت و گاز طبیعی فراساحلی:

طوفان بریل بخش غربی خلیج مکزیک را تحت تأثیر قرار داد، منطقه‌ای که سکوه‌های تولید فراساحلی کمتری دارد؛ در اوج شدت طوفان، کمتر از ۱۰ درصد از تولید نفت خام و گاز طبیعی متوقف شد.

تصویر ۱: میزان تولید ماهیانه نفت خام ایالت متحده (ژانویه ۲۰۰۰ - فوریه ۲۰۲۴)

پالایش و صادرات نفت خام:

بهره برداری از پالایشگاه‌ها در ساحل خلیج آمریکا از ۹۷ درصد به ۹۳ درصد در هفته منتهی به ۱۲ ژوئیه کاهش یافت، زیرا قطع برق باعث شد چند پالایشگاه از جمله پالایشگاه ۵۹۳۰۰۰ بشکه در روز Galveston Bay Marathon's به طور موقت تولید را کاهش دهد. قطع برق همچنین باعث شد که خط لوله به طور موقت عملیات خود را بین تگزاس و اوکلاهما تعطیل کنند.

مهم‌ترین طوفان‌های رخ داده در سال ۲۰۲۴:

1. Hurricane Beryl

در ماه جولای، طوفان بریل به خشکی آمریکا، در تگزاس رسید. با اینکه طوفان در عرض چند ساعت به یک طوفان گرمسیری و استوایی تبدیل (تضعیف) شد، اما تأثیراتش بر روی زیرساخت‌های انرژی در سواحل خلیج آمریکا برای چندین روز حس می‌شد.

صادرات LNG:

تحويل گاز طبیعی به ترمینال‌های LNG در جنوب تگزاس در زمان طوفان بریل کاهش یافت که عمدتاً به این دلیل بود که Freeport LNG، واقع در جنوب هیوستون، به‌عنوان احتیاط پیش از طوفان، عملیات خود را متوقف کرد. Freeport LNG تمامی سه واحد مایع‌سازی خود را در تاریخ ۲۸ ژوئیه به خدمت بازگرداند. صادرات LNG ایالات متحده در ماه ژوئیه به‌طور متوسط ۱۱.۱ میلیارد فوت مکعب در روز بود که ۷٪ کمتر از صادرات در ماه ژوئن است.^۱

برق:

حدود ۲/۷ میلیون مشترک برق تگزاس، به دلیل آسیب به زیرساخت‌های انرژی مانند خطوط انتقال و توزیع،

1. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=63104>

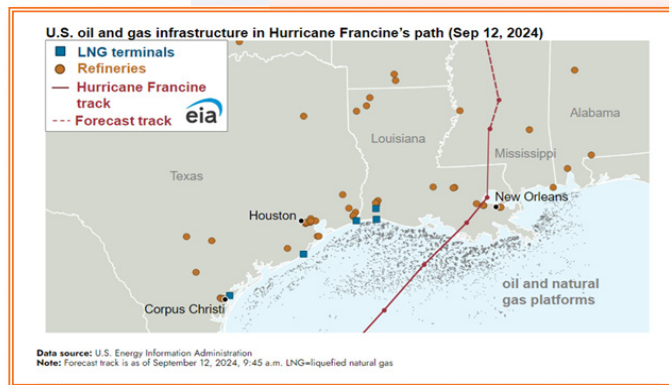

در سواحل خلیج آمریکا که مسئول بیش از ۹۵ درصد از ۴ میلیون بشکه صادرات نفت خام ایالات متحده هستند، بسته شده یا محدودیت‌هایی اعمال کردند

صادرات LNG:

مسیر طوفان به طور یکسان بر پایانه‌های صادرات LNG تأثیری نداشت. عملیات در پایانه‌های جنوب تگزاس ادامه یافت و بنادر با محدودیت باز بودند. در جنوب لوئیزیانا، تحویل گاز طبیعی به کارمن ال ان جی قبل از ورود طوفان کاهش یافت و در روز پنج‌شنبه ۶۰٪ کمتر شد (۱.۳ میلیارد فوت مکعب در روز) و از ۲.۲ میلیارد فوت مکعب در روز در روز یکشنبه، ۸ سپتامبر کاهش داشت. بندرهای کامرون و لیک چارلز بسته شده بودند اما بازگشایی شدند.

تصویر ۲: زیرساخت‌های نفت و گاز ایالات متحده در مسیر طوفان فرانسن

3. Helen hurricane

صنعت نفت و گاز آمریکا از خشم طوفان ویرانگر هلن مصون ماند. قوی‌ترین طوفانی که تا به حال منطقه‌ی بیگ بند فلوریدا را تحت الشعاع قرار داده بود، مرگ و تخریب زیادی به جا گذاشت اما تا حدی به سمت شرق حرکت کرد که مناطق عمده‌ی تولید در خلیج مکزیک را دور زد.

اقدامات احتیاطی برای تخلیه انجام شده بود: گزارش‌های مطبوعات تجاری نشان می‌داد که چندین شرکت از جمله BP، شورون، اکوینور و شل، کارکنان

2. Hurricane Francine

طوفان فرانسنین روز چهارشنبه ۱۱ سپتامبر در سواحل لوئیزیانا به خشکی رسید و سپس به شکل طوفان گرمسیری تقلیل یافت و برخی از زیرساخت‌های انرژی را در سواحل خلیج ایالات متحده از لوئیزیانا تا آلاباما غیرفعال کرد.

برق:

تا صبح روز بعد، عمدتاً در جنوب غربی لوئیزیانا، بیش از ۴۵۰,۰۰۰ مشتری بدون برق بودند. بقیه لوئیزیانا، می‌سی‌سی‌پی و آلاباما نیز با قطعی برق مواجه شده و با پیشرفت طوفان، انتظار رخ دادن قطعی‌های بیشتری نیز وجود داشت. قطعی‌ها ممکن است تا ۱۰ روز ادامه داشته باشند. اگرچه عملیات ژنراتورها متوقف نشد، اما نیروگاه‌های هسته‌ای انرژی به رویه‌های وضعیت جوی شدید وارد شدند.

تولید نفت و گاز طبیعی فراساحلی:

اپراتورهای نفت و گاز طبیعی در دریا به دلیل نزدیک شدن طوفان تولیدات خود را متوقف کردند، به طوری که حدود ۴۲ درصد از تولید نفت خام و ۵۳ درصد از تولید گاز طبیعی در خلیج مکزیک به دلیل این وضعیت تا بعدازظهر پنج‌شنبه ۱۲ سپتامبر غیر فعال شد. بنا به گزارش BSEE^۱، اپراتورهای ۱۶۹ سکوی تولید نفت و گاز طبیعی در خلیج مکزیک کارکنان خود را تخلیه کردند.

پالایش و صادرات نفت خام:

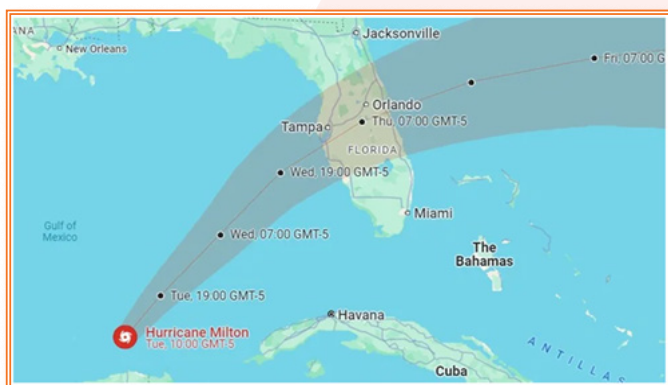
به نظر می‌رسد چندین پالایشگاه در اطراف Baton Rouge، دریاچه چارلز و نیواورلئان با ظرفیت ترکیبی پالایشگاهی حدود ۳ میلیون بشکه در روز یا نزدیک به یک ششم ظرفیت پالایشگاهی ایالات متحده، با نرخ‌های کاهش یافته کار می‌کردند. مهم‌تر از همه، اکسون موبیل فعالیت‌های پالایشی را در پالایشگاه Baton Rouge با ظرفیت ۵۲۳ هزار بشکه در روز کاهش داد. چندین بندر

۱. اداره ایمنی و اجرای محیط زیست

4. Hurricane Milton

طوفان میلتن در ساعات اولیه صبح پنجشنبه ۱۰ اکتبر (به وقت شرق آمریکا) به خشکی رسید؛ دو طوفان مهمی که تا الان به خشکی رسیده‌اند، یعنی فرانسین و هلن، قبلاً بر روی عملیات نفت و گاز در خلیج مکزیک و مناطق داخلی ایالات متحده تأثیر گذاشته‌اند. از آنجایی که تحلیلگران در حال ارزیابی تأثیر این طوفان‌ها بر وضعیت نفت و گاز منطقه بودند، سه جنبه مختلف از این موضوع را می‌توان در نظر گرفت: ردیابی مسیرهای طوفان، تعطیلی تولید، و ارزیابی زمان‌بندی بازیابی.

تصویر ۸: مناطق و زیرساخت‌های تحت تأثیر در مسیر توفند میلتن

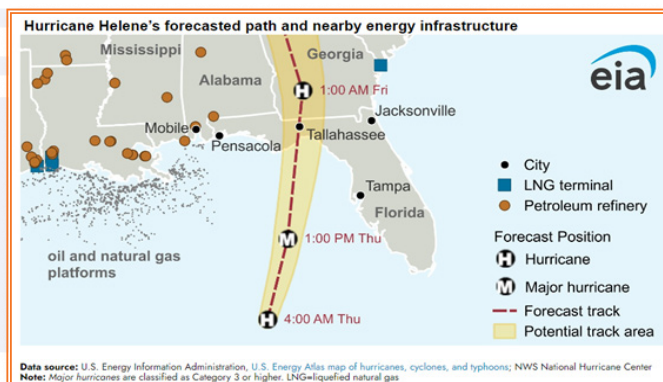
از عصر روز سه‌شنبه (۸ اکتبر)، طوفان میلتن بار دیگر تقویت شد و آژانس‌های اطلاع‌رسانی در سراسر ایالات متحده، از جمله کاخ سفید، طی پیامی‌های مستقیم گفتند که این می‌تواند بدترین طوفانی باشد که فلوریدا را درنور دیده است. گزارش‌های رسمی هم حاکی از آن بوده است که این طوفان پتانسیل آن را دارد که بدترین توفان در یک قرن اخیر باشد که به ایالات متحده آسیب زده، و نهادهای دولتی هم گفتند که "برخی مناطق" از طغیانات طوفان سالم بیرون نخواهند آمد.

تاسیسات نفت و گاز از جمله سیستم‌های خط لوله مرکزی کیندر مورگان در فلوریدای مرکزی که بنزین و گازوئیل را بین اورلاندو و تامپا حمل می‌کند، بسته

خود را از سکوه‌های نفتی دریایی تخلیه کردند و برخی تولیدات را در خلیج مکزیک متوقف کردند. پرسنل از ۱۷ سکو تخلیه شده‌اند، که تقریباً ۵٪ از ۳۷۱ سکوی مسکونی در خلیج مکزیک را شامل می‌شود.^۱ با این حال، کمبود موقتی عرضه نتوانست قیمت نفت خام را حمایت کند. علاوه بر این، کاهش قابل توجه در ذخایر، افزایش درگیری‌ها بین اسرائیل و حزب‌الله/ حماس و اعلام برنامه‌های محرک اقتصادی چین نتوانست نگرانی‌های مربوط به تقاضا را برطرف کند. طبق اعلام دفتر امنیت و اجرای محیط زیست ایالات متحده (BSEE)، تخلیه‌ها در خلیج مکزیک به دنبال طوفان هلن، به طور تخمینی ۲۹٪ از تولید نفت و ۱۷٪ از تولید گاز طبیعی را مختل کرد، اگرچه که انتظارها بر این بود که با گذشت طوفان، تولید در مدت کوتاهی از سر گرفته شود.^۲

گزارش‌های گارد ساحلی ایالات متحده می‌گوید چندین بندر در سواحل خلیج بسته شدند. ترافیک کشتی‌های ورودی و خروجی به بندر خلیج تامپا، جایی که در یک سال معمولی بیش از ۱۷ میلیون تن محصولات مرتبط با نفت و گاز طبیعی جابه‌جا می‌شود، متوقف شد.

تصویر ۳: پیش‌بینی مسیر و زیرساخت‌های انرژی نزدیک به طوفان هلن

1. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=63264>

2. <https://www.ogj.com/general-interest/economics-markets/article/55143266/helene-spares-gulf-of-mexico-production-demand-concerns-remain>

بازارهای جهانی گاز تأثیر می‌گذارد، به‌ویژه در اروپا و آسیا. علاوه بر این، در بخش پایین دستی نیز، این تنگناها هزینه را برای صنایع وابسته به محصولات پالایش شده افزایش می‌دهد. با افزایش تنش‌ها (به دلیل درگیری در خاورمیانه که بازارهای جهانی را تحت تأثیر قرار داده است)، طوفان‌های خلیج فشار بیشتری بر قیمت‌گذاری وارد آورده و هزینه‌ها را برای مصرف‌کنندگان بالا می‌برند.

اندازه‌گیری میزان اختلالات ایجاد شده:

اندازه‌گیری واقعی اختلالات ناشی از طوفان‌ها بر وضعیت نفت و گاز، به موقعیت‌ها و داده‌های لحظه‌ای از ماهواره‌های ردیابی طوفان، گزارش‌های BSEE و گزارش‌های تولید شرکت‌هایی مانند شل، شورون و اکسون‌موبیل بستگی دارد. قبل از اینکه طوفان به خشکی برسد، ردیابی مسیر آن انجام می‌شود:

- **تولید متوقف‌شده:** این معیار کلیدی است که توسط BSEE ایالات متحده برای نشان دادن اختلال استفاده می‌شود. "متوقف‌شده" به تخلیه سکوها و توقف تولید اشاره دارد، چه به عنوان یک اقدام احتیاطی و چه به دلیل آسیب واقعی ناشی از طوفان.
- **مدل‌های پیش‌بینی:** پیش‌بینی‌کنندگان صنعتی مانند تحقیقات هوش انوروس، یا EIR، تحلیلات سناریویی انجام می‌دهند که پتانسیل‌های ممکن برای اختلالات را تخمین می‌زنند. پیش‌بینی اثرات میانه EIR برای سال ۲۰۲۴، توقف تولید در خلیج مکزیک را تا ۴۰٪ و به مدت حداکثر ۷ روز نشان می‌دهد.

- **بازیابی بعد از طوفان:** یک دیدگاه دیگر، به تحلیل از دوره بازیابی اشاره دارد. اکثر پلتفرم‌ها توانسته‌اند ظرف چند روز به تولید بازگردند. به عنوان مثال، شرکت‌ها پس از طوفان فرانسنین، به سرعت کارکنان خود را مجدداً مستقر کردند و فعالیت‌های خود را از سر گرفتند، بنابراین از ضررهای طولانی مدت جلوگیری کردند.

شده. علاوه بر این، با توجه به موقعیت ساحلی تمپا، کیندر مورگان تمام پایانه‌های تحویل سوخت فله را تعطیل کرد. پالایشگاه سیگتو نیز به همراه باکای که عملیاتش در اورلاندو را متوقف کرده است، به این روند پیوسته و ترمینال خود در تامپا را بست. در توفند میلتون، سرعت باد در اوج خود به ۱۶۰ مایل در ساعت رسید و انتظار می‌رفت طوفان‌ها در حدود ۱۲ تا ۱۵ فوت باشد. از آنجا که منابع داخلی گزارش داده‌اند که قیمت‌های گاز طبیعی آمریکا در روزهای اخیر ۸ درصد کاهش یافته، این نشان‌دهنده آن است که طوفان‌ها چقدر جدی شده و باعث افزایش شوک اقتصادی در داخل و در جهان می‌شوند.

تعطیلی‌های مرتبط با طوفان در سال ۲۰۲۴:

تا به حال، چندین طوفان شدید، تولید مقدار زیادی نفت و گاز را به اجبار متوقف کرده‌اند. همانطور که اداره ایمنی و اجرای محیط زیست ایالات متحده (BSEE) گزارش کرده است، طوفان فرانسنین به تنهایی مسئول تعطیلی موقت ۴۲ درصد از تولید نفت فراساحلی و ۵۳ درصد از تولید گاز طبیعی بود. بنادری مانند بندر نفتی فراساحلی لوئیزیانا و سایر پالایشگاه‌های بزرگ اطراف نیز تحت تأثیر قرار گرفته و ظرفیت کلی پالایش را تا ۲۰ درصد کاهش دادند. طوفان هلن هم باعث شد تولید نفت ۳۰ درصد کاهش یافته و میلتون تهدید می‌کند که تاخیرهای بیشتری در مسیر بهبودی به وجود آورد.

طوفان‌ها به گونه‌ای هستند که باعث اثرات گلوله برفی می‌شوند. آنها به تولید لطمه می‌زنند، و این به زنجیره‌های تامین سرازیر می‌شود و قیمت نفت و گاز را بالا می‌برد. علاوه بر این، طوفان‌های گرمسیری باعث ایجاد گلوگاه در تأسیسات پالایشگاهی می‌شوند که به عواقبی مانند افزایش‌های کوتاه‌مدت در قیمت سوخت منجر می‌شود.

به طور کلی، در مورد LNG نیز صف کشیدن نفت‌کش‌ها برای بارگیری در ترمینال‌های خلیج، هزینه‌های حمل و نقل را افزایش می‌دهد و این موضوع بر قیمت در

نتیجه‌گیری:

اختلالات می‌شود. درسی که از سال ۲۰۲۴ گرفته شده، این است که در دنیایی که روز به روز به صادرات گاز طبیعی از ایالات متحده وابسته‌تر می‌شود، فصل طوفان‌های آتلانتیک واقعاً می‌تواند یک عامل حیاتی باشد!

صنعت نفت و گاز ایالات متحده تاکنون توانسته از اختلالات فاجعه‌باری مثل طوفان ایدا در ۲۰۲۱ و طوفان هاروی در ۲۰۱۷ دور بماند. مدل‌های پیش‌بینی بهبود یافته، پروتکل‌های بهبود یافته تخلیه و زیرساخت‌های مقاوم همه دست به دست هم داده‌اند تا خطرات ناشی از طوفان‌های دریایی در خلیج مکزیک را کاهش دهند.

|| منابع و مأخذ:

- 1- <https://www.worlddata.info/america/mexico/hurricanes.php>
- 2- <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/hurricanes-could-upend-us-oil-and-gas-exports-and-global-energy-markets-heres-what-to-know/>
- 3- <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=63104>
- 4- <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=63264>
- 5- <https://www.ogj.com/general-interest/economics-markets/article/55143266/helene-spares-gulf-of-mexico-production-demand-concerns-remain>
- 6- <https://www.energymonitor.ai/analyst-comment/atlantic-hurricane-season-analysis/?cf-view>

با اینکه این وضعیت‌ها امیدوارکننده به نظر می‌رسند، اما نمی‌توانند جلوی فاجعه‌های ایجاد شده از فرانسین، هلن و میلتون را بگیرد. یک نکته جالب نگاهی به افزایش کارایی تأسیسات گاز طبیعی در خلیج، به‌ویژه ترمینال‌های LNG، زیرا ظرفیت صادرات در حال افزایش است. خلیج مکزیک حدود ۱۵ درصد از تولید نفت خام آمریکا و حدود ۵ درصد از تولید گاز طبیعی آن را به خود اختصاص داده است. بنابراین، هر گونه اختلال، نه تنها اثرات ملی، بلکه بین‌المللی نیز دارد. با افزایش تقاضای جهانی برای گاز طبیعی، به‌ویژه در اروپا و آسیا، حتی اختلالات جزئی ممکن است منجر به نوسانات قیمت شود.

تگازس و لوئیزیانا هسته اصلی تولید نفت و گاز ایالات متحده هستند، اما با خطرات شدید و فزاینده ای در برابر طوفان مواجه هستند. با توجه به اینکه بازارهای جهانی LNG و فرآورده‌های نفتی با خطرات سیستماتیک و مداوم ناشی از طوفان‌های شدید در سواحل خلیج مکزیک مواجه هستند، سیاست‌گذاران و بازیگران صنعت باید برنامه ریزی اضطراری را برای اختلالات عمده انجام دهند و آمادگی‌های بیشتری را اتخاذ کنند. از آنجایی که تغییرات آب و هوایی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای به گرم کردن سطوح اقیانوس‌ها ادامه می‌دهد، طوفان‌ها با سرعت باد و بارندگی بیشتر و شدیدتر خواهند شد. با وجود طوفان‌های مکرر و شدید، این صنعت ملزم به ادامه سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های مقاوم، همراه با بهبود روش‌های پیش‌بینی است که منجر به کاهش

1. <https://www.energymonitor.ai/analyst-comment/atlantic-hurricane-season-analysis/?cf-view>

پایش اندیشکده‌های جهانی حوزه انرژی

کمیاسادات ناصر آزادی مطابق
شیانگ مهاجرانی

از سمت عرضه، کاهش تولید گاز اروپا و محدودیت‌های عرضه گاز روسیه، انعطاف‌پذیری تأمین گاز را کاهش داده است. این کاهش تا حدودی با افزایش واردات LNG و استفاده از ظرفیت ذخیره‌سازی گاز جبران شده است. به عنوان مثال در سال ۲۰۲۴، واردات LNG و ذخیره‌سازی گاز توانستند به خوبی به نوسانات تقاضا پاسخ دهند و نشان دادند که ترکیب ظرفیت واردات LNG و ذخیره‌سازی زیرزمینی برای مدیریت این چالش‌ها حیاتی است.

«تحلیل منتشرشده از اندیشکده IER: «یک اقدام تلافی‌جویانه از سوی ایران، می‌تواند به پایان توانایی‌های صادرات نفت این کشور منجر شود».

An Iranian Retaliation Could Lead to the End of Their Oil Export Capabilities

Institute for Energy Research (IER)

لحظه‌ای که ایران به سلاح هسته‌ای دست پیدا کند، محاسبات ژئوپلیتیکی برای توازن قدرت و اهرم‌های سیاسی به سرعت تغییر می‌کند. با وجود چالش‌هایی همچون تحریم‌ها و بی‌ثباتی منطقه‌ای، ایران در سال ۲۰۲۳ چهارمین تولیدکننده بزرگ نفت در اوپک و در سال ۲۰۲۲ سومین تولیدکننده بزرگ گاز طبیعی در جهان بود. نفت ۴۰ درصد از درآمد صادراتی ایران و ۲۳ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را تشکیل می‌دهد. در مقابل، میدان‌های گاز طبیعی تمار و لویاتان، اهرم سیاسی اسرائیل را در منطقه به طور قابل توجهی افزایش داده‌اند. درگیری جاری میان اسرائیل و حماس عمده‌تاً در سطح منطقه‌ای محدود مانده است، اما با مشارکت مستقیم ایران، جهان منتظر واکنش ایران به حمله

موسسه مطالعات بین المللی انرژی، بصورت هفتگی به رصد گزارشات ۶۰ اندیشکده برتر حوزه انرژی و گزارشات سازمان‌هایی نظیر آژانس بین المللی انرژی، اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده و ... جهت اطلاع از آخرین مطالعات و پژوهش‌ها و استفاده از این مطالعات، می‌پردازد. این گزارش به ارائه خلاصه‌ای از مهم‌ترین گزارشات مهم استخراج شده در ماه گذشته پرداخته است

«افزایش نوسانات تقاضای گاز در اروپا»

Driving Europe Gas Demand Volatility

Oxford Institute for Energy Studies (OIES)

پدیده Dunkelflaute به معنای "کساد"های تاریک یا خاموشی و باد کم" به شرایط آب‌وهوایی در اروپا اشاره دارد که در آن به دلیل کاهش تابش خورشید و سرعت باد، تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر به شدت کاهش می‌یابد. با افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تولید برق اروپا، این پدیده باعث افزایش نوسان تقاضای گاز و تأثیر بر قیمت‌ها، به‌ویژه در زمان‌های کمبود بازار شده است. در سال ۲۰۲۴، دو دوره Dunkelflaute ژانویه و نوامبر تأثیر قابل توجهی بر تقاضای گاز اروپا داشتند و نیاز به انعطاف‌پذیری بیشتر در تأمین گاز را آشکار کردند.

در این شرایط، نیروگاه‌های گازسوز همچنان منبع اصلی انعطاف‌پذیری در سیستم برق اروپا باقی مانده‌اند و کاهش تولید باد، به‌طور مستقیم تقاضای گاز برای تولید برق را افزایش می‌دهد. این پدیده معمولاً در دماهای سردتر اروپا رخ می‌دهد، که نیاز به گرمایش فضا و تقاضای همزمان گاز را نیز افزایش می‌دهد و باعث افزایش اوج تقاضا می‌شود.

و دستمزدها نسبت به میانگین ملی مواجه بوده‌اند. در مقابل، جوامع وابسته به تولید نفت و گاز طبیعی عملکرد اقتصادی قوی‌تری نشان داده‌اند و رشد GDP و دستمزدهای سرانه سریع‌تر از میانگین ملی بوده است. همچنین، مناطق با بیشترین وابستگی به مشاغل کربن‌محور، با رشد اقتصادی و دستمزدی بیش از دو برابر میانگین ملی، به‌عنوان جوامع در حال شکوفایی شناخته شده‌اند.

داده‌ها نشان می‌دهند که تنوع اقتصادی تأثیر مثبتی بر مقاومت جوامع در برابر کاهش وابستگی صنایع به سوخت فسیلی دارد. مناطقی که اقتصاد متنوع‌تری دارند، آسیب کمتری از کاهش تولید زغال‌سنگ متحمل شده‌اند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بدون حمایت‌های سیاستی، جوامع وابسته به سوخت‌های فسیلی که نتوانند اقتصاد خود را متنوع کنند، در انتقال به انرژی پاک با ریسک‌های شدیدی مواجه خواهند شد

« روابط آمریکا و کره به تلاش‌های مقابله با چین، همکاری در حوزه انرژی و صنعت کشتی‌سازی وابسته است.»

US-Korea Ties Hinge on Counter China Efforts, Energy, and Shipbuilding Sector Cooperation

Baker Institute for Public Policy

برای بهبود روابط کره جنوبی با دولت احتمالی دوم ترامپ، این کشور می‌تواند در حوزه انرژی و سایر صنایع کلیدی با ایالات متحده همکاری کند و نقش مؤثری در رقابت با چین ایفا کند. کره جنوبی با توانایی‌های ویژه در ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای و توسعه فناوری‌های مرتبط، می‌تواند در زمینه تولید راکتورهای کوچک و بزرگ با ایالات متحده مشارکت داشته و در تأمین انرژی پایدار و انتقال انرژی جهانی نقش کلیدی ایفا کند. همکاری میان شرکت‌های کره‌ای و آمریکایی پس از تکمیل مذاکرات بین وستینگ‌هاوس و KEPCO، می‌تواند فرصت‌های اقتصادی عظیمی را

تلافی‌جویانه اخیر اسرائیل است. هر دو کشور منابع انرژی و زیرساخت‌های حیاتی دارند که آسیب دیدن آن‌ها تأثیرات شدیدی بر اقتصادشان خواهد داشت. اسرائیل ذخایر گاز طبیعی وسیعی دارد که ممکن است هدف ایران قرار گیرد و ایران نیز دارای ذخایر عظیم نفتی است که بخش بزرگی از اقتصاد آن را تأمین می‌کند.

هرگونه حمله هماهنگ به این منابع، با وجود دشواری‌های لجستیکی، می‌تواند به شدت تنش‌ها را افزایش دهد و احتمال آغاز یک جنگ مستقیم میان ایران و اسرائیل را بالا ببرد. چنین جنگی، خسارات بی‌حد و حصری به منطقه، ساکنان آن، متحدان و زیرساخت‌های حیاتی انرژی که سوخت میلیون‌ها نفر را تأمین می‌کنند، وارد خواهد کرد.

« عملکرد اقتصادی در جوامع وابسته به سوخت‌های فسیلی در آمریکا »

Economic Performance in US Fossil Fuel Communities

Center on Global Energy Policy (CGEP)

کاهش سریع انتشار گازهای گلخانه‌ای برای مقابله با تغییرات آب‌وهوایی نیازمند تحولات اقتصادی است که چالش‌هایی برای مناطقی که به صنایع زغال‌سنگ، نفت، گاز طبیعی و سایر صنایع کربن‌محور وابسته هستند، ایجاد می‌کند. در ایالات متحده، که بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت و گاز طبیعی و چهارمین تولیدکننده زغال‌سنگ است، جوامع بسیاری به این صنایع برای ایجاد اشتغال، سرمایه‌گذاری و درآمدهای عمومی وابسته هستند. این گزارش، که بخشی از ابتکار اقتصادهای مقاوم انرژی است، به بررسی عملکرد اقتصادی مناطق وابسته به سوخت‌های فسیلی بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۹ می‌پردازد.

یافته‌ها نشان می‌دهند که جوامع وابسته به زغال‌سنگ عملکرد اقتصادی ضعیفی داشته‌اند، به‌ویژه در مناطقی که معادن زغال‌سنگ یا نیروگاه‌های زغال‌سوز دارند، که با رشد کندتر تولید ناخالص داخلی (GDP) سرانه

ایران به تهدیدات آمریکا واکنش نشان داده و بر آمادگی خود برای مقابله با تحریمها تأکید کرده است. در این شرایط، دولت ترامپ باید هزینه‌های جنگ احتمالی با ایران را با منافع آن بسنجد و در صورتی که به نتیجه‌ای نرسند، ممکن است سیاستها مشابه سیاستهای جو بایدن با تغییرات جزئی ادامه یابد.

« به سوی تدوین استراتژی ملی و نقشه راه برای جذب و ذخیره کربن (CCS) در عربستان سعودی »

Towards a CCS National Strategy and Roadmap for Saudi Arabia

King Abdullah Petroleum Studies and Research Centre

پدیده تغییرات اقلیمی، تهدیدی بی سابقه و قریب الوقوع برای محیط زیست در سطح جهان به شمار می رود. این خطر عمدتاً ناشی از افزایش غلظت گازهای گلخانه‌ای (GHGS) در جو زمین است. یکی از استراتژی‌های ضروری در مبارزه با این بحران اقلیمی، اقدام به بکارگیری و پذیرش فناوری‌های جذب، استفاده و ذخیره سازی کربن (CCUS) است. این گزارش بر بحث ذخیره سازی کربن در زیر زمین تمرکز دارد و نقش عربستان سعودی به عنوان یکی از کشورهای پیشرو در تولید نفت را در تلاش برای پیشگامی و پیاده سازی فناوری‌های جذب و ذخیره سازی کربن بررسی می کند و بیان می نماید که با توجه به موقعیت عربستان در صنعت نفت، این کشور مسئولیت و فرصت ارزشمندی دارد تا پیشگام حرکت به سوی آینده ای کم کربن باشد.

مطالعه جامع تحولات جهانی CCUS، همراه با تحلیل دقیق ظرفیت های منطقه ای و نیز آمادگی عربستان سعودی، نیاز فوری به تدوین یک استراتژی ملی برای جذب، استفاده و ذخیره سازی کربن را برجسته می کند. این استراتژی باید با موانع اقتصادی، عمومی و فنی آگاهانه برخورد کند؛ اما در عین حال بلندپروارانه و مبتنی بر بهره برداری از منابع ژئوپلیتیکی و پیشرفت

برای دو کشور به همراه داشته باشد. علاوه بر این، کره جنوبی می‌تواند با مشارکت در زنجیره تأمین انرژی‌های تجدیدپذیر، به مقابله با تسلط چین در تولید پنل‌های خورشیدی، باتری‌ها و مواد معدنی مورد نیاز برای صنایع کلیدی کمک کند. این همکاری می‌تواند به گسترش شبکه انرژی و تقویت دسترسی به انرژی پایدار منجر شود و همزمان از تهدیدات احتمالی چین در این حوزه جلوگیری کند. همچنین، کره جنوبی می‌تواند در بازسازی زیرساخت‌های انرژی و صنایع حیاتی اوکراین پس از جنگ نقش ایفا کند. این مشارکت نه تنها باعث رشد اقتصادی اوکراین و بازارهای اروپایی خواهد شد، بلکه به تقویت موقعیت استراتژیک کره جنوبی در همکاری با ایالات متحده و تقابل با نفوذ چین کمک می‌کند.

« فشار حداکثری دولت دوم ترامپ: گزینه‌های آمریکا و واکنش احتمالی ایران »

Trump's Maximum Pressure 2.0: US Options and Iran's Likely Response

Baker Institute for Public Policy

دولت ترامپ در سال ۲۰۲۵ با مجموعه‌ای متفاوت از تحولات در خاورمیانه و خلیج فارس روبه‌رو خواهد شد. سیاست "فشار حداکثری" بر ایران که در سال ۲۰۱۸ پس از خروج آمریکا از برجام اتخاذ شد، به نظر می‌رسد در دوره دوم ترامپ ادامه یابد. با این حال، در چهار سال گذشته، ایران توانسته است با استفاده از شبکه‌های مخفی و سازمان‌های واسطه‌ای، صادرات نفت خود را به چین پنهان کند و این امر به یک چالش جدید برای سیاست خارجی آمریکا تبدیل شده است. همچنین، تغییرات منطقه‌ای مانند سقوط بشار اسد در سوریه و ضعف حزب‌الله لبنان به پیچیدگی وضعیت ایران افزوده است.

از طرف دیگر، بازار جهانی نفت در وضعیت خوبی قرار دارد که می‌تواند کمبود نفت ایران را جذب کند. برخی اعضای اوپک خواهان افزایش تولید نفت هستند تا ظرفیت‌های غیرفعال را به بازار بیاورند. با این حال،

در این گزارش یک طرح مشخص و گام به گام برای توسعه بازار هیدروژن ارائه شده که می‌تواند به مثابه مسیری جامع برای این بازار عمل کند: اولین قدم، تعیین یک تعریف واضح، قابل قبول و قانونی از هیدروژن پاک و نیز ایجاد یا بهبود چهارچوب های قانونی برای زیرساخت های هیدروژن است؛ بررسی روش های استفاده از زیرساخت های موجود و تنظیم قوانین نظارتی منصفانه و شفاف برای این منظور؛ شناسایی مدل کسب و کار مناسب جهت کاهش ریسک های مرتبط با تولید هیدروژن با در نظر گرفتن اثربخشی حداکثری؛ ایجاد یک مکانیسم قیمت گذاری ترکیبی برای حمایت از فناوری های مرتبط با هیدروژن و در نهایت، پس از آنکه این عناصر پایه ای فراهم شدند، تمرکز بر مقیاس‌بندی تولید هیدروژن و گسترش هاب های هیدروژن، نیاز به ترویج شیوه های تجاری استاندارد از جمله قراردادهای و شاخص های قیمتی از مواردی است که باید مورد توجه قرار گیرد. با پذیرش این رویکرد استراتژیک، سیاست‌گذاران می‌توانند از پیچیدگی های بازار هیدروژن عبور کنند و هیدروژن را به عنوان یک منبع انرژی پاک که به آینده ای پایدارتر کمک می‌کند، معرفی نمایند.

« چگونه ژئوپلیتیک جدید انرژی رابطه ریسک- قیمت نفت در خاورمیانه را شکل می‌دهد »

How the New Geopolitics of Energy Informs the Current Oil Price-Risk Relationship in the Middle East

Center on Global Energy Policy (CGEP)

رابطه سنتی میان ریسک درگیری در خاورمیانه و افزایش قیمت نفت، اکنون شکسته شده است. بازارهای نفت به خوبی توسط تولیدات غیراوپیک تامین می‌شوند و تقاضای ضعیف در آسیا و کاهش تقاضای بلندمدت برای نفت، حساسیت قیمتی را کمتر کرده است. حساسیت قیمت نفت اکنون بیشتر بر تهدید حملات به سایت های خاص تولید نفت و ترانزیت متمرکز شده است. برای خاورمیانه و بویژه تولیدکنندگان نفت در خلیج

های فناورانه این کشور باشد. در این گزارش، حرکت کردن عربستان سعودی به سوی تدوین استراتژی و نقشه راه جامع CCUS، تنها یک ضرورت زیست محیطی قلمداد نشده است؛ بلکه فرصتی استراتژیک برای تقویت جایگاه رهبری این کشور در بازارهای انرژی دانسته شده که در عین حال، به مبارزه جهانی با تغییرات اقلیمی نیز کمک می‌کند. با برنامه ریزی دقیق و تعهد پایدار، عربستان سعودی می‌تواند چالش های امروز را به موفقیت های آتی تبدیل کرده، معیاری جهانی در عرصه CCUS تعیین نموده، و به طور همزمان، آینده خود را از حیث اقتصادی نیز تامین نماید.

« چگونه یک بازار هیدروژن ایجاد کنیم؟ درس‌هایی از بازارهای برق و گاز در مورد رویکردهای قیمت‌گذاری و سرمایه‌گذاری »

How to Create a Hydrogen Market? Lessons from Electricity and Gas Markets on Pricing and Investment Approaches

King Abdullah Petroleum Studies and Research Centre

تمرکز بر استفاده از هیدروژن جهت تسهیل در گذار جهانی از سوخت های فسیلی به انرژی های پاک، در سال های اخیر به طور چشمگیری افزایش یافته است. یکی از موانع اصلی این گذار، توسعه نیافتگی بازارهای هیدروژن، علیرغم پتانسیل آن به عنوان یک حامل انرژی چندمنظوره است. در حال حاضر هیدروژن عمدتاً در همان مکانی که تولید می‌شود، مصرف هم می‌شود تا نیاز به زیرساخت های حمل و نقل را از بین ببرد. چگالی حجمی پایین و نیاز به فشرده سازی و تبدیل هیدروژن، چالش های بزرگی را در ذخیره سازی، حمل و نقل و توزیع آن ایجاد می‌کند. امروزه تقریباً تمام هیدروژن های مصرفی، هیدروژن خاکستری است (یعنی از گاز طبیعی بدون جذب دی اکسید کربن حاصل شده) و تنها حدود ۱٪ از تولید جهانی هیدروژن از منابع انرژی تجدیدپذیر (RE) است.

« واکنش کارشناسان: نکات برجسته و پیامدهای مطالعه LNG وزارت انرژی آمریکا (DOE) »

Experts React: DOE LNG Study Highlights and Implications

1. Center for Strategic and International Studies (CSIS)

وزارت انرژی ایالات متحده (DOE) نتایج مطالعات خود در خصوص صادرات LNG ایالات متحده را منتشر کرده است. در این مطالعه، به چندین مساله کلیدی مرتبط با گسترش صادرات LNG ایالات متحده پرداخته شده است: عرضه داخلی ایالات متحده و قیمت های گاز طبیعی، انتشار جهانی گازهای گلخانه ای، امنیت انرژی جهانی و تاثیرات زیست محیطی محلی و اجتماعی. در این گزارش، کارشناسان CSIS به برجسته ترین نکات در راستای استراتژی انرژی ایالات متحده، صنعت انرژی و وضعیت اقلیمی جهان پرداخته اند. از جمله این نکات و نقطه نظرها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. اهمیت ادامه دار بودن صادرات ایالات متحده برای امنیت جهانی انرژی و اهمیت فناوری جذب و ذخیره سازی کربن، ۲. بررسی افزایش تقاضای گاز چین و معرفی چین به عنوان مقصد احتمالی غالب برای LNG ایالات متحده در سال ۲۰۵۰؛ با توجه به اینکه چین یک بازیگر مهم در بازار است و خریداران چینی به پشتوانه بسیاری از پروژه های صادرات LNG تبدیل شده اند، ۳. پرداختن به سیاست های جاه طلبانه اقلیمی در دولت دوم ترامپ با ذکر مواردی چون «تعهدات» و «سناریوی صفر خالص ۲۰۵۰» که هر دو فرض می کنند که ایالت متحده تا سال ۲۰۳۰ انتشار گازهای گلخانه ای خود را ۵۱ درصد کمتر از سطوح سال ۲۰۰۵ کاهش خواهد داد و تا ۲۰۵۰، به صفر خالص خواهد رسید و ارتباط افزایش صادرات LNG با این موضوع و نیز با حامیان محیط زیست، ۴. صادرات بدون محدودیت LNG ایالات متحده و افزایش انتشار گازهای گلخانه

فارس، ژئوپلیتیک انرژی باعث افزایش وابستگی به مصرف کنندگان در شرق، جریان ها و سرمایه گذاری های تجاری میان اقتصادهای نوظهور و وعده شکننده امنیت آمریکایی شده است. بازار نشان داده است که بیشتر به ریسک های زیرساخت های انرژی توجه دارد تا ریسک های سیاسی گسترده؛ در حالی که خوش بینی نسبت به دسترسی به عرضه، از جمله تولیدات غیراوپیک و تولیدات آمریکای شمالی، همچنان باعث حفظ ثبات قیمت ها می شود.

در کوتاه مدت، ثبات قیمت نفت ناشی از تامین فراوان و عدم وجود تهدیدات مستقیم برای تاسیسات تولیدی در خاورمیانه است؛ اما این عوامل می توانند به سرعت تغییر کنند و بازیگران بازار، ریسک های مربوط به این تهدیدات را در محاسبات خود وارد نکرده اند. شوک های ژئوپلیتیکی و اقتصادی ممکن است پیوند و سازوکارهای تجاری و سرمایه گذاری جدید را بیازماید، بویژه اگر تهدیدات مستقیمی برای نیازهای انرژی چین رخ دهد.

در بخش دیگری از این گزارش، به سیاست های اتخاذی دولت جدید ترامپ در قبال تشدید تحریم ها علیه ظرفیت صادرات ایران و درخواست شرکای ایالات متحده در منطقه خلیج فارس از این کشور برای محافظت از آنها در قبال حمله به تاسیسات نفتی و گازی پرداخته شده و نیز بیان گردیده که روابط تجاری ایالات متحده با چین نیز ممکن است با اجرای تعرفه ها در دولت ترامپ دچار تنش شود و ایالات متحده باید حساسیت لازم را نسبت به تاثیر کاهش تقاضای نفت در چین بر درآمد کشورهای GCC نشان دهد.

ای به حدود ۷۱۰ میلیون تن متریک. نکته حیاتی این است که افزایش تولید گاز ارزان در ایالات متحده، تولید گاز در دیگر نقاط جهان را کاهش می دهد. اینکه این وضعیت مثبت است یا نه، بستگی به این دارد که ایالات متحده تا چه حد در کاهش انتشار متان در زنجیره تامین گاز طبیعی خود موفق باشد، ۵. مطالعه وضعیت کلی عدم قطعیت ذاتی در مورد تقاضای بلندمدت LNG، بویژه با تاکید بر تقاضای گاز در اروپا، چین و جنوب آسیا، ۶. احتمال در افزایش همزمان صادرات LNG ایالات متحده و دسترسی به ارزان ترین گاز طبیعی در جهان برای خانوارها و کسب و کارهای آمریکایی، ۷. گسترش سریع LNG ایالات متحده به عنوان عاملی کلیدی در تثبیت وضعیت بازار جهانی LNG، ۸. تحلیل میزان سازگاری افزایش صادرات LNG با منافع عمومی و بررسی اثرات بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی گسترده ای که بر جوامع محلی مرتبط با تاسیسات LNG وارد می شود.

Monthly Oil & Gas Markets Analysis
Institute For International Energy Studies
<https://www.iies.org>

